

Novi dekan FF:
Aleksandar
Jakir
STR.4

Svjetska
kardiokirurška
elita u Splitu
STR. 10

FGAG:
Skup mladih
istraživača
STR. 8

god V.
broj 47.
21. listopada
A.D. 2013.
www.unist.hr

universitas

list Sveučilišta u Splitu

NOĆ ISTRAŽIVAČA

STR. 12-13

sveučilišni život

SVEUČILIŠTE U SPLITU
Sveučilišni odjel za stručne studije, raspisuje
NATJEČAJ

Raspisuje se Natječaj

I za izbore u zvanja i na odgovarajuća radna mjesta:

1. jednog nastavnika u nastavno zvanje viši predavač i na odgovarajuće radno mjesto, u znanstvenom području društvenih znanosti, za polje ekonomija, za granu računovodstvo

2. jednog nastavnika u nastavno zvanje viši predavač i na odgovarajuće radno mjesto, u znanstvenom području društvenih znanosti, za polje ekonomija, za granu financije

3. jednog nastavnika u nastavno zvanje viši predavač i na odgovarajuće radno mjesto, u znanstvenom području tehničkih znanosti, za polje strojarstvo za granu proizvodno strojarstvo

4. jednog nastavnika u nastavno zvanje viši predavač i na odgovarajuće radno mjesto, u znanstvenom području tehničkih znanosti, za polje strojarstvo za granu proizvodno strojarstvo

5. jednog nastavnika u nastavno zvanje predavač i na odgovarajuće radno mjesto, u znanstvenom području društvenih znanosti, za polje ekonomija, za granu ekonomska matematika i statistika

6. jednog suradnika u naslovno suradničko zvanje asistent, u znanstvenom području tehničkih znanosti, za polje strojarstvo

II za radno mjesto:

7. višeg laboranta, jedan izvršitelj

8. čistač-ica, jedan izvršitelj

Točke 1, 2, 3, 4, 5. i 6.

Pristupnici trebaju ispunjavati uvjete propisane Zakonom o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju (NN 123/03, 198/03, 105/04, 174/04, 46/07, 45/09, 63/11 i 94/13) i Odlukom o nužnim uvjetima Rektorskog zbora za ocjenu nastavne i stručne djelatnosti u postupku izbora u nastavna zvanja (NN 13/2012). Prijavi treba priložiti: životopis pristupnika, preslik diplome o odgovarajućoj stručnoj spremi odnosno akademskom stupnju, prikaz stručne i nastavne djelatnosti, popis radova i radove relevantne za izbor (u elektronskom obliku). Sva dokumentacija se predaje u dva primjerka. Na natječaj se, pod jednakim uvjetima, mogu prijaviti osobe oba spola. Prijave s priložima podnose se Sveučilišnom odjelu za stručne studije Sveučilišta u Splitu, Split, Livanjska 5/III kat, u roku od 30 (trideset) dana od dana objave natječaja u Narodnim novinama. Nepravovremene i nepotpune prijave neće se razmatrati.

Točka 7.

Pristupnici trebaju imati završen:

- stručni studij elektrotehnike-stručni prvostupnik, inženjer elektrotehnike (grane elektronika ili telekomunikacije i informatika), stručni studij elektronike-stručni prvostupnik, inženjer elektrotehnike ili sveučilišni studij elektrotehnike-sveučilišni prvostupnik elektrotehnike (grane elektronika ili telekomunikacije i informatika),

te posjedovati:

- dobro poznavanje rada na računalu,
- aktivno znanje engleskog jezika,
- dobro poznavanje hardvera.

Pristupnici uz prijavu dostavljaju sve pisane dokaze o ispunjavanju formalnih uvjeta natječaja. Za pristupnike koji udovoljavanju formalnim uvjetima natječaja bit će organizirano testiranje iz grane elektronika a o vremenu i mjestu testiranja bit će obavješteni pisano odnosno telefonski. Prijave s dokazima o ispunjavanju uvjeta podnose se u roku od 8 dana od objave natječaja u Narodnim novinama, na adresu: Sveučilišni odjel za stručne studije Sveučilišta u Splitu.

Točka 8.

Pristupnici trebaju imati:

- KV stručnu spremu.

Prijave s dokazom o ispunjavanju uvjeta podnose se u roku od 8 dana od objave natječaja u Narodnim novinama, na adresu: Sveučilišni odjel za stručne studije Sveučilišta u Splitu.

21. međunarodna znanstvena konferencija o softveru SoftCOM 2013.

U organizaciji Fakulteta elektrotehnike, strojarstva i brodogradnje u Splitu i udruge za komunikacijske i informacijske tehnologije (CCIS) te uz tehničko kosponsorstvo najvećeg svjetskog udruženja inženjera elektrotehnike i elektronike (IEEE) od 18. do 20. rujna u Primoštenu održana je 21. međunarodna znanstvena konferencija o softveru telekomunikacijama i računalnim mrežama (SoftCOM). Pored znanstvenog dijela konferencije održana je i stručna radionica posvećena temama iz područja informacijske i komunikacijske tehnologije te Gospodarski forum.

U okviru cjelovitog programa održano je ukupno 115 prezentacija znanstvenih i stručnih radova. Tehnički program konferencije obuhvatio je 12 sjednica, uključujući 5 specijalnih sjednica i Simpozij En-

vironmental Electromagnetic Compatibility koji su organizirali znanstvenici s FESB-a. Specijalne sjednice posvećene su aktualnim temama: RFID Technologies and the Internet of Things, Ad Hoc and Sensor Networks, Green Networking, Smart Environment Techno-

logies, QoS in Wired and Wireless Networks.

Program Gospodarskog foruma obuhvatio je tri radionice i niz pozvanih predavačnika uz sudjelovanje predstavnika akademske zajednice, vodećih tvrtki iz područja ICT-a i nacionalnih agenci-

ja. U okviru posebne radionice održane su prezentacije studentskih projekata izrađenih u okviru studentske ljetne radionice tvrtke Ericsson Nikola Tesla u suradnji Fakultetom elektrotehnike, strojarstva i brodogradnje. **univ**

Novi članovi Senata Sveučilišta u Splitu

Vesna Barić Punda

Zeljko Domazet

Anka Golemac

Kažimir Hraste

Goran Kardum

Mirjana Sirišević

Smiljko Tolj

Snježana Tomić

Novoizabrani profesori

Branka Ramljak izabrana je u naslovno znanstveno-nastavno zvanje redovitog profesora u trajnom zvanju za područje društvenih znanosti, polje ekonomija, grana računovodstvo.

Julije Ožegović izabran je u znanstveno-nastavno zvanje redovitog profesora – trajno zvanje – za znanstveno područje tehničkih znanosti, polje elektrotehnika, grana elektronika.

Marina Marasović Alujević izabrana je u znanstveno-nastavno zvanje redovitog profesora (I. izbor) za područje humanističkih znanosti, polje filologija, grana romanistika, predmet talijanski jezik.

Inoslav Bešker izabran je u naslovno znanstveno-nastavno zvanje redovitog profesora (I. izbor) za znanstveno područje humanističkih znanosti, polje filologija, grana kroatistika.

Senat o Strategiji

Na 88. sjednici od 17. listopada, Senat Sveučilišta u Splitu uključio se u javnu raspravu o radnom materijalu Strategije obrazovanja, znanosti i tehnologije. Nakon toliko neuspjelih pokušaja da se položaj akademske i znanstvene zajednice osuvremeni i reformira zakonski, ovaj radni materijal Strategije na sveučilišnom je Senatu ocijenjen kao dokument koji zaslužuje konstruktivnu kritičku pažnju.

Bitne karakteristike Strategije izložio je prorektor Kilić, a prorektor Andričević govorio je o velikom broju kompetentnih subjekata u pripremi Strategije. Kritičkoj su raspravi osobnim stavovima doprinijeli dekan Pravnog fakulteta Jozo Čizmić

i dekan Kineziološkog fakulteta Boris Maleš. Dekan Ekonomskog fakulteta Željko Garača obavijestio je Senat o načelnim i pojedinačnim primjedbama Fakultetskog vijeća: na nepostojanje razvojne strategije RH, nejasnog adresanta Strategije – javni ili privatni znanstveno-obrazovni sektor? – na sužavanje odgovornosti za provedbene dokumente Strategije koja se u cijelosti prenosi na nacionalna vijeća, na prekratak rok za radikalne promjene sustava, i na neizvjesne izvore financiranja. Ostale sastavnice svoje čestave izložiti na tematskoj sjednici Senata od 4. studenog na kojoj će sudjelovati i Neven Budak, koji predsjedava radnom tijelu za izradu Strategije. **dčm**

impressum ♦ universitas ♦ list Sveučilišta u Splitu ♦ **urednički kolegij** ♦ Franka Babić ♦ Petar Bačić ♦ Aleksandra Banić ♦ Tomislav Čizmić-Marović ♦ Irena Drmić-Hofman ♦ Suzana Kačić ♦ Bartulović ♦ Snježana Knezić ♦ Jelena Matešić ♦ Sandro Nižetić ♦ Ivan Perković (Zagreb) ♦ Marija Plazonić Šolić ♦ Leida Rizvan Sikimić ♦ Petra Šimundić ♦ Sagita Mirjam Sunara ♦ **fotografije** ♦ cropix ♦ **glavni urednik** ♦ Duško Čizmić-Marović ♦ **izdavač** ♦ Sveučilište u Splitu ♦ **za izdavača** ♦ prof.dr.sc.Ivan Pavić, rektor ♦ **adresa redakcije** ♦ Livanjska 5/IV ♦ tel 021/558 263 ♦ fax 021/558 262 ♦ **universitas@unist.hr** ♦ **www.unist.hr/universitas**

Državne nagrade za znanost za godinu 2012.

Prof. dr. sc. Mladen Boban, redoviti profesor u trajnom zvanju Medicinskoga fakulteta Sveučilišta u Splitu, nagrađen je za značajno znanstveno dostignuće u znanstvenom području biomedicine i zdravstva, posebice na istraživanjima bioloških učinaka vina i njegovih sastojaka na kardiovaskularni sustav i oksidativni stres. Objavio je 51 rad u CC časopisima, h-indeks iznosi 16, a radovi su mu u WOS bazi citirani 645 puta. Tijekom 2012. objavio je 12 radova s ukupnim „čimbenikom odjeka” 124,53.

Prof. dr. sc. Frano Barbir, redoviti profesor u trajnom zvanju Fakulteta elektrotehnike, strojarstva i brodogradnje Sveučilišta u Splitu, nagrađen je za značajno znanstveno dostignuće u području tehničkih znanosti, polju strojarstva, za doprinos u istraživanju, razvoju i primjeni membranskih gorivnih članaka. Dugogodišnji je urednik znanstvenoga časopisa International Journal of Hydrogen Energy s impact faktorom većim od 4. Objavio je drugo prošireno izdanje knjige PEM Fuel Cells: Theory and Practice (Elsevier Press).

Prof. dr. sc. Zoran Đogaš, redoviti profesor Medicinskoga fakulteta Sveučilišta u Splitu, nagrađen je za doprinos popularizaciji i promidžbi znanosti u znanstvenom području biomedicine i zdravstva. Dugi niz godina bio je koordinator Festivala znanosti u Splitu te glavni organizator Tjedna mozga u Splitu i Splitsko-dalmatinskoj županiji od 2012. godine do danas. Posebno je zaslužan u razvoju neuroznanosti aktivnostima usmjerenim razvoju medicine spavanja u Hrvatskoj i u Europi, te u njihovoj publicističkoj, konferencijskoj i medijskoj promociji.

Državna nagrada za filozofiju za godinu 2012.

Nakon više od deset godina, jedna državna nagrada u Republici Hrvatskoj dodijeljena je na polju filozofije. Zaslužio ju je redoviti profesor Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Rijeci Boran Berčić, iz poznate splitske obitelji Berčić. Nagrada mu je dodijeljena za knjigu Filozofija, svezak prvi i drugi, Zagreb, 2012. Ta je knjiga jedinstveno djelo u našoj filozofskoj literaturi, prva obuhvatna sinteza suvremene analitičke filozofske misli koju “krasi originalnost u sistematiziranju suvremenih filozofskih pozicija te snaga izvornih autorovih uvida i argumenata”.

O Hrvatskom kvalifikacijskom okviru na Sajmu stipendija

U Nacionalnoj i sveučilišnoj biblioteci u Zagrebu 15. listopada održan je 9. po redu Sajam stipendija. Bio je to najveći sajam stipendija do sada s velikim brojem sudionika i preko 10 tisuća sudionika. U ponudi je bilo preko 8.400 različitih stipendija od čega ih je više od 2.000 ponuđeno od strane inozemnih sveučilišta. Upravo strane stipendije privukle su najveću pažnju studenata. Ulazak hrvatske u Europsku uniju hrvatskim studentima značajno je olakšao studiranje u svim zemljama članicama ponajprije zbog toga što su školarine sada osjetno manje. Svi oni koji nisu mogli prisustvovati sajmu od 28.10 do 7.11. 2013. mogu pratiti virtualna izlaganja na internetskoj stranici stipendije.info.

U sklopu sajma održan je i okrugli stol na temu značaja hrvatskog pristupanja EU za visoko obrazovanje. Glavna tema bila je razvoj i provedba Hrvatskog kvalifika-

HKO ima važnu zadaću povezivanja našeg obrazovnog sustava sa vanjskim svijetom

cijskog okvira (HKO). HKO je instrument uređenja sustava kvalifikacija u Hrvatskoj i prilagodbe tog sustava s Europskim kvalifikacijskim okvirom. HKO ima reformsku

ulogu u sustavu obrazovanja, a trebao bi pozitivno utjecati na povezivanje obrazovnog sustava i tržišta rada. Želja je da se pomoću njega nastavi poticati koncept cjeloživot-

nog obrazovanja te da se razviju kriteriji za priznavanje ishoda neformalnog i informalnog učenja. HKO je vrlo složen i velik sustav ali u njegovom temelju su jednostavna načela - cilj je precizno formirati kriterije za vrednovanje kvalifikacija. Poslodavci su često nezadovoljni činjenicom da iz obrazovnog sustava dobivaju kadar koji nije osposobljen za obavljanje konkretnog posla. Zbog toga su nužni standardi koji će biti prilagođeni stvarnim potrebama tržišta rada.

Tržište rada u suvremenim se okolnostima ubrzano mijenja i stoga je nužno imati javni servis koji će pomagati u kreiranju obrazovnih politika za njegove potrebe. HKO, prema tome ima važnu zadaću da povezuje naš obrazovni sustav sa vanjskim svijetom, a usklađivanje sa standardima Europske unije povećati će hrvatskim studentima i radnicima konkurentnost i mobilnost.

IVAN PERKOV

sveučilišni život

Župan Ževrnja posjetio Kampus

U posjetu sveučilišnom kampusu 9. listopada bio je splitsko-dalmatinski župan Zlatko Ževrnja s dožupanom Lukom Brčićem. U pratnji prof. dr. sc. Ivana Pavića, rektora Sveučilišta u Splitu, prorektora prof. dr. sc. Tomislava Kilića i prof. dr. sc. Roka Andrićevića, te Gordane Raos, ravnateljice Studentskog centra i Matka Matkovića, voditelja Službe smještaja, župan Ževrnja je obišao novu zgradu studentskog doma, Sveučilišnu knjižnicu i Ekonomski fakultet. Uvaženi gosti razgledali su dom u koji su se nedavno uselili prvi studenti, kapaciteta 615 postelja, većinom u dvokrevetnim sobama. Pored

smještajnih kapaciteta za studente, koji su dijelom prilagođeni za studente s posebnim potrebama, dio je predviđen za smještaj studenata koji dolaze na međunarodnu razmjenu te za gostujuće profesore. U Sveučilišnoj knjižnici, uz već spomenute domačine i ravnatelja Petra Krolu, župan Ževrnja i dožupan Brčić pogledali su čitaonicu za studente, depoe gdje se čuva knjižnična građa, a posebnu pažnju zavrijedile su zbirke starih i vrijednih rukopisa. Na Ekonomskom fakultetu delegacija je posjetila restoran gdje su se zadržali u razgovoru s predstavnicima Studentskog zbora Sveučilišta u Splitu. **mt**

Sveučilište u Splitu, Fakultet elektrotehnike, strojarstva i brodogradnje, objavljuje

PONIŠTENJE NATJEČAJA

objavljenog u “Narodnim Novinama” dana 8. svibnja 2013. godine i “Slobodnoj Dalmaciji” 10. svibnja 2013. godine pod točkom 1. za izbor:

“jednog nastavnika u znanstveno-nastavno zvanje izvanrednog profesora za znanstveno područje prirodnih znanosti, polje fizika, grana fizika elementarnih čestica i polja i odgovarajuće radno mjesto”.

Sveučilište u Splitu, Fakultet elektrotehnike, strojarstva i brodogradnje, objavljuje

NATJEČAJ

Za izbor:

1. jednog nastavnika u naslovno znanstveno-nastavno zvanje redovitog profesora-trajno zvanje za znanstveno područje tehničkih znanosti, polje strojarstvo, grana opće strojarstvo (konstrukcije);
2. jednog nastavnika u znanstveno-nastavno zvanje izvanrednog profesora za znanstveno područje tehničkih znanosti, polje temeljne tehničke znanosti, grana termodinamika i odgovarajuće radno mjesto;
3. jednog nastavnika u znanstveno-nastavno zvanje docenta ili izvanrednog profesora za znanstveno područje prirodnih znanosti, polje fizika, grana fizika elementarnih čestica i polja i odgovarajuće radno mjesto;
4. jednog nastavnika naslovno znanstveno-nastavno zvanje docent za znanstveno područje prirodnih znanosti, polje matematika, grana financijska i poslovna matematika;
5. jednog stručnog suradnika za znanstveno područje prirodnih znanosti, polje matematika na određeno vrijeme.

Na natječaj se mogu javiti osobe oba spola sukladno čl. 13. st. 2. Zakona o ravnopravnosti spolova N.N. 116/03. Sve informacije mogu se dobiti u Službi za upravno-pravne poslove Fakulteta. Natječaj traje 30 dana od dana objave. Prijave s dokazima o ispunjavanju uvjeta natječaja dostavljaju se na adresu: Fakultet elektrotehnike, strojarstva i brodogradnje u Splitu, Ruđera Boškovića 32., 21000 Split. Nepravovremene prijave i prijave bez dokaza o ispunjavanju uvjeta neće se razmatrati. O rezultatima natječaja pristupnici će biti obaviješteni u zakonskom roku.

intervju

Zajedničkim snagama prema humanistici 21. stoljeća

RAZGOVARAO:
DUŠKO ČIZMIĆ MAROVIĆ

Početak listopada dekanu skupu dužnost na Filozofskom fakultetu preuzeo je prof. Aleksandar Jakir, redoviti profesor Odsjeka za povijest, za modernu hrvatsku i svjetsku povijest. U tom smo povodu razgovarali o prioritetima i osnovnim akcentima njegova dvogodišnjeg mandata.

O crtajmo jednom riječju smjer kojim želite krenuti na novoj dužnosti – jeste li za politiku mijenjanja ili politiku kontinuiteta?

– Imajući na umu goleme razvojne korake što ih je u samo 10 godina napravio Filozofski fakultet, nema sumnje da će moj dekanski mandat biti umnogome određen politikom kontinuiteta. Pritom i naš fakultet i naše Sveučilište doživljam kao autonomnu i slobodnu zajednicu studenata i profesora koje počiva na načelima slobodnog i odgovornog znanstvenog istraživanja i prenošenja znanja. Naravno da su najveća vrijednost našeg fakulteta studenti, koje doživljavamo kao partnere, to prije što je nemali dio poslanja ovakve institucije da studente osposobi ne samo za pojedina znanja i vještine, nego i za socijalne kompetencije.

Pritom je bitno da visoko obrazovanje kao javno dobro bude dostupno svima, te da Filozofski fakultet, kao stожerna kulturna i obrazovna akademska ustanova, promiče etičnost, toleranciju i suradnju kako u akademskoj i šire društvenoj zajednici, tako i u odnosu prema susjednim i svjetskim kulturama i jezicima. Samo se po sebi razumije da je promicanje upotrebe hrvatskog jezika u obrazovanju, znanosti i kulturi jedno od naših temeljnih pozvanja, to prije što u procesima globalizacije i pripadnosti europskom prostoru upravo kulturom čuvamo identitet. Pedagoška komponenta našeg fakulteta jedna je od njegovih temeljnih značajki. Smatram da je afirmaciju i društveni ugled društvenih i humanističkih znanosti moguće graditi baš na toj dimenziji. To je utoliko važnije ukoliko je nužno zaustaviti zabrinjavajuće tendencije podcjenjivanja društvenih i humanističkih znanosti.

Što biste istaknuli kao temeljne strateške prioritete vašeg mandata?

– U prvom redu, to je ekipiranje naših odsjeka kompetentnim kadrovima s ciljem da naši odsjeci – ili skupina odsjeka – ostvare pravo organiziranja izbora

Temeljni su ciljevi novog dekana Aleksandra Jakira ekipiranje fakulteta kompetentnim kadrovima, nova zgrada na Kampusu, jačanje i institucionalizacija međunarodne suradnje, razvoj novih studijskih programa, te iznalaženje alternativnih načina financiranja

u znanstvena zvanja. Visoko među prioritetima je, naravno, nova zgrada našeg fakulteta u Kampusu. U tom prevažnom poslu veliku će ulogu odigrati maksimalan angažman naših djelatnika, osobito kroz prošireni dekanski kolegij. Naravno, tako shvaćen timski rad nije u funkciji samo nove zgrade, nego će biti od neprocjenjive pomoći dekanu i prodekanima za strateško planiranje i bolje funkcioniranje i poslovanje fakulteta. Čeka nas izrada srednjoročne strategije razvoja za razdoblje 2013.–2018., čeka nas veliki rad na uključivanju u sustav računalnog praćenja poslovanja (tzv. integrirani poslovni informacijski sustav visokih učilišta) koji treba omogućiti paralelno vođenje cjelovitog poslovanja, digitalni protok dokumenata i sustavniju, lakšu i bržu obradu podataka.

Nalaže li ekonomska kriza iznalaženje alternativnih rješenja kad je riječ o financiranju?

– Primamo sve manje sredstava i neće nam biti druge nego pronalaziti i

“*Jednom od mojih i naših glavnih zadata smatram uspješno okončanje postupka odobravanja plana i programa poslijediplomskog specijalističkog studija ‘primijenjena lingvistika za proučavanje engleskog kao stranog jezika’ te ‘menadžmenta kulturne baštine’...*”

druge izvore financiranja: preko novih projekata, ponajprije međunarodnih, preko specijalističkih studija, programa dopunske pedagoško-psihološke izobrazbe nastavnika, raznih tečajeva, poput onih za turi-

stičke vodiče i strane jezike, itd. otvaraju se mogućnosti koje će nam biti sve važnije. Naravno, u mjeri koja neće ugrožavati naše temeljno poslanje.

Međunarodna je suradnja specifična tema kad je riječ o društveno-humanističkom području. Na koji je način namjeravate intenzivirati?

– To je ključna dimenzija našega razvoja, pri čemu je naglasak na međunarodnoj razmjeni i suradnji na međunarodnim projektima. Budući da se nastava u društvenim i humanističkim znanostima po logici stvari odvija na materinskom jeziku, ne može se očekivati masovan priljev stranih studenata, ali tim prije se nalazimo pred obavezom da naši studijski programi doista budu konkurentni i našim studentima omogućiti potrebne kompetencije za snalaženje na europskom tržištu rada.

Naravno, mogućnosti za razvoj međunarodne suradnje postoje u svim područjima naših statutarno propisanih djelatnosti. Velikog prostora ima u realizaciji

do sada potpisanih međunarodnih ugovora, poticati ćemo potpisivanje novih, a posebno programe razmjene, zajedničke organizacije i znanstvenih skupova, ljetnih škola, pokretanja projekata, izdavačke suradnje, suradnje na izvođenju prediplomskih, diplomskih i doktorskih studija te, naravno, razmjenu studenata i nastavnika. U sklopu Erasmus ne treba zanemariti prijave za Erasmus – stručnu praksu, što, naravno, ne ograničava studente da se natječu za stipendije u inozemstvu na temelju svih mogućih bilateralnih i multilateralnih ugovora kao što su, primjerice, CEEPUS, Erasmus Mundus, itd.

Zalažete se za institucionalizaciju ovog tipa suradnje?

– Spomenuta strategija znanstvene djelatnosti mora staviti akcent na jačanje fakultetske i sveučilišne potpore nositeljima međunarodnih projekata, pa će se zauzeti za stvaranje ureda za međunarodnu suradnju, koji bi trebao donijeti više novca od EU-a. Pritom važnu ulogu imaju svi naši fakultetski i istraživački centri te naš doktorski studij, pa će se truditi na iznalaženju financijskih sredstava za njihovo funkcioniranje.

U tom kontekstu važno je dobro se pripremiti za nadolazeću evaluaciju koju provode ekspertne skupine agencije. Najbolji način pripreme za uspješnu vanjsku evaluaciju jest pokretanje postupka samoevaluacije na svim odsjecima, u koji treba uključiti i naše studente. U ovom je kontekstu i za unutarnje odnose na fakultetu i njegovu vanjsku prepoznatljivost od najveće važnosti naša izdavačka djelatnost, koju namjeravam maksimalno poticati.

Ima li planova za nove studijske programe?

– Jednom od mojih i naših glavnih zadata smatram uspješno okončanje postupka odobravanja plana i programa poslijediplomskog specijalističkog studija “primijenjena lingvistika za proučavanje engleskog kao stranog jezika” te “menadžmenta kulturne baštine”, kao i specijalističkog diplomskog stručnog studija ranog i predškolskog odgoja, te diplomskog i poslijediplomskog studija psihologije, kao i nadogradnju studija sociologije. U dogovoru sa Sveučilištem i pregovorima s Ministarstvom i stranim partnerima ispitat ćemo mogućnost jačanja nastave francuskog te pokretanja slavistike i germanistike, kao i studija informacijskih znanosti. U proširenju ponude naših studijskih programa

važnu ulogu imaju dobro osmišljeni programi cjeloživotnog obrazovanja.

Postoje li uvjeti za tako ambiciozne razvojne programe?

– Uz nezaobilazno pitanje nove zgrade – čije nepostojanje ipak nije izlika da stanemo u razvoj! – za ostvarenje razvojnih ambicija od osobite je važnosti već spomenuta sustavna informatizacija svih procesa na našem fakultetu. U to spada nadogradnja nastavničkog portala, unutarnja mrežna struktura fakulteta, satnica nastavnih aktivnosti, automatizacija evidencije nastave... Naravno, treba osigurati dinamičku promjenu sadržaja kako bi svaki nastavnik bez poremećaja sustava mogao mijenjati termine nastavnih i drugih aktivnosti, te kako bi studenti mogli autorizirano postupati u svojem dijelu unutarnje mreže. Intranet treba omogućiti automatizaciju tješka dokumenata između različitih službi, nastavnika i studenata. Naravno, treba izraditi i osmisлити mrežne stranice fakulteta prema van, u cijelosti autorizirati pristupanje studenata i nastavnika, razviti i nadgraditi Moodle poslužitelj radi provjere znanja i on-line implementacije kolegija, dovršiti projekt automatskog izdavanja dodatnih isprava o studiju, razviti Moodle za izradu i analizu testova i kolokvija, itd.

Hoćete li pokušati intenzivirati suradnju sa studentima i studentskim organizacijama s jedne strane, te bivšim studentima s druge?

– Važna nam je zadaća osnovati Alumni Filozofskog fakulteta, podržati daljnji razvoj našeg Savjetništva za studente, a posebno pozornost valja posvetiti i prilagodbi naših prostora za potrebe studenata s invaliditetom. Tome treba dodati napore da se poboljšaju uvjeti učenja, rada i boravka na fakultetu, osobito korištenjem IP fondova, premda prave rezultate na ovom planu možemo očekivati tek u novoj zgradi. Uz organizirane fakultetske napore na planu odnosa sa studentima, naravno, bitno je podići svijest nastavnika da je kvalitetna i predana, personalizirana suradnja sa studentima bitna dimenzija akademske prakse. Naravno, to podrazumijeva da će se kao dekan svim snagama zauzeti ne samo za očuvanje svih radnih mjesta na našem fakultetu, nego i za nova razvojna mjesta kako bi se svim našim novcima – asistentima osigurala budućnost na fakultetu i optimalni uvjeti napredovanja svih naših nastavnika.

Botanički simpozij u Splitu

Piše:

Doc.dr.sc. Mirko Rušić*

Split je bio domaćin 4. Hrvatskog Botaničkog Simpozija s međunarodnim sudjelovanjem, koji je održan od 27-29. 9 2013., u prostorima sjevernog krila sveučilišne knjižnice na kampusu splitskog sveučilišta. Organizator Simpozija je Hrvatsko botaničko društvo, a domaćini simpozija su Sveučilište u Splitu i Prirodoslovno-matematički fakultet. Na simpozij se odazvao veliki broj sudionika, koji su predstavili rezultate svojih znanstvenih istraživanja i razmjenjivali iskustva s kolegama, tako je ovaj simpozij prerastao u pravi međunarodni skup koji uz kolege iz Hrvatske okupio je i kolege iz Austrije, Bosne i Hercegovine, Češke, Francuske, Grčke, Italije, Kosova, Mađarske, Njemačke, Poljske, Portugala, Slovenije, Srbije i Turske. Ovo je do sada bio najveći Hrvatski botanički simpozij po broju sudionika, s 68 usmenih i 127 posterskih izlaganja u okviru 11 sekcija (algologija, fitokemija, biljna fiziologija i molekularna biologija, flora i bioraznolikost, gljive i lišaji, mahovine, etnobotanika, edukacija, muzeologija i botanički vrtovi, pali-

Ovo je do sada bio najveći Hrvatski botanički simpozij po broju sudionika, s 68 usmenih i 127 posterskih izlaganja u okviru 11 sekcija

nologija, taksonomija i filogenija, vegetacija i ekologija te zaštita prirode, konzervacija i bioremediacija.) U okviru simpozija Split je bio i domaćin godišnjeg zbora federacije europskih algoloških društava FEPS (The Federation of European Phycological Societies).

Povezanost botanike sa životom

Temeljna ideja simpozija je ostvarena, a to je razmjena znanstvenih i stručnih

spoznaja iz botanike u najširem smislu, brige o očuvanju vrijednih biljnih vrsta i njihovih staništa te promicanje suradnje, ali i prijateljstva kao i temeljnih humanističkih vrijednosti među istraživačima. Simpozij je pridonio široj prepoznatljivosti botanike u društvu kao jedne od temeljnih znanstvenih disciplina koja je ujedno kroz mnoge aspekte neraskidivo povezana sa životom ljudi. Uz znanstvenu vrijednost, skup je imao veliki značaj za grad Split i u turističkom smislu.

Ovim putem zahvaljujemo se svim sponzorima, donatorima i pokroviteljima koji su nam pomogli u realizaciji Simpozija.

U sklopu simpozija, 26.10. 2013 u 19 sati, otvorena je i prigodna izložba fotografija „Krajobraz i biološka raznolikost delte Neretve“ koju je pripremila udruga Divina Natura iz Metkovića u suradnji s organizatorima i domaćinima simpozija.

**Odjel za biologiju, PMF Split, Voditelj botaničkog vrta PMF-a na Marjanu*

sveučilišni život

Aktivnosti na KTF-u

Hrvatsko kemijsko društvo - Split organiziralo je 196. kolovkij 10. listopada na Kemijsko - tehnološkom fakultetu u Splitu. Predavanje pod naslovom "Glucosinolates in Brassicales: from botany to thiofunctional chemistry" održao je prof. emeritus Rollin Patrick, Sveučilište Orléans, Francuska. Kolokvijem je predsjedavao doc. dr. sc. Ivica Blažević, Kemijsko-tehnološki fakultet u Splitu. Nekoliko dana kasnije, 16. Listopada, u organizaciji udruge Alumni KTF, na Kemijsko-tehnološkom fakultetu u Splitu, prof. dr. sc. Jadranka Tocilj održala je predavanje na temu "Stupanj kiselosti krvi dirigent staničnih i organskih stanja".

„Svak na svojoj strani“

Otvaranje prve izložbe jesenskog ciklusa „Svak na svojoj strani“, održano je u četvrtak 10. listopada, u Galeriji Sveučilišne knjižnice. Tom prigodom predstavili su se Vuk Jevremović i Marijan Richter.

Galerija Brelan
Sveučilišna knjižnica Split
Bilo bi nam zadovoljstvo da vlastitim prisustvom svečano otvaramo izložbu akademskih slika, u ciklusu
Svak na svojoj strani
Vuk Jevremović (Jelsa)
Marijan Richter (Zagreb)
Sveučilišna galerija, Rudara Boškovića 31
Split 10. 10. (četvrtak) 2013. u 19.30 sati

Online sajam karijera

IAESTE Online Career Fair je međunarodni projekt koji obuhvaća 15 Europskih zemalja i traje od 14.10 – 7.11. Kroz virtualnu platformu studentima je omogućeno pristup virtualnim štandovima kompanija na kojima je moguće saznati više informacija o kompaniji i projektima na kojima trenutno rade, aplicirati na ponudena radna mjesta te direktno stupiti u kontakt sa zaposlenicima kompanije preko chat funkcije koja je implementirana na platformi. Osim kompanija i Sveučilišta će prezentirati

svoje ponude u vidu diplomskih i doktorskih studija te mogućih suradnji na istraživačkim projektima. Osim toga moguće je pronaći dodatne korisne informacije kao što su: „Kako napisati CV na engleskom jeziku?“, „10 najboljih načina za započinjanje inozemne karijere“ i sl. Što će definitivno biti od koristi svima koji planiraju graditi uspješnu karijeru u inozemstvu. Više informacija može se pronaći na facebook stranici samog događaja kao i na službenoj internet stranici Online Career Faira.

Europski lingvistički kongres SLE 2013

Europski lingvistički kongres SLE 2013 koji je organizirao Odsjek za talijanski jezik i književnost i centar Studia Mediterranea Filozofskog fakulteta pod pokroviteljstvom jednog od vodećih europskih lingvističkih udruženja, Societas Linguistica Europea ugostio je blizu 500 vrhunskih lingvista iz 68 zemalja svijeta. Sudionici Kongresa ocijenili su da je organizacija bila na svjetskoj razini u svim segmentima. Veliku zahvalnost dugujemo prof. dr. Dragani Ljutiću, dekanu Medicinskog fakulteta koji nam je ustupio 10 novih dvorana Fakulteta opremljenih suvremeno

menom tehnikom tako da su se s tehničke strane izlaganja odvijala besprijekorno. Godinu dana pripremnoga i organizacijskog rada tima koji sastojao od dijela profesora s Odsjeka za talijanistiku zajedno s prof. dr. Danicom Škara i,

nizacijskog rada tima koji sastojao od dijela profesora s Odsjeka za talijanistiku zajedno s prof. dr. Danicom Škara i,

naravno, našim studentima, bio je plodonosan. Kongres su sudionici ocijenili najvišim ocjenama, a naše Sveučilište i grad Split pokazao se izvršnim domaćinom. Recenzenti iz cijelog svijeta pozitivno su ocijenili i prihvatili radove od oko 500 sudionika, vrhunskih znanstvenika iz područja fonologije, morfologije, sintakse, semantike, sociolingvistike, povijesne lingvistike i drugih lingvističkih disciplina.

Pročelnica Odsjeka za talijanistiku i voditeljica centra Studia Mediterranea, prof. dr. sc. Marina Marasović-Alujević

Delegacija Sveučilišta u Bitoli posjetila Sveučilište u Splitu

U posjetu Sveučilištu u Splitu u petak, 27. rujna boravila je delegacija Sveučilišta Sv. Kliment Ohridski iz Bitole, koju su činili rektor prof. dr. sc. Zlatko Zhoglev s prorektorom prof. dr. sc. Sashom Atanasoskim. U Rektoratu je uvažene goste primio rektor Sveučilišta u Splitu prof. dr. sc. Ivan Pavić, s prorektorima prof. dr. sc. Brankom Ramljak i prof. dr. sc. Tomislavom Kilićem te glavnom tajnicom Paulom Vučemilović Šimunović. Na susretu se razgovaralo o suradnji dvaju sveučilišta, osobito na područjima znanstveno-istraživačkih konferencija, objavljivanja članaka u stručnim časopisima te gostujućih predavanja profesora te studentske razmjene. Dogovoreno je i potpisivanje Sporazuma o suradnji kojim bi se formalizirali uvjeti partnerstva ovih institucija.

Hrvatskofrancuski upravno-pravni dani

Sedmi Hrvatskofrancuski upravno-pravni dani održani 23. i 24. rujna u Splitu okupili su najvrsnije francuske i hrvatske pravne stručnjake, prvenstveno iz područja upravnog prava. Skup je ukazao su na potrebu suradnje vrhunskih pravnih stručnjaka, odnosno potrebu institucionaliziranja suradnje. U sklopu glavne teme „Promjene u upravnom sudovanju“, hrvatski i francuski pravni stručnjaci razmotrili su niz podmeta i ukazali na ključ-

ne probleme. Kongres je održan pod visokim pokroviteljstvom Hrvatskog sabora a nazočio mu je predsjednik Sabora Josip Leko
Maja Pejčević-Kačanski

Osvojite godinu studiranja u Australiji!

Australska Vlada je pokrenula online nagradnu igru pod nazivom "Osvoji svoju budućnost bez granica" koja traje od 1. listopada do 18. studenog 2013. godine. "Osvoji svoju budućnost bez granica" je prilika za jednog sretnog studenta da dokaže kako australsko obrazovanje osigurava temelj za stvarni napredak u karijeri", rekla je veleposlanica Australije, Nj.E. gđa Susan Cox. "Studiranje u Australiji donosi istinske životne dobrobiti u obliku budućeg profesio-

onalnog i osobnog uspjeha". Glavna nagrada uključuje jednu godinu studiranja u Australiji u 2014. godini, putne troškove, školarinu, smještaj, stipendiju, stažiranje itd. Prije objave pobjednika/ce, 17. prosinca 2013. godine, sedam finalista će otputovati u Australiju na dvotjednu obrazovnu turneju za vrijeme koje će upoznati predstavnike institucija visokog obrazovanja diljem Australije. Sve informacije o nagradnoj igri na www.futureunlimited.com.au

priredio Mate Terze

IZ POZDRAVNOG GOVORA REKTORA IVANA PAVIČA

Znanstvena sveobuhvatnost i problemska fokusiranost

Tema baštine i razvoja na ovom je skupu tako postavljena da ima i socioekonomsku, i socioekološku, i sociokulturnu, i etičku, i duhovno-vrijednosnu dimenziju. Dotiče se svih javnih politika. Sadrži cjelokupnu vertikalnu koja ide od lokalne zajednice preko subregionalnih, regionalnih i nacionalnih prostora sve do planetarne razine.

No, daleko od toga da bi sve to bila neka proizvoljna, ničim definirana i ciljno nefokusirana širina. A ono što današnjem skupu daje osobitu koherentnost i plodnu fokusiranost jest projekt TITIUS koji vrlo kompleksno obrađuje baštinu jednog geografski, prirodno, i sociokulturno jasno omeđenog prostora – Pokrčja. Ponukana socioekonomskim promjenama koje je u to područje unio nagli razvoj prometne infrastrukture, grupa znanstvenika pokrenula je međusveučilišni interdisciplinarni i revitalizacijski projekt iznimnog značenja i dosega. Ne mogu zaobići ime osobe ključne za ovaj projekt - profesora Šime Pilića sa splitskog Filozofskog fakulteta. Tom projektu postavljeni su vrlo ambiciozni i dalekosežni ciljevi: istraživanje, konzervacija, restauracija i revitalizacija, te popularizacija povijesnih artefakata, izrada kataloga sakralnih objekata od prapovijesti do danas, rekonstrukcija morlačkog naselja, istraživanje mjesnih govora i usmene narodne književnosti, sustavno proučavanje i dokumentiranje starih zanata i obrta, izradu baza podataka o značajnim ljudima toga kraja... Postavljeni od samog početka, ovako visoki kriteriji rada na projektu TITIUS bitno su pridonijeli i kvaliteti današnjeg znanstvenog skupa.

A pravo značenje ovoga skupa možemo shvatiti tek ako ne zaboravimo da se sve ovo skupa zbiva na prostoru našeg priobalja, oduvijek iznimno osjetljivog u svim aspektima očuvanja baštine i izbora pravaca razvoja, a osobito u doba dugotrajne, sveobuhvatne krize koja prijeti ne samo zanemarivanjem, nego, što je još opasnije, prijekim rješenjima...

Baština i razvoj - socioekonomski, socioekološki i sociokulturni aspekti

Okvirna tema ovog znanstvenog skupa je BAŠTINA I RAZVOJ, u okviru koje je planirano kritički razmotriti neke aspekte socioekonomskog, socioekološkog i sociokulturnog razvoja. Bogata materijalna i nematerijalna baština iziskuje promišljanje mogućeg sociokulturnog i održivog razvoja. Baštinu je moguće na više načina definirati, uključivo i kao sjećanje koje se stvara svakodnevno i kao proces u kojemu je ključan prijenos vrijednosti na nadolazeće generacije.

Međutim, i same su vrijednosti podložne promjenama i kao takve valoriziraju se kao prirodna i kulturna te materijalna i nematerijalna baština. Stoga postoji potreba razumijevanja tumačenja baštine, pa tako i bogate baštine od Dinare do Jadranskog mora, posebice u porječju rijeke Krke, ali i u širem kontekstu hrvatskog društva, regije i današnje Europe u globalizirajućem svijetu. Prema tome, cilj je ovoga znanstvenog skupa teorijski i empirijski razmotriti temeljna pitanja baštine i razvoja u spomenutim dimenzijama, s naglaskom na porječje Krke u naznačenom kontekstu, i to sa stajališta sociologije, ali i drugih znanstvenih disciplina, odnosno interdisciplinarno i multidisciplinarno te transdisciplinarno. Stoga smo i okupili pedesetak sudionika iz različitih znanstvenih disciplina, od agronomije, arhitekture, ekonomije, ekologije i etnologije, preko historiografije, orijentalistike, politologije i drugih do, dakako, sociologije.

IZ UVODNOG SLOVA ŠIME PILIĆA

BAŠTINA I RAZVOJ: ‘NAPRETKOM

Na skupu su priopćenjima sudjelovali znanstvenici s 12 sveučilišta iz šest zemalja, znanstveni instituti, državne ustanove, privredni subjekti i mediji. Odabrali smo akcente iz petnaestak referata koji reprezentiraju globalnu, regionalnu i lokalnu problematiku.

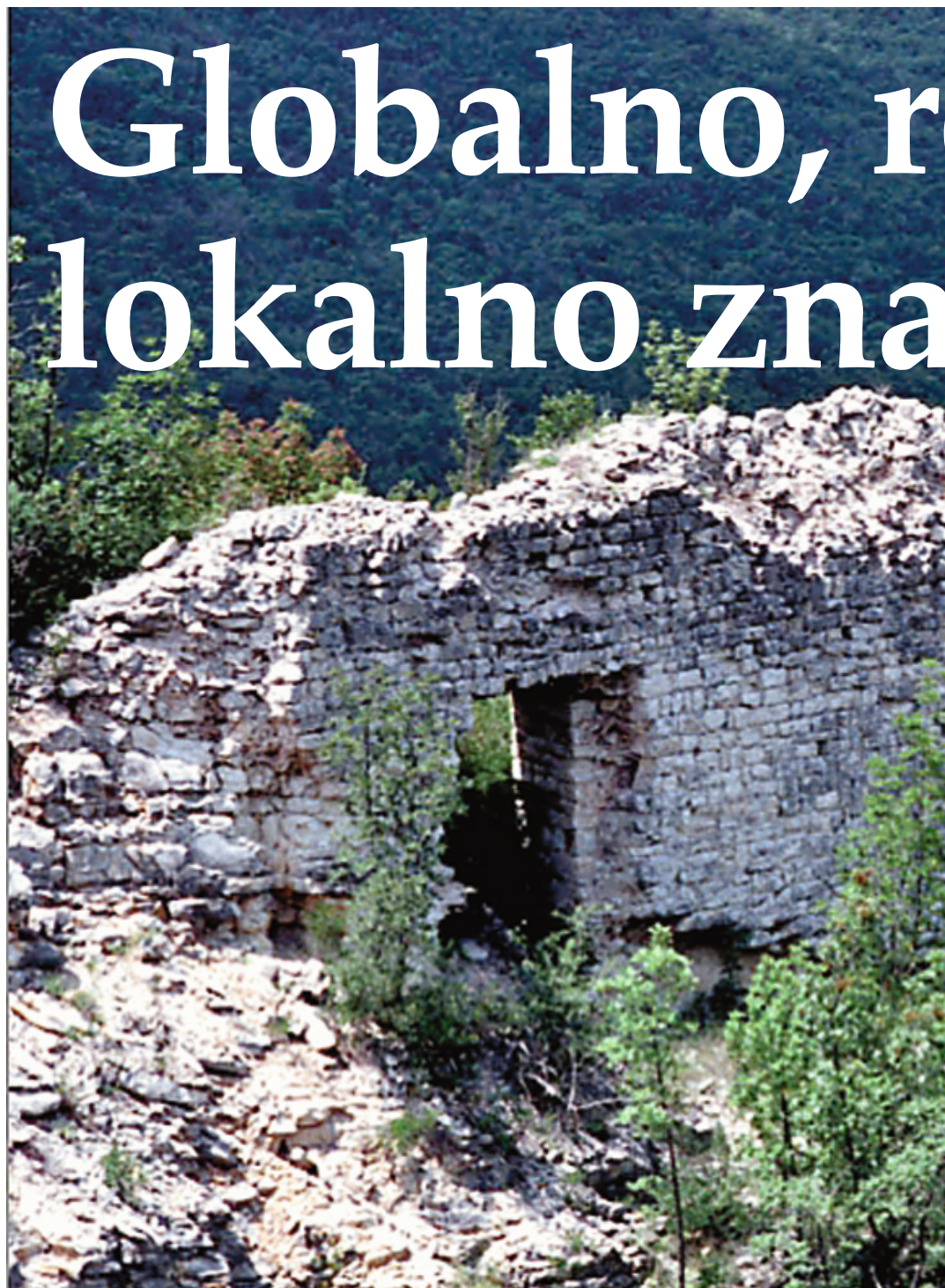
Najopćenitije pretpostavke za razmatranje problematike skupa iznijeli su akademik **Ivan Cifrić** i **Tijana Trako Poljak** s Filozofskog fakulteta u Zagrebu. U podnaslovu „Baština čovječanstva – održavanje, korištenje i stvaranje“ autor polazi od teze da je baština postala zajedničko dobro lokalne zajednice, društva i čovječanstva pa zahtijeva i zajedničku skrb, obvezujući pojedince i zajednicu za očuvanje, razumno korištenje i upravljanje. Ukazujući na razliku između prirodne i kulturne (stvorenje) baštine, autori su tematizirali tipologiju podjele zajedničkih dobara na tri kategorije: globalne prirodne sustave, globalne antropogene sustave i globalne rezultate politika.

Je li održivi razvoj moguć

Pod jednostavnim naslovom „Kakav razvoj?“, **Matko Meštrović** sa zagrebačkog Ekonomskog instituta upozorio je da se društveni razvoj ne može više jednostavno usmjeravati k materijalnim ciljevima, nego da mora uvažavati i nematerijalne dimenzije te da ne može više biti antropocentričan jer mora obuhvatiti planetarnu ekologiju. Ljudski svijet, analogno fizičkoj i biološkoj evoluciji, utjelovljuje osnovno načelo – samonadilaženje. Taj bi pojam trebao postati zajednički interdisciplinarni početak i kraj i za humanističke i za prirodne znanosti, a smisao društvenog razvoja postaje proces kolektivnog učenja i samoupravljanje čovječanstva.

O „ekopatologiji“ kao krajnjem obliku radikalne alijenacije u postmodernoj sociologiji izlagala je **Lejla Mušić** s Fakulteta političkih nauka u Sarajevu. Pitajući se je li „održivost“ dovoljno napredna strategija za rizično društvo budućnosti, tematizirala je upitnost koncepta održivosti u suvremenoj sociologiji. „Zmajeva kočija rizika, u skladu s Beckovom sintagmom ‘napretkom napretka napreduju i rizici!’ dovodi do sumnje u održanje uvjeta, ako se ne razvije ekološka svjesnost. Myerson, postmoderni sociolog, razvija pojam ekopatologija modernosti... ‘baš kad ste pomislili da ste pripitomili psihopatologiju, pojavila se još opasnija rođakinja – ekopatologija!’...”

Održivost razvoja između imperativa globalizacije i sociokulturnih vrijednosti **Ljubinko Pušić** s novosadskog Filozofskog fakulteta razmatrao je kao teorijski koncept i kao provedbeni projekt. Takvo je sučeljavanje nužno za razumijevanje kulturnoga konteksta ideje o održivom razvoju jer se u njegovoj jezgri nalaze vrijednosti kulturne baštine. Treba pokazati da je najslabija točka koncepta o održivom razvoju ona u kojoj se sudaruju ideje modernosti, progresizma i tradicije, odnosno kulturalnosti. Ideja o održivom razvoju može imati smisla samo

Znanstveni projekt ‘TITIUS: Porječje Krke – baština i sociokulturni razvoj’ i Odsjek za sociologiju Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Splitu na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Splitu 27. i 28. rujna 2013. organizirali su međunarodni znanstveni skup ‘Baština i razvoj – socioekonomski, socioekološki i sociokulturni aspekti’

ako kompleks kulturnih vrijednosti dobije značenje conditio sine qua non.

Prevlast socijaldarvinizma

Vjeran Katunarić sa zadarske Sociologije pod naslovom „Sociokulturni razvoj: transformacija i/ili varijacija?“ izlagao je o dvjema glavnim paradigmama sociokulturne evolucije koje potječu iz različitih disciplina: transformacijska iz sociologije (Spencer, Marx), a varijacijska iz biologije (Darwin). Prva je teleološki usmjerena, srodna liberalnoj i socijalističkoj ideologiji i nakon II. svjetskog rata dominirala je diskursom razvoja. Druga, socijaldarvinistička, bliska je neoliberalnoj ideologiji, a utjelovljena je u doktrin slobodnog tržišta. Urušavanjem komunističkog bloka na istoku i demontiranjem države blagostanja na zapadu, ova

paradigma preuzima vodstvo. Pojavila se i kombinirana paradigma u rasponu od ekološkog holizma preko mnogostrukih modernosti do kulturno održivog razvitka.

O nemogućnosti suvremenog društva da upravlja novostvorenim rizicima koji su rezultat tehničkog djelovanja, izlagala je **Halima Sofradžija** s Fakulteta političkih nauka u Sarajevu. Bavit se pitanjem kritičke ekološke svijesti znači u središte staviti najaktualnije društvene i političke procese koji oblikuju našu realnost. Pokušavajući osvijetliti pitanja zašto je panekonomizam tako poguban za očuvanje prirode te zbog čega paradigma gospodarstva mora uzmaknuti pred paradigmom ekologije, autorica je upozorila da suvremena demokratska država mora biti i ekološka, jer će dobra politika biti ona

koja bude čuvala zalihe života našega svijeta.

O kulturnoj baštini kao dijelu idiosinkratnosti i njezinu utjecaju na formiranje identiteta izlagali su **Petre Georgievski** i **Zlatko Žoglev** s Univerziteta u Bitoli. Kulturna baština ima značajnu ulogu u procesu socijalizacije pri formiranju triju osnovnih vidova identiteta: osobnoga, društvenoga (pripadnost društvenom sloju i uže društvenoj grupi) i nacionalnoga, kao vida društvenog identiteta. Idiosinkratnost i time kulturna baština konkretnih društava temelj je razlikovanja i prepoznavanja od ostalih društava i društvenih zajednica, no i temelj njihova daljnega kulturnoga duhovnoga i sveukupnog razvoja.

Kulturna baština i aktivizam

O važnoj ulozi kulturne baštine u suvremenom aktivizmu referirali su **Aleksandra Alund** i **Carl Ulrik Schierup** iz Švedske. Tradicijska iskustva dalmatinskih žena u poljoprivredi, obrtu, trgovini i organizaciji seoskog i obiteljskog života povijesno su obrađena. Kako ta iskustva dolaze do izražaja u suvremenom aktivizmu, manje je poznato. Služeći se primjerima korištenja tradicijskih kulturnih iskustava među migrant-skim aktivistima u Švedskoj, kao osnovom za komparativnu raspravu, autori su pokazali dinamiku vezivanja povijesnih iskustava u aktivizmu

NAPRETKA NAPREDUJU I RIZICI

regionalno i čćenje baštine

protiv suvremenih oblika diskriminacije.

O održivom razvoju i upravljanju baštinom zaštićenih područja na primjeru Pokrčja izlagala je **Ljiljana Zmijanović** s opatijskog Fakulteta za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu. Lukrativno promišljanje održivog turizma, s naglaskom na nacionalne parkove Krku i Kornate, mora početi od načela ekološke, sociokulturne, ekonomske i tehnološke održivosti. Integracija tih načela u održivo upravljanje perspektivama uvjetovana je stalnom potragom za mjerama upravljačkog konteksta koje bi pomirile povećanje ekonomskih beneficija s jedne i interesa zaštite s druge strane, a da se izbjegnu konflikti između ciljeva.

Revitalizacija i obnova Bukovice

Za revitalizaciju materijalne i kulturne baštine te obnovu Bukovice založio se **Đuro Medić** s Ekonomskog fakulteta u Zagrebu. Autor je Bukovicu opisao kao prostor poznat po oskudnoj zemlji, dramatičnim povijesnim zbivanjima specifičnoj i bogatoj kulturnoj baštini, te vjekovnom siromaštvu, iseljavanju stanovnika, slabom vrednovanju prirodnih resursa i kulturne baštine, ukoliko, kao najrazvijeniju regiju u Hrvatskoj koja je od 1991. do 1995. dodatno osiromašila. Nakon bijega velikog dijela srpskog stanovništva, pogoršala se i demo-

grafska slika. Na toj dijagnozi autor zagovara makroekonomski i socioekonomski pristup regionalnom razvoju Bukovice zalažući se za obnovu prirode koordiniranim naporom lokalne samouprave i poduzetnika, znanstvenika, središnje državne uprave i fondova EU-a.

Franjo Tomić i **Ivan Šimunović** sa zagrebačke Agronomije govorili su o unapređenju poljoprivrede u Šibensko-kninskoj županiji primjenom navodnjavanja. Od 179.567 ha poljoprivredne površine obrađeno je samo 31.795 ha. Uspješan razvoj ovisi o vodi, petom vegetacijskom čimbeniku (svjetlost, toplina, zrak, hranjiva tvar, voda). U jesensko-zimskom razdoblju potrebne su melioracijske mjere zaštite i odvodnja suvišnih voda, a u proljetno-ljetnom nužno je navodnjavanje. Deficit vode u vegetacijskom razdoblju iznosi oko 1690 metara kubnih po hektaru, a na primorskom dijelu 2230 metara kubnih, što znači da ukupna potrebna voda iznosi 25.395.270 metara kubnih.

O tradicijskom graditeljstvu u Dalmaciji, njegovu stanju i mogućnosti korištenja izlagao je **Zdravko Živković** iz Ministarstva kulture RH. Dalmacija je bogata tradicijskim graditeljstvom po sačuvanosti i po raznolikosti, a posebnost Bukovice i Ravnih kotara čini postojanje pločastoga (bukovičkog) kamena. U drugoj polovici 20. stoljeća,

razvojem, a osobito turizma na obali i otocima turistička je baština uvelike devastirana, dok je u zaleđu sačuvana, premda uglavnom zbog depopulacije. No, posljednjih 60-ak godina ruralni prostori, a time i baština, zapušteni su i od društva i od struke u tolikoj mjeri da su se i sami seljaci, dakle, baštinici te kulture sramili zbog te baštine kao nečeg zaostalog i nazadnog. No, posljednjih desetak godina ta se svijest počela mijenjati i ljudi su shvatili da je tradicijska baština njihov potencijal.

Kulturna baština Pokrčja

O značenju zelenih površina u životu grada Šibenika izlagali su **Sanja Stanić** i **Ivanka Buzov** s Filozofskog fakulteta u Splitu, ističući da priroda u gradu pruža mogućnosti i za dokolicu i za estetski užitek i za zdraviji život, a time donosi i psihološku i socijalnu korist. Prvobitno privilegij socijalno povlaštenih, parkovi i zelene površine u modernosti se demokratiziraju, a s industrijalizacijom i urbanizacijom dobivaju sve veće značenje. U održivom razvoju gradova u 21. stoljeću količinajavnih zelenih površina po stanovniku navodi se kao važan čimbenik livadilnoga grada, iz čega za ovu problematiku proizlazi i sociološki interes i zanimanje.

„Fetve“ u arhivu samostana Gospe od Milosti na Visovcu istraživala je **Snježana Buzov** s Odjela za bliskoistoč-

ne jezike i kulture Sveučilišta Ohio, SAD. Kroz pokušaj odgovora na pitanje zašto bi franjevački redovnici tražili pravno mišljenje (fetvu) islamskih juriskonzulta (muftija), i što je ono njima zapravo značilo, može se doći do boljeg razumijevanja funkcija fetve u islamskom pravu i osmanskoj pravnoj praksi. Fetve dodatno osvjetljavaju položaj franjevača Bosne srebrenice. Istražujući kolekciju fetvi na osmanskom turskom samostanu na Visovcu autorica je dala pregled sadržaja koji se odnose na imovinskopravne odnose, uključujući sudsku i političku vlast, lokalno stanovništvo i redovnike, iz čega je vidljivo da fetve imaju osobito značenje u rasvjetljavanju cijeloga niza prava na zemlju u osmanskom sustavu.

Joško Čaleta sa zagrebačkog Instituta za etnologiju i folkloristiku obradio je jednu vrlo važnu facetu kulturne baštine izlažući o temi revitalizacije i prezentacije crkvenoga pučkog (glagoljaškog) pjevanja na primjeru manifestacije “Puče moj” u Zatonu kod Šibenika. Jedna od značajnijih tradicija porječja Krke je crkveno-pučko-glagoljaško pjevanje proizišlo iz pjevanje na crkveno-slavenskom koje već u srednjem vijeku uključuje živi narodni hrvatski jezik. Paralelno, i s tim u vezi, i napjevi glagoljaškog pjevanja poprimili su značajke svjetovne vokalne tradicijske glazbe pojedinih mjesta i regija.

Sudionici i teme skupa

Aleksandra Ålund - Carl Ulrik Schierup Uloga kulturne baštine u suvremenom aktivizmu

Melika Arifhodžić Odgovorni turizam i ekologija

Gorana Bandalović Percepcija lokalnog stanovništva o turizmu u Šibenskom primorju: primjer Primoštena

Mirha Bičo Čar Održivi razvoj: ekološki, socijalni i ekonomski aspekti. Promjene u vođenju suvremenog poslovanja

Živko Bjelanović Jedno prezime iz Pokrčja kao sociolingvistički fenomen

Joško Božanić Kultura sjećanja i strategija zaborava

Snježana Buzov Fetve u arhivu samostana Gospe od Milosti na Visovcu

Ivan Cifrić, Tijana Trako Poljak Baština čovječanstva – održavanje, korištenje i stvaranje

Joško Čaleta Revitalizacija i prezentacija crkvenog pučkog (glagoljaškog) pjevanja na primjeru manifestacije “Puče moj” u Zatonu kod Šibenika

Zdenka Damjanić Socio-ekološki aspekti vrednovanja mediteranskog krajolika – primjer otoka Krka

Snježana Dobrota, Jelena Blašković Stavovi studenata učiteljskog studija o uključivanju interkulturalizma u nastavu glazbene kulture

Marko Dragić Starinske molitve u Šibenskom zaleđu

Petre Georgijevski - Zlatko Žoglev Kulturna baština kao dio idiosinkratnosti društva i njezin utjecaj na formiranje identiteta

Miroslav Ivić Uloga medija u zaštiti i promoviranju baštine Pokrčja

Leo Gracin Vinogradarstvo Šibensko-kninske županije s posebnim osvrtom na vinogorje Primošten

Vlaho Kovačević Baština Visovca kao proces prijenosa i sjećanja svetoga

Vjeran Katunarić Sociokulturni razvoj: transformacija i/ili varijacija?

Marija Lončar – Zorana Šuljug Vučica Značaj i uloga kvalitativne metodologije u istraživanju kulturne baštine

Đuro Medić Prilog revalorizaciji materijalne i kulturne baštine i obnovi Bukovice

Dragan Markovina Šibenik u kulturi sjećanja

Matko Meštrović Kakav razvoj?

Lejla Mušić Ekopatologija kao krajnji oblik radikalne alijenacije u postmodernoj sociologiji

(Je li održivost dovoljno napredna strategija za rizično društvo budućnosti?)

Tea Perinčić Utjecaj mletačko-osmanskih ratovanja 17. st. na društvenu strukturu zaleđa dalmatinskih komuna

Mina Petrović Potencijali lokalnog razvoja: studije slučaja gradova u regiji Šumadije i Zapadne Srbije

Šime Pilić Socijalna i/ili etnička distanca u Pokrčju: Janjevci u Kistanjama

Ivica Poljičak Urbana obnova područja bivše Tvornice elektroda i ferolegura u Šibeniku

Branka Prpa Materijalna i nematerijalna kulturna baština u programu fondacije Arkadija-Edangered Archives Programme

Ljubinko Pušić Održivi razvoj između imperativa globalizacije i sociokulturnih vrijednosti

Zoran Radman Prirodna i kulturna baština u prostornim planovima i sudjelovanje građana u njihovoj izradi i donošenju

Renata Relja - Nikša Alfrević Lokalne i regionalne sociokulturne odrednice razvoja posebnih oblika turizma: studija slučaja drniške regije

Drago Roksandić Triplex Confinium (Tromeđa) kao višerijeđe

Nensi Segarić Baština kao temelj razvoja turizma: primjer Starigrad-Paklenica

Marko Sinobad Pad američkog bombardera B-24 kod Kistanja u Drugom svjetskom ratu

Halima Sofradžija Tehnička racionalnost, panekonomizam i raspolaganje prirodom (Kritička ekološka svijest – razvoj nove paradigme)

Sanja Stanić - Ivanka Buzov Značenje zelenih prostora u životu grada Šibenika

Luka Šešo Od mitske do poželjne baštine. Slučaj brda Vrčveo

Ivo Šimunović Lutanja u razvoju hrvatskog priobalja

Franjo Tomić - Ivan Šimunović Unapređenje poljoprivrede na prostoru Šibensko-kninske županije

primjenom navodnjavanja

Antun Šundalić Uloga obrazovanja u promjeni identiteta regije

Ivan Vuković Europski civilizacijski krugovi i razvoj civilizacije u širem prostoru porječja Krke

Ljiljana Zmijanović Održivi razvoj i upravljanje baštinom zaštićenih područja na primjeru Pokrčja

Zdravko Živković Tradicijsko graditeljstvo u Dalmaciji – stanje i mogućnosti njegova korištenja

medicina

Približavanje Cochrane sustavnih pregleda pacijentima i javnosti

Hrvatski jezik je nakon španjolskog, kineskog i francuskog četvrti na svijetu na koji su se laički Cochrane sažeci počeli prevoditi

Pišu:
PROF. DR. SC. LIVIA PULJAK

TINA POKLEPOVIĆ PERIČIĆ,
DR. MED. DENT.*

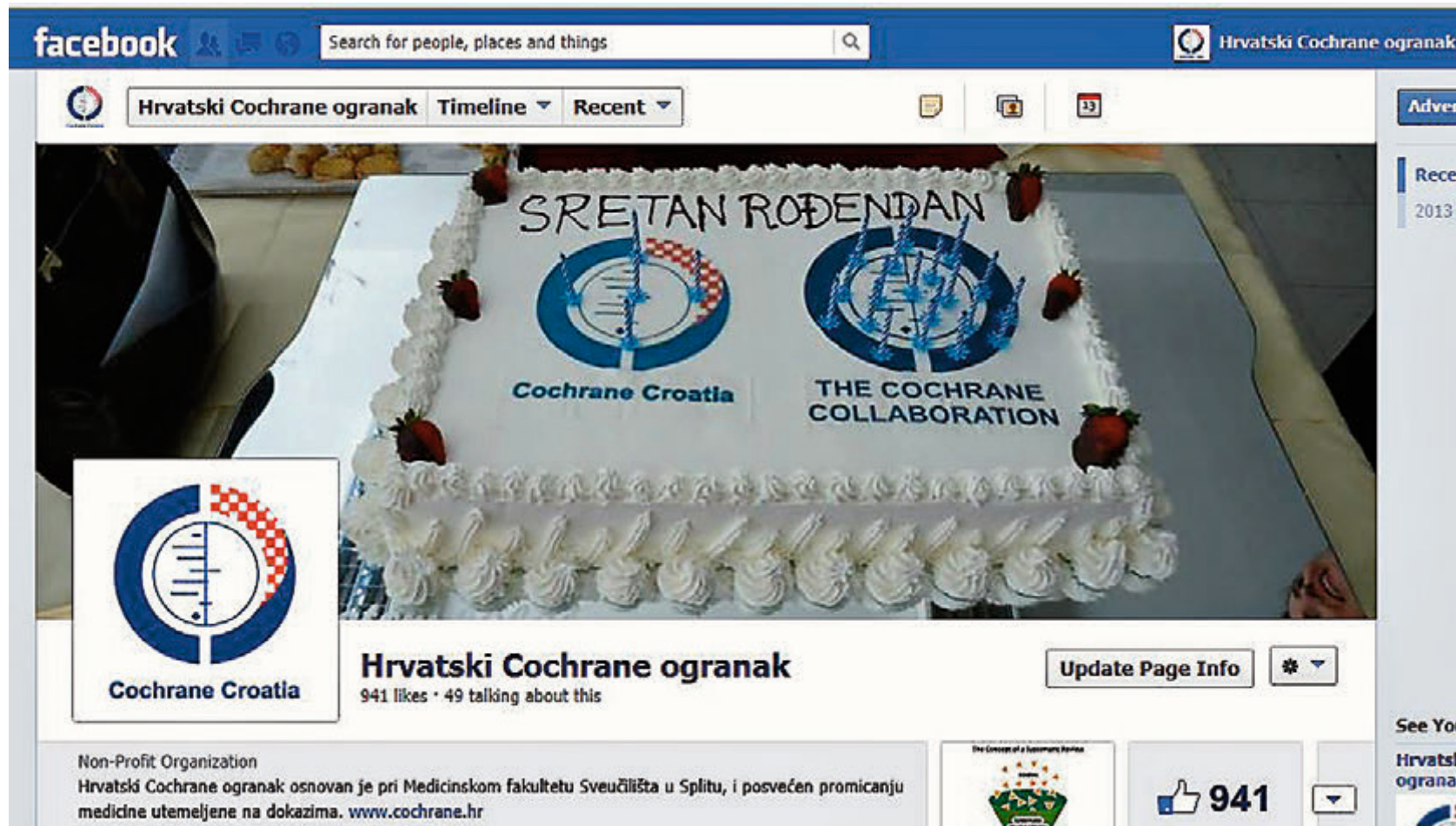
Zdravstveni djelatnici i pacijenti svakodnevno su suočeni s prevelikom količinom medicinskih informacija i premalo vremena za njihovo praćenje. Prema zadnjim informacijama Američke nacionalne medicinske knjižnice iz travnja 2013., na svijetu postoji 20.030 medicinskih časopisa. Matematički, to bi značilo da bi čovjek koji čita jedan znanstveni rad dnevno za godinu dana bio cijelo stoljeće u zaostatku s informacijama koje su u međuvremenu objavljene. Osim toga laicima je teško prepoznati kojim informacijama mogu vjerovati, kao i procijeniti kvalitetu dostupnih informacija.

Osim što je velika količina literature nepraktična za rješavanje svakodnevnih problema kliničara i pacijenata, problem je i to što istraživanja mogu imati proturječne rezultate. Primjerice, kada se istražuje učinkovitost neke terapije, dio istraživanja može pokazati da je terapija učinkovita, dok drugi dio pokazuje da nije učinkovita. Nepoznavanje rezultata svih istraživanja o određenom medicinskom problemu stoga može dovesti do toga da se propisuju terapije koje nisu učinkovite ili su čak i štetne.

Važnost sustavnih pregleda literature

Rješenje za oba problema leži u posebnoj vrsti istraživanja kojima se sažimaju rezultati svih kliničkih istraživanja objavljenih na neku temu, a koja se zovu sustavni pregledi. Zlatnim standardom danas se smatraju sustavni pregledi koji se rade u okviru svjetske organizacije Cochrane kolaboracija, čiji hrvatski ogranak djeluje u sklopu Medicinskog fakulteta u Splitu.

Cochrane sustavni pregledni članci predstavljaju ključne elemente medicine

utemeljene na dokazima. Njihova vrijednost temelji se na nedvojbenoj kvaliteti vođenja i izvještavanja te se upravo zbog toga u relevantnim svjetskim znanstvenim krugovima smatraju kriterijem kvalitete kada se govori o sustavnim preglednim radovima.

Temeljeni na jasno oblikovanom kliničkom pitanju, sustavnim i eksplicitnim metodama pronalaženja, odabira, kritičke ocjene i analize rezultata primarnih istraživanja, Cochrane sustavni pregledi donose nepristrane i relevantne zaključke o stvarnom učinku terapijskih i dijagnostičkih postupaka. Na taj se način nastoji pružiti pouzdana osnova za donošenje odluka o liječenju, a sve to kako bi se bolesnicima pružila najprikladnija zdravstvena skrb.

Pored toga, rezultati Cochrane sustavnih preglednih članaka mogu ukazivati na potrebu za izradom dodatnih istraživanja budući da o mnogim intervencijama ne postoji dovoljno dokaza za donošenje uvjerljivih zaključaka o njihovoj učinkovitosti. Također, kada Cochrane sustavni pregledi iznjedre jasne i nedvosmislene zaključke, pokazatelj su da postoji dovoljno dokaza o određenoj medicinskoj intervenciji i da su daljnja istraživanja nepotrebna i neetična.

Sažeci Cochrane sustavnih pregleda od sada i na hrvatskome

Cochrane sustavni pregledi objavljuju se na engleskom jeziku i pisani su stručnim medicinskim jezikom. Kako

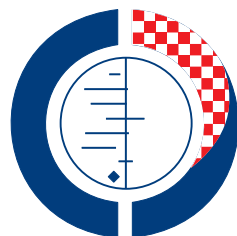
bi zaključak Cochrane sustavnog pregleda bio dostupan i pacijentima, svaki Cochrane članak povrh stručnog sažetka sadrži i poseban sažetak napisan jednostavnim jezikom (engl. plain language summary) za opću javnost s ciljem boljeg razumijevanja znanstvenih informacija.

U prosincu 2012. Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta je Hrvatskom Cochrane ogranku dodijelilo projekt za provedbu programa pod nazivom Popularizacija znanstvenih informacija putem sažetaka Cochrane sustavnih pregleda. Cilj programa je omogućiti pristup kvalitetnim znanstvenim dokazima, u obliku laičkih sažetaka Cochrane sustavnih pregleda na hrvatskom jeziku. U suradnji s predstavnicima udruga pacijenata, koji su odabrali sebi zanimljive i relevantne članke, odabrano je 50 sažetaka Cochrane sustavnih pregleda koji su prevedeni s engleskog na hrvatski jezik. Sažeci na hrvatskom jeziku napravljeni su u suradnji s Cochrane Translation skupinom i dostupni su na poveznici <http://summaries.cochrane.org/hr> te na mrežnim stranicama Hrvatskog Cochrane ogranaka. Inicijativa za prevodenje laičkih Cochrane sažetaka relativno je nova, a hrvatski jezik je nakon španjolskog, kineskog i francuskog četvrti na svijetu na koji su se sažeci počeli prevoditi.

Širi ciljevi ovog programa su popularizacija i podizanje svijesti o Cochrane knjižnici kao izvoru znanstveno utemeljenih dokaza o intervencijama u medicini te o mrežnim

“

U prosincu 2012. Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta Hrvatskom Cochrane ogranku dodijelilo je projekt za provedbu programa pod nazivom Popularizacija znanstvenih informacija putem sažetaka Cochrane sustavnih pregleda

Cochrane Croatia

stranicama HCO-a kao izvoru kvalitetnih znanstvenih informacija na hrvatskom jeziku.

U skladu s novim oblicima komunikacije, od početka ožujka 2013. Hrvatski Cochrane ogranak prisutan je i na društvenoj mreži Facebook. FB stranica Hrvatskoga Cochrane ogranaka otvorena je 6. ožujka 2013. Na stranicu se redovito postavljaju novi sadržaji, a uključuju sažetke Cochrane sustavnih pregleda

pisane jednostavnim i svima razumljivim jezikom, prikaze istraživanja iz područja medicine utemeljene na dokazima, kao i zanimljivosti o Cochrane kolaboraciji i sustavnim pregledima. Vidljivost Hrvatskog Cochrane ogranaka bitno je porasla pokretanjem FB stranice. Stranicu tjedno prati više od 1500 čitatelja, a u dosad najuspješnijem tjednu posjetilo ju je 10.031 „jedinstvenih“ korisnika.

Najpopularnija objava bio je poziv čitateljima da potpišu internetsku peticiju AllTrials, čiji je cilj postići da se sva istraživanja registriraju i da se rezultati svih istraživanja daju javnosti na uvid. Objavu je unutar 24 sata vidjelo 2.500 osoba. Druge najpopularnije objave iz područja su porodištva – svaki je tekst o porođaju privukao više od 1.500 čitatelja.

Klikom “Svida mi se” i Vi možete pratiti Hrvatski Cochrane ogranak na Facebooku i na jednome mjestu pronaći zanimljive primjere medicine utemeljene na dokazima.

Uskoro knjiga ‘Gdje su dokazi?’

Hrvatski Cochrane ogranak odlučio se i na korak dalje u popularizaciji znanosti vezane za medicinu utemeljenu na dokazima, prijevodom knjige koja se u originalu naziva Testing Treatments, dok hrvatski prijevod glasi “Gdje su dokazi?”

Kako znamo da određena terapija uistinu djeluje, koliko su pouzdani dokazi i kako možemo osigurati da istraživanja različitih terapija uistinu odgovaraju potrebama pa-

cijenata?

To su samo neka od pitanja kojima se bavi knjiga “Gdje su dokazi?” Prepuna zanimljivih primjera, knjiga će inspirirati i pacijente i zdravstvene djelatnike. Sadrži provokativne informacije o testovima za rano otkrivanje bolesti, objašnjava zašto rana dijagnoza nije uvijek i bolja i zašto više terapije ne znači nužno i učinkovitiju terapiju. Knjiga objašnjava i to kako se rješavaju dvojbe o učinku terapija, kako se objektivno provjeravaju terapije te kako ne smijemo zanemariti igru slučajnosti, te objašnjava važnost procjene svih bitnih dokaza. Opisuje zašto pretjerano reguliranje istraživanja može biti štetno dajući primjere dobrih, loših i nepotrebnih istraživanja i govori nam da se provođenje pravih istraživanja tiče svih nas. Povrh svega, knjiga odgovara na pitanje što čini bolje zdravstvo.

Na koncu autori predlažu plan za bolju budućnost, čiji je cilj provođenje istraživanja koja su nam uistinu potrebna. Gdje su dokazi? potiče i pacijente i liječnike da se uključe u proces poboljšanja trenutnih istraživanja i budućih terapija.

Poziv je ovo svima koje zanima medicina utemeljena na dokazima, transparentnost istraživanja i Cochrane sustavni pregledi da prate aktivnosti Hrvatskog Cochrane ogranaka na Facebooku, na stranici Cochrane sažeci i da potraže knjigu Gdje su dokazi? koja uskoro izlazi iz tiska.

*Hrvatski Cochrane ogranak
Medicinski fakultet
Sveučilišta u Splitu

Piše:

IVANA VUKA

Intelektualno vlasništvo je vrlo vrijedno i važno nematerijalno dobro, a u današnje vrijeme jedan je od glavnih pokretača mnogih uspješnih tvrtki, institucija i sveučilišta. Iako u fizičkom smislu neopipljivo, ima sve karakteristike imovine i ako se njime pravilno upravlja, može donijeti značajnu financijsku dobit i prestiž u odnosu na konkurente. U donošenju politika upravljanja intelektualnim vlasništvom, za sveučilišta je iznimno važno pronaći ravnotežu između potencijala za komercijalizaciju i njihova integriteta kao znanstvenih i istraživačkih institucija.

Kako bi se moglo komercijalno iskorištavati intelektualnu kreaciju, potrebno ju je zaštititi. Oblik zaštite i način komercijalizacije ovise o obliku nastalog intelektualnog vlasništva. Patentom se štiti izum, odnosno novo rješenje nekog tehničkog problema, a može se odnositi na proizvod, proces ili primjenu. Autorsko pravo štiti originalni kreativni ili umjetnički izričaj, a odnosi se na znanstvena istraživanja, znanstvene i stručne radove, skladbe, slike, filmove i dr. Žig služi za zaštitu proizvoda ili usluga te njihovo razlikovanje od konkurenata, a industrijskim dizajnom štiti se vanjski izgled nekog proizvoda. Postoje primjeri poznatih tvrtki i brendova koji veliki dio svoje dobiti temelje na iskorištavanju intelektualnog vlasništva. Možda je zanimljivo istaknuti tvrtke poput Googlea, Coca-Cole, Microsofta, kojima vrijednost brenda čini polovinu ukupne vrijednosti tvrtke.

Komercijalizacija intelektualnog vlasništva sveučilišta

Načini na koje sveučilišta mogu komercijalizirati intelektualno vlasništvo su direktna prodaja, odnosno licenciranje, iskorištavanje znanja i iskustva (know-how) za konzultantske usluge, rješavanje problema te provedbu raznih analiza. Jedan od zanimljivijih načina komercijalizacije intelektualnog vlasništva sveučilišta, posebno u današnje vrijeme, jest zajednička suradnja i projekti s industrijom. Suradnja se može ostvariti na projektima istraživanja i razvoja, naručenim istraživanjima ili kolaborativnim istraživanjima koja nekada mogu rezultirati osnivanjem spin-off tvrtki, čime se stvara podloga za lokalne inovacije.

Upravo je transfer znanja i tehnologija sa sveučilišta u gospodarstvo i društvo u cjelini jedno od područja u kojima se od sveučilišta očekuje sve aktivniji uloga. Jedan od glavnih izazova budućeg ekonomskog rasta Europske unije je aktivniji strateška uloga sveučilišta u stvaranju inovacijskog ekosustava. Osim toga, i vlade očekuju od sveučilišta jači utjecaj na društvo i gospodarstvo, a s tim u skladu su i novi programi financiranja, posebno "Horizon 2020". Tim su programom prvi put pod zajednički nazivnik stavljeni projekti razvoja i komercijalizacije, a veliki dio sredstava bit će usmjeren gospo-

Neopipljiva imovina sveučilišta

Osim svoje primarne uloge u obrazovanju, sveučilišta veliki dio svog vremena i resursa posvećuju istraživačkom radu, rezultat čega je intelektualna kreacija, koja, kada se zaštititi, postaje intelektualno vlasništvo

darskom sektoru.

Uloga Ureda za transfer tehnologije

Važan most između sveučilišta i gospodarstva jesu uredi za transfer tehnologije. Njihova primarna uloga je uspostaviti povjerenje na sveučilištima da svoja istraživanja otkriju tržištu, a nakon toga ideje i saznanja u njihovoj ranoj fazi komercijalizacije dovode do trenutka kad su spremni za tržište. Kako bi mogli pravilno upravljati intelektualnim vlasništvom te kako bi se njegova vrijednost maksimalno iskoristila, bilo za stjecanje dobiti ili za kompetitivnu prednost nad konkurentima, intelektualno vlasništvo je potrebno procijeniti.

Za procjenu i valorizaciju intelektualnog vlasništva obično se koriste usluge ureda za transfer tehnologije te postojeće metode i alati na tržištu kojima je relativno jednostavno procijeniti vrijednost intelektualnog vlasništva, što može olakšati konačnu odluku. Vrlo važni za upravljanje intelektualnim vlasništvom su i pravilnici o intelektualnom vlasništvu koji se donose na sveučilištima, a kojima se uređuju međusobni odnosi vezani uz razotkrivanje i komercijalizaciju intelektual-

nog vlasništva. S obzirom na sve navedeno, za sveučilišta je iznimno važno pravilno upravljati intelektualnim vlasništvom kako bi korist za sveučilišta, a time i za znanstvenike i istraživače, bila što veća.

Valorizacija intelektualnog vlasništva

Za valorizaciju se koriste različite kvantitativne i kvalitativne metode. Rezultat kvantitativnih metoda je procjena financijske vrijednosti patenta ili drugog oblika intelektualnog vlasništva i takve analize su često opsežne i zahtjevne u provedbi. Nešto jednostavnija metoda, koja u konačnici daje

više informacija od same financijske vrijednosti, jest kvalitativna metoda. Ta se metoda može koristiti za valorizaciju patenta, patentnog portfelja, ali i projekata istraživanja i razvoja, pa čak i samih ideja, što je čini posebno zanimljivom i korisnom. Daje informacije o vrijednosti tehnologije u odnosu na konkurenciju, mogućnostima i rizicima koje nosi ta tehnologija te o njezinoj financijskoj vrijednosti. U svojim aktivnostima Ured za transfer tehnologije i do sada je pružao savjetovanje o pitanjima intelektualnog vlasništva, a krajem rujna, Ivana Vuka prisustvovala je seminaru Europskog patentnog ureda o valorizaciji intelektualnog vlasništva i upotrebi metodologije IP score u procjeni.

Pravilnik o intelektualnom vlasništvu Sveučilišta u Splitu

Na sjednici Senata Sveučilišta u Splitu u lipnju donesen je Pravilnik o intelektualnom vlasništvu Sveučilišta u Splitu, koji je stupio na snagu 15. srpnja 2013., a kojim se uređuje postupanje i međusobni odnosi Sveučilišta, pojedinaca i pravnih osoba vezanih uz komercijalizaciju i razotkrivanje intelektualnih kreacija. Za primjenu Pravilnika vrijedi načel-

o dobrovoljnosti i nije obavezan za sastavnice Sveučilišta, a odnosi se na rezultate istraživačkog i stručnog rada te nadležna tijela za provedbu, među kojima su Povjerenstvo za zaštitu intelektualnog vlasništva i Ured za transfer tehnologije.

Program provjere inovativnog koncepta

Ured za transfer tehnologije zaprima prijave o razotkrivanju intelektualne kreacije te provodi stručnu procjenu mogućnosti pravne zaštite te procjenu komercijalne vrijednosti intelektualne kreacije. Također Ured u svim fazama pruža potporu istraživačkom i stručnom radu na Sveučilištu te se brine o obznanjivanju rezultata tog rada znanstvenoj, stručnoj, gospodarskoj i široj javnosti te podiže razinu svijesti o važnosti intelektualnog vlasništva i njegove zaštite na svim sastavnicama Sveučilišta. Čitavi tekst Pravilnika, kao i obrazac za razotkrivanje intelektualne kreacije, možete pronaći na www.utt.unist.hr

Zaštita intelektualnog vlasništva može se provesti koristeći sredstva Programa provjere inovativnog koncepta koji provodi Poslovno-inovacijska agencija Repu-

Prilika za suradnju i nove projekte

Tražite partnera za buduće projekte? Zanimaju vas mogućnosti financiranja? Imate pitanje o zaštiti intelektualnog vlasništva? U petak 25. listopada 2013. godine sudjelujte na 4. međunarodnim gospodarskim susretima B2B@SASOfair 2013. i iskoristite priliku za promociju, razmjenu iskustava i nova partnerstva.

Doznajte informacije o mogućnostima financiranja i zaštiti intelektualnog vlasništva te jedan-na-jedan postavite pitanje: Državnom zavodu za intelektualno vlasništvo, Poslovno-inovacijskoj agenciji Republike Hrvatske – BICRO, Uredu za transfer tehnologije Sveučilišta u Splitu. Testirajte vlastite ideje i doznajte kojim programima Republika Hrvatska financira projekte, poput "Proof of Concept" programa u kojem se potiče realizacija inovativnih ideja. Uspostavite inicijalni kontakt s međunarodnim tvrtkama te partnerima u Europskoj poduzetničkoj mreži i doznajte sve o budućim EU izvorima financiranja u sklopu programa "Horizon 2020".

Svoje sudjelovanje do sada je potvrdilo više od 70 domaćih i stranih tvrtki i istraživača, sudjelovanje na susretima je besplatno, registrirajte se i iskoristite maksimalno mogućnosti koje ovaj zanimljiv format događanja pruža. Za registraciju i više informacija posjetite: <http://saso.talkb2b.net>

blike Hrvatske (BICRO) preko prepoznatih centara. Peti krug natječaja otvoren je u lipnju, a do sada su završene faza pretprijava, prijave i faza pune evaluacije koja se upravo provodi. Ured za transfer tehnologije kao prepoznati centar zaprimio je ukupno 50 pretprijava, a njih 25 dobilo je priliku obraniti svoje projekte pred evaluacijskim odborima u Zagrebu i do kraja listopada očekuju se konačni rezultati.

Ove godine BICRO za ovaj program ima na raspolaganju 10 milijuna kuna, a najveći pojedinačni iznos potpore može iznositi 350.000 kuna. Ured za transfer tehnologije, koji je jedan od prepoznatih centara, aktivno je pomagao svojim korisnicima u svim fazama evaluacije kako bi projekti bili što bolje pripremljeni te imali što veću šansu za dobivanje financijskih sredstava s obzirom na izrazito veliku konkurenciju ove godine. Ovo je svakako dobar poticaj svim istraživačima i tvrtkama da prate otvorene natječaje i prijave se u budućnosti, a UTT će im pružiti pomoć i podršku te odgovoriti na sva pitanja.

“*Jedan od glavnih izazova budućeg ekonomskog rasta Europske unije je aktivniji strateška uloga sveučilišta u stvaranju inovacijskog ekosustava*

STznanoSTmobilnoST

Piše:

PETRA ŠIMUNDIĆ

Svjetska kardiokirurška elita

Split i Podstrana od 12. do 15. rujna bili su centar stručne i znanstvene elite kardiotorakalnih kirurga, na 23. svjetskom kongresu Svjetskog udruženja kardiotorakalnih kirurga (WSCTS) koji je održan u hotelu "Le Meriden Lav". Čast i priznanje da bude domaćin prestižnog godišnjeg skupa kardiotorakalnih kirurga pripali su prof. Bojanu Biočini, predstojniku Klinike za kardijalnu kirurgiju KBC Rebro – Zagreb i predsjedniku Svjetskog udruženja kardiokirurga (WSCTS 2013).

Cilj kongresa bio je prikazati novitete i multidisciplinarni pristup suvremenoj znanosti. U sklopu glavnog kongresa održana je i serija predavanja o srčanom zatajenju, najčešćem uzroku hospitalizacije u današnje doba, na kojima su predavanja održali tvorci prvih umjetnih srca. Studenti Sveučilišta u Splitu imali su priliku besplatno sudjelovati na kongresu te su se i odazvali u velikom broju.

Velika motivacija za daljnje napredovanje i rad bio je i dr. Mate Petričević, dobitnik dekanove i rektorove nagrade te jedan od najboljih studenata Medicinskog fakulteta u Splitu koji danas radi u timu profesora Biočine kao njegov asistent. Na temu održanog kongresa razgovaramo sa organizatorom prof. Bojanom Biočinom.

Koja je najvažnija uloga Svjetskog udruženja kardiokirurga kojemu ste ove godine na čelu?

Svjetsko udruženje kardiokirurga jedino je globalno udruženje kardiokirurga u svijetu koje članstvom pokriva sve kontinente. Važnost udruženja leži u činjenici da u njemu sudjeluju kardiokirurzi iz velikog broja zemalja koje se međusobno razlikuju po financijskim mogućnostima i načinima zbrinjavanja kardiokirurških bolesnika. Na ovaj način, inovativnost i pametna rješenja izmjenjuju se između

Po prvi put u Republici Hrvatskoj organizirano je okupljanje impresivnog broja priznatih stručnjaka u svijetu kardiotorakalne skrbi - po broju sudionika ovaj kongres nalazi se u samom vrhu ikad održanih kongresa na našem prostoru

kolega koje rade u različitim kliničkim centrima, a mogućnost izlaganja na ovom prestižnom skupu ovisi prije svega o kvaliteti ideje i mogućnosti unapređenja modaliteta liječenja kardiokirurških bolesnika.

Koliko ste zadovoljni odazivom i uspjehom kongresa?

Izniman uspjeh ovog svjetskog kongresa istinski me raduje. Na skupu je sudjelovalo nešto više od 800 sudionika iz 65 zemalja sa svih kontinenata. Kada ovim brojkama pridodate osobe u pratnji kao i izlagače na izložbenom dijelu kongresa, jasno je da su Split i Podstrana u tom periodu bili centar svjetske kardiokirurgije.

Nekoliko riječi o sadržaju samog skupa...?

Kongres je započeo pretkongresom "Brano Radovancevic Heart Failure Forum" koji se održavao od 10-11. rujna. Na tom dijelu skupa predavanja su držali vodeći svjetski stručnjaci u programu implantacije mehaničke cirkulacijske potpore,

Prof. Bojan Biočina

kolokvijalno "program ugradnje umjetnog srca". Predavanja su bila otvorena za javnost, kolege i studente što je bila jedinstvena prilika da se na jednom mjestu poslušaju predavanja vodećih svjetskih kardiokirurga na području mehaničke cirkulacijske potpore. Da ne izdvajam imena, spomenut ću da su predavači bili redom iz prestižnih svjetskih kardiokirurških centara iz SAD-a (University of Texas Hermann Memorial, St. Luke's Episcopal Hospital Houston, UCSF, UCLA), te predstavnici vodećih europskih centara.

Otvorenost skupa za javnost govori o tome da je ideja u širenju znanja, komunikaciji i uspostavljanju suradnje. Prezentirano je više od 500 znanstvenih radova koji su prošli recenziju o kvaliteti istraživanja i doprinosu svakodnevnoj praksi, radovi su bili prezentirani od strane autora iz 65 zemalja.

Prilikom prezentacije imali su i mladi kolege koji su prezentirali svoja istraživanja što je od osobite važnosti jer se prezentacijom na ovakvom skupu otvaraju brojne prilike, kako za razmjenu kontakata tako i za suradnju.

Među predavačima su bili i hrvatski znanstvenici koji i sami provode istraživanja na svjetskom nivou?

Naravno, prilikom prezentacije svojih istraživanja dobili su i sudionici iz Hrvatske, a važno je spomenuti kako je odbor za nezavisnu recenziju prijavljenih istraživanja odabrao 10 najboljih radova kongresa u konkurenciji od više od 500 radova, između kojih je bio nagrađen i rad grupe autora iz Hrvatske.

Moderna kardiokirurška praksa zasniva se na rješenjima i inovacijama koji datiraju iz znanstvenih istraživanja. Dobra

RAZGOVARALA:

MARIJA PLAZONIĆ ŠOLIĆ

U dvije godine koje je proveo u Splitu, mladi doktorand iz Poljske Tomasz Stepien stekao je brojna iskustva i prijateljstva, a u vrlo kratkom roku naučio je i hrvatski jezik. Na Fakultet građevinarstva, arhitekture i geodezije došao je zahvaljujući Erasmus stipendiji koja je istekla krajem rujna. Iako se sada vraća u Poljsku kako bi dovršio disertaciju i posjetio svoju obitelj, kaže kako se od Splita rastaje samo privremeno.

Koji su Vaši motivi za dolazak u Split, i je li boravak ispunio Vaša očekivanja?

Na fakultetu Politehnika Wroclavska završio sam studij građevine, nakon čega sam par godina radio na gradilištima. Zatim sam odlučio ići korak

dalje pa sam uz posao upisao i doktorski studij. S druge strane uvijek sam želio živjeti na moru. Kako bih spojio tu želju sa poslom kojim se bavim, potražio sam stipendiju kojom bih dobio priliku preseliti se i nastaviti sa studiranjem. Imao sam mogućnost izabrati između nekoliko gradova i izabrao sam Split. Nisam pogriješio, jer sam tu dosta naučio zahvaljujući činjenici da mnogo ljudi s fakulteta surađuje s industrijom, znaju što se događa na tržištu i iskustva koja sam tu stekao zasigurno ću iskoristiti u svom daljnjem radu.

Što je tema Vaše doktorske disertacije?

U svojoj disertaciji baviti ću se opasnostima, rizicima i zaštitom na gradilištima. Među ostalim,

Split – grad za profesionalni

Poljski doktorand sa Erasmus stipendijom u Split je došao usavršavati se i raditi na disertaciji. Zanimljivo je bilo čuti dojmove dvogodišnjeg boravka, koje je izlagao na dobrom hrvatskom jeziku

istražit ću broj ozlijeđenih osoba na gradilištima u Hrvatskoj i Poljskoj. Obzirom da su načini sakupljanja podataka različiti, nije moguće utvrditi u kojoj se zemlji češće događaju nesreće. U tom smislu, u čitavoj Europi se sada pokušavaju ujednačiti načini rada i sakupljanja podataka kako bi ih bilo moguće usporediti. Iskoristit ću ovu priliku i zahvaliti kolegama sa splitskog fakulteta na

pruženoj pomoći, posebno svojoj hrvatskoj mentorici profesorici Snježani Knezić. Suradujem s još nekoliko institucija u Hrvatskoj koje su mi ustupile podatke potrebne za istraživanje na čemu sam također zahvalan.

Tijekom dvije godine boravka zaista ste izvrsno usvojili i hrvatski jezik. Je li to bilo teško?

Vaš jezik usvojio sam vrlo brzo. Neko kratko

vrijeme sam samostalno iz knjiga proučavao gramatiku. Ali, najbolji način je izravna komunikacija s ljudima iz okoline. Jednostavno sam se opustio, počeo pričati i s vremenom mi je postalo prirodno. Čak sam kao volonter u udruzi HELP održao tečaj poljskog jezika. Do tada nikad nisam predavao jezik i nije bilo lako, ali bilo je to ipak jedno zanimljivo i ispunjavajuće iskustvo.

u Dalmaciji

Stuart Jamieson
(desno)

Kongres otvorio Stuart Jamieson

23. svjetski kongres Svjetskog udruženja kardiorakalnih kirurga otvorio je profesor Stuart Jamieson. Profesor Jamieson ugledni je profesor kirurgije i predstojnik Odjela za kardiovaskularnu i torakalnu kirurgiju na UC San Diego Medical School, počasni predsjednik Svjetske udruge kardiorakalnih kirurga (WSCSTS) te svjetski poznati stručnjak u kirurškim istraživanjima i inovacijama. Svojim iznimnim doprinosom sudjelovao je u razvoju moderne kardiokirurgije.

“

Cilj kongresa bio je prikazati novitete i multidisciplinarn pristup suvremenoj znanosti

klinička praksa nerazdvojiva je od ozbiljnih kliničkih, ali i bazično medicinskih istraživanja. U tom smislu i mi provodimo istraživanja kojima nastojimo unaprijediti suvremenu kliničku praksu.

Kongres je bio izniman doprinos turističkoj prezentaciji Splita, ali i Hrvatske...

Vodeći u transplantacijskoj medicini

Svjetska zdravstvena organizacija Hrvatsku je proglasila Regionalnim zdravstvenim centrom za razvoj programa darivanja i transplantacije organa (RHDC) u okviru Zdravstvene mreže zemalja jugoistočne Europe (SEEHN). Hrvatska je danas vodeća zemlja u svijetu u transplantacijskoj medicini, transplataciji srca, jetre i bubrega te prva po broju darivatelja na milijun stanovnika.

Sigurno, veliki broj sudionika došao je sa svojim obiteljima, a mnogi od njih došli su u Split nekoliko dana prije početka samog skupa ili su odlučili ostati u Dalmaciji i Hrvatskoj nekoliko dana iza završetka skupa. Kongres ovih dimenzija velika je prilika za promociju turizma. Iz osobnih komunikacija sa sudionicima dobio sam pohvale na račun ljepota Splita i Dalmacije, što je osobno posvjedočio i predsjednik udruge prof. Stuart Jamieson prilikom prigodnog govora na svečanom otvaranju kongresa.

Hrvatski tim stručnjaka KBC-a Zagreb pod Vašim vodstvom, u kliničkom centru Srbije u Beogradu, pomogao je pri prvoj transplantaciji srca nakon četrnaestogodišnje stanke u presađivanju tog organa u Srbiji.

Naš tim za transplantaciju srca pomogao je kolagama iz KC-a Srbije u izvođenju transplantacije srca. Radi se o međudržavnoj suradnji u programu operativnog liječenja zatajenja srca. Prethodno smo asistirali kolegama u KC-u na ugradnji dugotrajne mehaničke cirkulacijske potpore radu srca. Transfer znanja je najveće priznanje koje se može dobiti u kliničkoj praksi. Suradnja s kolegama u Srbiji je uspješna i veliko nam je zadovoljstvo da možemo surađivati s kolegama koje dijele istu strast za liječenjem teško bolesnih ljudi.

razvoj i ugodan život

Što je za Vas najljepši dio života u Splitu, a čega možda nedostaje?

Ljubav prema moru i jedom donio sam iz Poljske, i iako ovdje više ljenčarim, pokušavam iskoristiti blizinu mora na najbolji mogući način. Osim prekrasnog mora, u Splitu su me oduševili mir i tišina.

Kao djetetu uvijek su mi govorili da brže jedem, radim, hodam... a u Dalmaciji najčešće čujem „polako“. Moj rodni Wrocław je grad s gotovo 650 tisuća stanovnika, ljudi imaju više poslova pa žure s jednoga na drugi, nemaju vremena za sebe. Ovdje vrijeme puno smirenije prolazi! Ono što po mom mišljenju nedosta-

je u Splitu su studentske organizacije - vrlo je važno da se studenti organiziraju u aktivnostima od zajedničkog interesa. I to ne samo u struci, već i u kulturi, sportu, umjetnosti...

Koji su Vaši planovi nakon povratka u Poljsku?

U Poljsku se vraćam da posjetim svoju obitelj, a očekuju me i obaveze na fakultetu. Moram dovršiti disertaciju, doktorirati i onda ću se posvetiti planiranju sljedećeg razdoblja svojega života. Razmišljam o pokretanju nekog vlastitog posla, a svakako bih se želio vratiti u Split nekim razlogom koji tek trebam otkriti...

Obrazovanje u 21. stoljeću

Piše:
IVAN PERKOV

U sklopu konferencije Mobility day održane u Zagrebu 26. rujna održan je niz predavanja o poslovnim i tehnološkim aspektima mobilnih rješenja, a jedno od predavanja bavilo se i pitanjem sadašnjosti i budućnosti obrazovanja u 21. stoljeću. Predavanje je održao David Ooms, Hewlett-Packarda (HP).

Obrazovani sustavi i načini učenja od početka 20. stoljeća do danas bitno su se promijenili, a najznačajnije promjene dogodile su se u zadnjih nekoliko desetljeća pojavom suvremenih tehnologija i njihovom implementacijom u učionice. Način predavanja promijenio se od pasivnog u kojem profesor predaje, a učenici slušaju do aktivnog, personaliziranog sustava u čijem je centru učenik, a ne profesor.

Fokus učenja se pomiče s učenja činjenica na razvijanje sposobnosti detekcije različitih problema i situacija. Učenje se više ne odvija samo u učionicama – učenicima i studentima svi nastavni materijali dostupni su uvijek i svugdje uz pomoć interneta, računala, mobitela, tableta i ostalih tehnoloških inovacija.

U takvim okolnostima i učitelji i profesori morali su prihvatiti tehnologiju i nove načine predavanja i komunikacije s učenicima i studentima. Jasno je da postoje profesori koji se opiru ovakvim novostima ali prilagodba svih uključenih u obrazovanje na nove načine djelovanja nezaustavljiv je proces.

Dostupnost obrazovanja ne jamči kvalitetu

Poslovni i edukacijski menadžer HP-a David Ooms istaknuo je tri stvari koje su ključne za razvoj obrazovanja u 21. stoljeću: dostupnost, kvaliteta i učinkovitost obrazovanja. Pojavom suvremenih tehnologija obrazovanje je postalo dostupnije većem broju ljudi nego ikad prije. Međutim, Ooms ističe da sama dostupnost obrazovanja ne jamči i njegovu kvalitetu i učinkovitost. Stoga je važno da sadržaji za učenje budu kontrolirani i kvalitetni te da takvi budu dostupni učenicima 24 sata dnevno, 365 dana u godini. Već danas većina mladih u razvijenim zemljama pa i u Hrvatskoj ima svoje vlastito računalo i pametni telefon, a postoje tendencije da se ti uređaji implementiraju i u škole. Ipak, Ooms kaže da nije dovoljno samo napuniti učionice modernim računalima i tabletima da bi se povećala kvaliteta obrazovanja. Postoje četiri značajne stavke koje njegova tvrtka želi i smatra nužnim za povećanje kvalitete obrazovanja: kritičko mišljenje, komunikacija, suradnja i kreativnost.

David Ooms

Učenici i studenti trebaju se kroz školu pripremati za suočavanje sa sve složenijim životnim i radnim okruženjima. Treba ih se poticati na kreativno razmišljanje i stvaranje i razvijanje novih ideja. Poticanje kreativnosti najbolje se kod djece postiže kroz igru. Učionice moraju biti i mjesto zabave i razno- de. Svakom mladom čovjeku treba se pokušati individualno pristupiti kako bi se prepoznali i iskoristili njegovi potencijali, ističe Ooms.

Svi nastavni sadržaji dostupni u svakom trenutku

Učionica 21. stoljeća i radni proces izgledaju otprilike ovako: svaki od učenika koristi školsko računalo ili tablet spojen na lokalnu školsku mrežu i internet. Na računalu su mu dostupni svi potrebni nastavni materijali koji su prilagođeni i za različite stilove učenja (kinesetski, auditivni i vizualni tipovi učenja).

Svaka lekcija koja se obrađuje povezana je s relevantnim sadržajima za bolje shvaćanje (slikama, videozapisima, zadacima, pokusima). U međuvremenu profesor na vlastitom glavnom računalu ima sve potrebne programe i alate za kontinuirano praćenje rada svakog učenika što mu omogućuje personalizirani pristup. Svi sadržaji koji se obrađuju dostupni su djeci i njihovim roditeljima u bilo kojem trenutku, a komunikacija s profesorima značajno je olakšana i izvan učionice.

Iako nam ovakva učionica možda izgleda nestvarno, ona je realnost bliske budućnosti. Kao što je navedeno, bit nije samo u tome da mladi na raspolaganju imaju najnovije tehnološke uređaje. Ti uređaji moraju biti povezani u koherentnu i smislenu cjelinu koja će olakšavati i poboljšavati obrazovni proces na svim razinama. Profesorima i roditeljima koji nisu naviknuti na sva nova tehnološka dostignuća i na njih se privikavaju puno teže nego mladi, treba omogućiti edukacije na tom području.

“

Profesor na vlastitom glavnom računalu ima sve potrebne programe i alate za kontinuirano praćenje rada svakog učenika što mu omogućuje personalizirani pristup

Noć istraživača u Splitu

Piše: **MAJA PEJKOVIĆ-KAČANSKI**

Barba, kakosestvara ovi dim u boci? Barba, je li ovo baš pravo srce? Je li i moje srce toliko? Čiji je ovo mozak? Teta, kako ova pjena može goriti? Kako led može bit suh kad je uvijek mokar? Mogu li ga malo dotaknuti? Mogu li i ja probat napraviti taj pokus? Oće li me udariti struja? Barba, kako je nastao svemir...?»

Prstala su te predivne večeri dvadesetjednog dana rujna od 17 do 23 sata Marmontovom ulicom, gradskom žilom-kucavicom i splitskom Peškarijom svemoguća pitanja znanstvenih, klinaca i klinceza, a ti i njihovih mama, tata, baka, djedova, braće, sestara... Upućivali su ih našim domaćim znanstvenicima koji su, svaka im čast, odlučili iz svojih „laboratorijskih čiba izići u svijet“.

«Fala Bogu da je nekome ovo palo na pamet u Splitu!»

Poprviput održana u gradu podno Marjana, „Noć istraživača“ za-vrijedila je uistinu sve pohvale. Jer baš nitko tko se te večeri zatekao u Marmontovoj ulici, na Prokurativama ili splitskoj Peškariji, nije ostao ravnodušan. Čak ni uvijek nezadovoljni i grintavi novinari koji su došli pogledati izložbu svojih kolega koja je pod nazivom „Dva milenija Dalmacije“ te večeri otvorena u galeriji Foto kluba Split. Svi su ostali ugodno zatečeni i iznenađeni onim što se događalo pa su do završetka „Noći istraživača“ prati-

„Noć istraživača“ u Europi se tradicionalno održava svake godine zadnjeg petka u rujnu, s ciljem poticanja mladih na profesionalno bavljenje znanosti, a Split je njome ušao u društvo 300 odabranih europskih gradova iz 35 država

I doista se te predivne večeri dogodilo puno toga dobrog, kvalitetnog i poučnog što je i brojne inozemne goste gotovo ostavljalo bez daha. U lipome, mediteranskom Splitu koji se obično percipira kao grad u kojem se uglavnom gušta i po štekama pijucka kava, jednostavno sena ulici, pred mladima i starima vrlo atraktivno i originalno, dogadala znanost koja je magično privlačila tisuće i tisuće ljudi. Pravi pravcati „znanstveni tulum“ okupirao je središte Splita!

„Noć istraživača“ u Splitu posjetilo je nekoliko tisuća posjetitelja, što je impresivna brojka. Organizatori manifestacije postavili su petnaest velikih punktova, a u cijeloj manifestaciji sudjelovalo je oko 120 volontera od čega više od sedeset znanstvenika i još toliko studenata koji su znanost pokušali približiti zainteresiranima. Manifestaciju „Noć istraživača“ u Splitu organizirali su Sveučilište u Splitu i Društvo znanost.org. Istu večer organizirana je Noć istraživača u jos oko 300 gradova diljem Europe, sufinancirana potporom Europske Komisije kroz 7. Okvirni program (FP7). U Hrvatskoj se Noć istraživača odvijala uz Split i Zagreb i Rijeci uz zajedničku koordinaciju Agencije za Mobilnost i EU programe. Noć istraživača su u kratkoj najavi otvorili predstavnici Sveučilišta, Županije i Grada - prof. dr. sc. Branka Ramljak, prorektorica Sveučilišta u Splitu, mr. sc. Ante Šošić, dožupan Splitsko-Dalmatinske županije te Igor Mladinić, zamjenik predsjednika gradskog Vijeća.

Ivica Puljak kao Sheldon

Voditeljica noći Istraživača u Splitu, Ana Bedalov i njen tim pripremili su mnoštvo zabavnih i interaktivnih aktivnosti koje su se odvijale na 15 lokacija. Posjetitelji su u opuštenu atmosferu upoznali neke od najistaknutijih istraživača koji žive i rade u gradu podno Marjana. One s višegodisnjim iskustvom, izravno involvirane usjet-ski priznate projekte koji se ističu i popularizacijom znanosti, ali i mlade pred kojima je svijetla budućnost. Na punktovima se izme-

NOĆ ISTRAŽIVAČA 2013
Marmontova ulica petak, 27.09. 18-23h

đu ostalog mogla vidjeti pjena koja gori, budio se dim iz boce, na Peškariji je umjesto ribe, „vonjalo“ na raznorazne pokuse, brze, efikasne, kratke, efektne kod kojih se uvelike koristio suhi led. Znanstvenici s FESB-a „ponudili“ su posjetiteljima infracrveni detektor, levitirali su supravodiči, dok su medicinari znatiželjne impresionirali pravim kosturom i modelima organa. Odgovorili su na tisuće i tisuće pitanja, a u stopostotnom pogonu satima je bio mikroskop.

Više od pedesetak metara bio je dugačak red u kojem su strpljivi posjetitelji čekali da pod „pravim pravcatim“ mikroskopom pogledaju kako im izgleda koža ili pak kosa. Naš poznati fizičar, prof. dr. sc. Ivica Puljak sa FESB-a na kauču The Big Bang Theory odgovarao je na raznorazna pitanja, između ostalog i na ono „Barba, kako je nastao svemir?“ Forenzičari su pokazali tajne otiska prstiju, isprobavalo se ozivljavanje na pravim lutkama uz medicinski tim.

Znanstvenici na škulama

Posebno vesjele nastupilo je kad su se počeli dijeliti znanstveni kolaci i piće iz epruvete koje su planuli „u roku odmah“. A, neviđeno zanimanje i vrhunsku senzaciju izazvali su znanstvenici na škulama: kemičarka Maria Curie-Skłodowska, fizičar i filozof Ruder Bošković i Nikola Tesla, najpoznatiji znanstvenik s ovih područja. Nosili su florescentnu epruvetu, „struju“ u kugli, knji-

gu. Svi su ih htjeli dotaknuti i ponešto upitati. I ne samo njih, nego i sve istraživače koji su bili odjeveni u bijele kute. I pokazali ne samo da znaju istraživati provodeći dane i noći u laboratoriju nego i odlično plesati. Posred Marmontove ulice priredili su u 21 sat iznenađenje za sve posjetitelje. Njih sedamdesetak, studenata i istraživača izvelo je dojmljiv „Flash mob dance“ za kojeg koreografiju potpisuju solisti Baleta Hrvatskog narodnog kazališta iz Splita. Sanja i Remus Dimache u suradnji s dr. Larisom Zoranić sa Splitskog PMF-a. Možda će neke od njih ovo dvoje baletnih umjetnika u budućnosti angažirati i za neku plesnu točku! Ne bismo se iznenadili.

Tijekom „Noći istraživača“ organizirano je niz kvizova, na uličnim svjetiljkama izvješeni su bili letci za nagradnu igru, razgleda-ve su se „znanstvene igračke“, podijeljeno je više od osamdeset vrijednih nagrada. Zaslužni posjetitelji su prikupljali „pečate“ poput ispita i najvrjedniji su dobili i prave „diplome“. Svirala je glazba za koju se brinuo DJ, voditelj događanja je najavljavao i usmjeravao posjetitelje... Ispred velike cerade s fotografijom laboratorija tokom noći slikalo se na stotine djece i odraslih obučanih u kute i epruvetama kao pravi znanstvenici!

Ukratko, Splitski znanstvenici dotaknuli su i zaigrigrali ne samo mlade nego sve, od sedam do sedamdeset sedam godina. I zato zaslužuju uistinu CISTU PETICU!

Mr. sc. ANA BEDALOV; MEFST/DRUŠTVO ZNANOST.ORG

Znanost i istraživanje imaju jako važnu ulogu u našim životima, ali istraživače se često u našem društvu olako doživljava. Ponekad smo i sami krivi.

Kroz Noć Istraživača smo to željeli promijeniti. Izmučili smo se, ali odaziv je bio veći od očekivanog. Nitko sretniji od nas, trčali smo svi cijelu noć i cijeli tim je zahvalita euforija kad smo vidjeli da

ljudi samo dolaze i dolaze! Neke predviđene aktivnosti nisu uspjele zbog velikog odaziva, ali su neke druge zato ispale senzacija! Bila mi je čast ali i užitak raditi s cijelim timom, od istraživača, studenata, cirkusanata, baletana, ljudi od struke, i onih koji su jednostavno pomogli kad i gdje je trebalo. Oko 120 ljudi je s puno srca radilo u organizaciji. Hvala im!

Prof. dr. sc. IVICA PULJAK, FESB

Noć istraživača je nadmašila sva moja očekivanja. Glavni organizatori Ana Bedalov i Damir Kovačić s Medicinskog fakulteta napravili su izvanredan posao: okupili ekipu, osmislili program i implementirali ga na najbolji mogući način. Tijekom cijele večere osjećao se entuzijazam istraživača i studenata, kojeg su rado dijelili s građanima. Mene je posebno oduševio broj građana, svih generacija, koji su posje-

tili i sudjelovali u raznim aktivnostima. Njihov doprinos Noći istraživača još me više učvrstio u uvjerenju da ljude znanost zanima i da razumiju njenu važnost i vrijednost u društvu. Na kraju, bilo mi je jako drago vidjeti koliko mladih ljudi prate i vole seriju The Big Bang Theory, i zanimaju se za pitanja postanka, strukture i evolucije svemira. Zaključak: ima nade za sve nas :-)

Prof. dr. sc. IVICA GRKOVIĆ, MEFST

„Ekipa“ s Katedre za anatomiju sa zadovoljstvom je učestvovala u „Noći istraživača“. Organizatori su nas smjestili u Ljekarnu Bonetti (inače najstariju Ljekarnu u Splitu) na dnu Marmontove. „Kosturi ili organi“ bili su pravi hit. Ljekarnu su preplavili znatiželjnici koji su htjeli znati gdje su u tijelu smješteni različiti organi, koliko imamo rebra, zašto imamo 206

kostiju, koje su najmanje kosti u tijelu, a koje najveće... Djelatnici katedre i demonstratori su odgovorili na pitanja, pokazivali preparate i pričali zanimljive priče iz života našeg tijela. Gospode farmaceutice su nam rekla da nismo nikad imali veći i zanimljiviji „sušur“ u svojoj Ljekarni a mi smo bili sretni da je ovako anatomija izašla na Marmontovu.

Prof. dr. sc. LIVIJA PULJAK, MEFST

Noć istraživača odlična je prilika za splitske znanstvenike da pokažu sugrađanima kako znanost može biti zanimljiva, zabavna i da je iznimno važna za svaki djelić našega svakodnevnog života. Bilo mi je veliko zadovoljstvo sudjelovati u Noći istraživača, osobito zbog iznimno pozitivne reakcije naših sugrađana. Najljepše mi je bilo čuti od publike da bi se tako nešto trebalo organizirati svaki mjesec. Meni je najzabavniji dio bilo sudjelovanje u plesu znanstvenika u Marmontovoj. Sljedeće godine - možda

Prof. dr. sc. TEA BILUŠIĆ, KTF

Noć istraživača ću pamtiti po silnoj pozitivnoj energiji koja se osjećala, po tolikim dječjim osmijesima, radoznalim dječjim pogledima, rodite-

ljima ponosima na pokazano znanje svojih mališana. U svakom slučaju, nešto prekrasno i vrlo poticajno za sve nas!

Doc. dr. sc. LARISA ZORANIĆ, PMF

Moje zaduženje bilo je pomalo neobično i nevezano za znanost, a to je organizacija plesnog performansa. Tzv „flash mob dance“ označava performance kod koje grupa ljudi iznenada zajedno zapleše na javnom mjestu. Započinje sa dvoje-troje plesača, a pridružuju im se naizgled slučajni prolaznici. Baletani solisti iz HNK-a Sanja i Rem Dimanche osmislili su koreografiju i pomogli nam da naučimo korake. Vježbalo se u dvorani, učionicama i uredima. Već na probama bilo je veselo, ali ples na Marmontovoj svih je oduševio. Bilo

je panike oko javnog nastupa, zaboravljenih koraka, ali ništa nije smetalo uz dobru atmosferu. Raširili smo se po cijeloj Marmontovoj, a plesalo je oko sedamdeset ljudi - profesora, znanstvenika, doktora, inženjera, studenata i onih koji su imali dobru volju da nam se pridruže... Veliko hvala svima!

Prof. dr. sc. ANA MARUŠIĆ, MEFST

Noć istraživača razveselila je jednako građane Splita i nas znanstvenike. Nadam se da će djeca koja su oduševljenih i raširenih očiju pitala o kosturu

i ljudskom tijelu jednom biti moji studenti. Vrata učenja, istraživanja i znatiželje širom su im otvorena.

Doc. dr. sc. DAMIR KOVAČIĆ, MEFST

Noć istraživača je u potpunosti nadmašila sva moja očekivanja, posebno po pitanju količine i kvalitete interakcije između znanstvenika i javnosti. Kao jedan od organizatora, moram priznati da je bilo naporno i zahtjevno provesti organizaciju Noći istraživača, posebno zbog nastavnih i znanstvenih obveza, ali zahvaljujući odličnoj i poštovnoj splitskoj ekipi, sve je odlično prošlo, a sav trud se isplatio.

u Splitu

2013
18-23h

du ostalog mogla vidjeti pjena koja gori, buđio se dim iz boce, na Peškariji je umjesto ribe „vonjalo“ na raznorazne pokuse, brze, efikasne, kratke, efektne kod kojih se uvelike koristio suhi led. Znanstvenici s FESB-a, „ponudili“ su posjetiteljima infracrveni detektor, levitirali su supravodiči, dok su medicinari znatizeljno impresionirali pravim kosturom i modelima organa. Odgovorili su na tisuće i tisuće pitanja, a u stopostotnom pogonu satima je bio mikroskop.

Više od pedesetak metara bio je dugačak red u kojem su strpljivi posjetitelji čekali da pod „pravim pravcatim“ mikroskopom pogledaju kako im izgleda koža ili pak kosa. Naš poznati fizičar, prof.dr. sc. Ivica Puljak sa FESB-a na kauču The Big Bang Theory odgovarao je na raznorazna pitanja, između ostalog i na ono „Barba, kako je nastao svemir?“ Forenzičari su pokazali tajne otiska prstiju, isprobavalo se ozivljavanje na pravim lutkama uz medicinski tim.

Znanstvenici na škulama

Posebno veselje nastupilo je kad su se počeli dijeliti znanstveni kolačići i piće iz epruvete koji su planuli „u roku odmah“. A, neviđeno zanimanje i vrhunsku senzaciju izazvali su znanstvenici na školama: kemičarka Maria Curie Skłodowska, fizičar i filozof Ruđer Bošković i Nikola Tesla, najpoznatiji znanstvenik s ovih područja. Nosili su fluorescentnu epruvetu, „struju“ u kugli, knji-

gu. Svi su ih htjeli dotaknuti i ponešto upitati. I ne samo njih, nego i sve istraživače koji su bili odjeveni u bijele kute. I pokazali ne samo da znaju istraživati provodeći dane i noći u laboratoriju nego i odlično plesati. Posred Marmontove ulice priredili su u 21 sat iznenađenje za sve posjetitelje. Njih sedamdesetak, studenata i istraživača izvelo je dojmljiv „Flash mob dance“ za kojeg koreografiju potpisuju solisti Baleta Hrvatskog narodnog kazališta iz Splita Sanja i Remus Dimache u suradnji s dr. Larisom Zoranić sa Splitskog PMF-a. Možda će neke od njih ovo dvoje baletnih umjetnika u budućnosti angažirati i za neku plesnu točku?! Ne bismo se iznenadili.

Tijekom „Noći istraživača“ organizirano je niz kvizova, na uličnim svjetiljkama izvješeni su bili letci za nagrađnu igru, razgledavale su se „znanstvene igračke“, podijeljeno je više od osamdeset vrijednih nagrada. Zaslužni posjetitelji su prikupljali „pečate“ poput ispita i najvrjedniji su dobili i prave „diplome“. Svirala je glazba za koju se brinuo DJ, voditelj događanja je najavljiavao i usmjeravao posjetitelje... Ispred velike cerade s fotografijom laboratorija tokom noći slikalo se na stotine djece i odraslih obučanih u kute i s epruvetama kao pravi znanstvenici!

Ukratko, Splitski znanstvenici dotaknuli su i zaintrigirali ne samo mlade nego sve, od sedam do sedamdesetsedam godina. I zato zaslužuju uistinu ČISTU PETICU!

Mr. sc. ANA BEDALOV; MEFST/DRUŠTVO ZNANOST.ORG

Znanost i istraživanje imaju jako važnu ulogu u našim životima, ali istraživače se često u našem društvu olako doživljava. Ponekad smo i sami krivi.

Kroz Noć Istraživača smo to željeli promijeniti. Izmučili smo se, ali odaziv je bio veći od očekivanog. Nitko sretniji od nas, trčali smo svi cijelu noć i cijeli tim je zahvatila euforija kad smo vidjeli da

ljudi samo dolaze i dolaze! Neke predviđene aktivnosti nisu uspjele zbog velikog odaziva, ali su neke druge zato ispale senzacija! Bilami je čast ali i užitak raditi s cijelim timom, od istraživača, studenata, cirkusana, baletana, ljudi od struke, i onih koji su jednostavno pomogli kad i gdje je trebalo. Oko 120 ljudi je s puno srca radilo u organizaciji. Hvala im!

Prof. dr. sc. IVICA PULJAK, FESB

Noć istraživača je nadmašila sva moja očekivanja. Glavni organizatori Ana Bedalov i Damir Kovačić s Medicinskog fakulteta napravili su izvanredan posao: okupili ekipu, osmislili program i implementirali ga na najbolji mogući način. Tijekom cijele večere osjećao se entuzijazam istraživača i studenata, kojeg su rado dijelili s građanima. Mene je posebno oduševio broj građana, svih generacija, koji su posje-

tili i sudjelovali u raznim aktivnostima. Njihov doprinos Noći istraživača još me više učvrstio u uvjerenju da ljude znanost zanima i da razumiju njenu važnost i vrijednost u društvu. Na kraju, bilo mi je jako drago vidjeti koliko mladih ljudi prate i vole seriju The Big Bang Theory, i zanimaju se za pitanja postanka, strukture i evolucije svemira. Zaključak: ima nade za sve nas :-)!

Prof. dr. sc. IVICA GRKOVIĆ, MEFST

‘Ekipa’ s Katedre za anatomiju sa zadovoljstvom je učestvovala u ‘Noći istraživača’. Organizatori su nas smjestili u ljekarnu Bonetti (inače najstariju ljekarnu u Splitu) na dnu Marmontove. ‘Kosturi ili organi’ bili su pravi hit. Ljekarnu su preplavili znatizeljnici koji su htjeli znati gdje su u tijelu smješteni različiti organi, koliko imamo rebara, zašto imamo 206

costiju, koje su najmanje kosti u tijelu, a koje najveće... Djelatnici katedre i demonstratori su odgovarali na pitanja, pokazivali preparate i pričali zanimljive priče iz života našeg tijela. Gospode farmaceutice sunam rekledanisu nikad imali veći i zanimljiviji ‘šušur’ u svojoj ljekarni a mi smo bili sretni da je ovako anatomija izašla na Marmontovu.

Prof. dr. sc. LIVIJA PULJAK, MEFST

Noć istraživača odlična je prilika za splitske znanstvenike da pokažu sugrađanima kako znanost može biti zanimljiva, zabavna i da je iznimno važna za svaki djelić našega svakodnevnog života. Bilo mi je veliko zadovoljstvo sudjelovati u Noći istraživača, osobito zbog iznimno pozitivne reakcije naših sugrađana. Najljepše mi je bilo čuti od publike da bi se tako nešto trebalo organizirati svaki mjesec. Meni je najzabavniji dio bilo sudjelovanje u plesu znanstvenika u Marmontovoj. Sljedeće godine - možda

Prof. dr. sc. TEA BILUŠIĆ, KTF

Noć istraživača ću pamti ti po silnoj pozitivnoj energiji koja se osjećala, po tolikim dječjim osmijesima, radoznalim dječjim pogledima, rodite-

ljima ponosnima na pokazano znanje svojih mališana.

U svakom slučaju, nešto prekrasno i vrlo poticajno za sve nas!

Doc. dr. sc. LARISA ZORANIĆ, PMF

Moje zaduženje bilo je pomalo neobično i nevezano za znanost, a to je organizacija plesnog performansa. Tzv “flash mob dance” označava performance kod kojeg grupa ljudi iznenada zajedno zapleše na javnom mjestu. Započinje sa dvoje-troje plesača, a pridružuju im se naizgled slučajni prolaznici. Baletani solisti iz HNK-a Sanja i Rem Dimanche osmislili su koreografiju i pomogli nam da naučimo korake. Vježbalo se u dvorani, učionici i uredima. Već na probama bilo je veselo, ali ples na Marmontovoj svih je oduševio. Bilo

je panike oko javnog nastupa, zaboravljenih koraka, ali ništa nije smetalo uz dobru atmosferu. Raširili smo se po cijeloj Marmontovoj, a plesalo je oko sedamdeset ljudi - profesora, znanstvenika, doktora, inženjera, studenata i onih koji su imali dobru volju da nam se pridruže... Veliko hvala svima!

Cijela večer protekla je u istom opuštenom i veselom tonu. Pričalo se o ozbiljnim znanstvenim temama, ali na vrlo neposredan i zabavan način. Dojmio me se kometar “pa nisam znala da su znanstvenici tako bučni!”. I trebamo biti, jer je na nama znanstvenicima odgovornost da pružimo prave informacije o radu u znanosti i da osiguramo interes mladih naraštaja prema znanstvenim i tehnološkim zanimanjima.

Prof. dr. sc. ANA MARUŠIĆ, MEFST

Noć istraživača razveselila je jednako građane Splita i nas znanstvenike. Nadam se da će djeca koja su oduševljenih i raširenih očiju pitala o kosturu

i ljudskom tijelu jednom biti moji studenti.

Vrata učenja, istraživanja i znatizelje širom su im otvorena.

Doc. dr. sc. DAMIR KOVAČIĆ, MEFST

Noć istraživača je u potpunosti nadmašila sva moja očekivanja, posebno po pitanju količine i kvalitete interakcije između znanstvenika i javnosti. Kao jedan od organizatora, moram priznati da je bilo naporno i zahtjevno provesti organizaciju Noći istraživača, posebno zbog nastavnih i znanstvenih obveza, ali zahvaljujući odličnoj i požrtvovnoj splitskoj ekipi, sve je odlično prošlo, a sav trud se isplatio.

znanost i najmlađi

PIŠE: DOC. DR. SC.
LEA KUKOČ MODUN*

Znanost za najmlađe? Često nas pitaju zašto želimo znanost približiti djeci? Uistinu ne radimo ništa novo, mnoge vrlo ozbiljne znanstvene institucije u svijetu otvaraju svoja vrata najmlađima. Zašto? Zato što je naše najmlađe potrebno uputiti i naučiti da sa znatiželjom promatraju svijet oko sebe, postavljaju pitanja, opažaju, razmišljaju i donose zaključke. Svijet znanosti je ozbiljan, pomalo udaljen od ljudi i osamljen, ali kada pružite dio tog svijeta djetetu, kada mu na dlanu ponudite spoznaju te odškrinete vrata u svijet znanosti uz dječji smijeh i on postaje veselije mjesto. Djeca su izložena raznim utjecajima te se oblikuju u skladu s njima. Potrebno im je ponuditi pozitivne i korisne aktivnosti kako bi se njihovo oblikovanje pravilno usmjerilo. Priroda oko nas je čarobna, a većina ljudi prolazi ne opažajući je. Potrebno je izdvojiti trenutak, zastati, ukazati na mali dio čarolije, zadiviti njome i otkriti prirodnu zakonitost koja se iza nje krije. Primjerice, ozbiljne reakcije neutralizacije omogućavaju vrlo zanimljive efekte koji uz još malo kreativnosti privuku djetetovu pažnju pretvarajući se u vulkane ili pak strašne zmajeve, te djetete poželjno naučiti što se krije iza zabavnog pokusa. I tada, uz zabavu i smijeh usvaja pojmove kiselina, baza te mnogo drugo, za njih do tada nepoznato kemijsko nazivlje. U eksperimentu temeljenom na razlici u gustoći raznobojnih otopina maleni znanstvenici se služe s laboratorijskim posudom (naravno plastičnim) te pokušavaju svojom spretnošću i strpljivošću natjerati slojeve tekućine različite gustoće na razdvajanje. I vjerujte, vrlo su uspješni u tome i izuzetno ustrajni. Kroz igru i zabavu djeca i ne znajući uče, a mi smo često zadivljeni razinom njihove pažnje i razumijevanja izložene materije. Najljepši su njihovi iskreni osmijesi, ushićenje i pitanja, pregršt zanimljivih, jednostavnih i nadasre razboritih pitanja. Neopтереćeni prethodnim spoznajama, promatraju eksperiment prvi put, povezuju i žele znati ZAŠTO? Prirodna znatiželja kojom su darovani u dječjoj dobi je ono što ih povezuje sa znanstvenicima koji su tim blagom obogaćeni čitavog života.

Objašnjena čarolija ne prestaje oduševljavati

Što se radom sa najmlađima postiže? Djeca u najranijoj dobi stječu svoja prva iskustva u eksperimentalnom radu, te uče iz provedenih pokusa donositi zaključke i pri tome se dobro zabavljaju. Međutim, najvažnije je ono što mnogi zanemaruju, nakon postignutog efekta zanimljivog pokusa zastati i jednostavnim riječima objasniti prirodnu zakonitost koja je temelj provedenog eksperimenta. Tek tada, kada je čarolija objašnjena, postaje još zanimljivija. Ne treba očekivati da će mališani u potpunosti usvojiti objašnjenje, ali uspješnost njihova razumijevanja je zadivljujuća.

Znanstvena školica IDE DALJE

Prirodna znatiželja kojom smo darovani u dječjoj dobi je ono što nas povezuje sa znanstvenicima koji su tim blagom obogaćeni čitavog života

Sve su to razlozi djelovanja „Znanstvene škole“ koja već pola godine podučava djecu predškolske dobi i nižih razreda osnovne škole te im na zabavan i zanimljiv način približava kemiju i svijet znanosti. Projekt „Znanstvena školica“ provodi tim entuzijasta, članova Hrvatskog kemijskog društva-Split; studenti poslijediplomskog studija Marina Obradović, mag. ing. chem., Maja Biočić, mag. ing. chem. ing., Maja Marasović, mag. ing. chem., Peri-

ca Bošković, mag. ing. chem., te docentica analitičke kemije na Kemijsko-tehnološkom fakultetu u Splitu dr. sc. Lea Kukoč Modun, koja vodi čitav Projekt. Bilježimo i veliki porast interesa studenata za naš rad, te sada u izvedbi Projekta sudjeluje i deset studenata Studija kemije preddiplomske i diplomske razine Kemijsko-tehnološkog fakulteta u Splitu. Kemijsko-tehnološki fakultet u Splitu daje nam svu moguću podršku, prostornu, organizacijsku i financijsku,

na čemu smo mi i naši mali znanstvenici jako zahvalni.

„Znanstvena školica“ je interaktivna radionica u kojoj djeca samostalno, uz objašnjenje i pomoć studenata-asistentata, izvode kemijske pokuse. Pokusi su odabrani u skladu s preporukama krovnih svjetskih organizacija koje se bave edukacijom u kemiji Royal Society of Chemistry i American Chemical Society, te su namijenjeni za dobne skupine 5-11 godina. U izvedbi pokusa najvažnija je sigurnost djece te se koriste bezopasne tvari koje su u upotrebi u kućanstvu. Svakom novom izvedbom „Znanstvene škole“ pokusi se nadograđuju, mijenjaju, te je svakim novim nastupom drukčija.

U pripremi znanstvena školica za stariju djecu

U proteklom razdoblju na području Splita održane su četiri radionice, u kojima je sudjelovalo preko 120 djece predškolske dobi te nižih razreda osnovne škole. Nadalje, na „Znanstvenom pikniku“ u rujnu ove godine u Zagrebu bili smo jedini predstavnici Sveučilišta u Splitu. Izuzetno veliki interes djece i njihovih roditelja te odgajatelja i učitelja pokazuje da su ovakvi projekti potrebni i dobro prihvaćeni. Vrijednost projekta „Znanstvena školica“ prepoznalo je i Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta koje je nakon vrednovanja odlučilo financijski poduprijeti ovaj projekt popularizacije znanosti. „Znanstvena školica“ početkom nove akademske godine nastavlja suradnju sa zainteresiranim osnovnim školama na području Splita (planirano je održati još pet „Znanstvenih školica“ tijekom ove kalendarske godine). Sve zainteresirane škole i vrtići mogu se javiti na mail adresu: znanstvenaskolica@ktf-split.hr

U izradi je „Znanstvena školica II“, radionica koja je namijenjena višim razredima osnovnih škola. Radi se također o interaktivnoj radionici koja uključuje kratko predavanje te složenije pokuse primjerenim dobnj skupini 11-14 godina. Svi pokusi koji se izvođe u „Znanstvenoj školici“ bit će opisani, te uz opis potrebne opreme i detalja eksperimenta sadržavat će i par crtica objašnjenja prirodne zakonitosti na kojoj se temelje. Opisi pokusa će uz ilustracije biti objavljeni u slikovnici pod nazivom „Znanstvena školica“. Ovakve literature nedostaje na hrvatskom tržištu. Postoje tek rijetki strani prijevodi sa znatnim nedostacima, stoga želimo sjediniti izvođenje eksperimenata sa pismenom predajom.

I na kraju, vratimo se na pitanje s početka. Znanost za najmlađe? Ovakvi sadržaji su potrebni i traženi. Dotičaj sa znanosti u doba otvorenih pogleda i dječje znatiželje je važan za prihvaćanje znanstvenih predmeta kasnije tijekom edukacije. Prvi zabavan korak može biti poticaj. Mi se trudimo odškrinuti vrata u svijet znanosti našim najmlađima, pomoći im da zavire, a na njima je da kasnije kroz svoju edukaciju odaberu žele li kročiti kroz njih.

*Voditeljica projekta „Znanstvena školica“

Svjetski bioetički simpozij u Japanu - rehabilitacija bioetike

Upravu u znanstvenoj disciplini bioetike japanski su domaćini prepoznali plodno tlo za suočavanje s kompleksnim fenomenom katastrofe

Piše:
ANA JELIČIĆ

Brojni znanstvenici iz svijeta, među kojima i nekolicina profesora sa Splitskog i Riječkog sveučilišta odazvali su se pozivu Društva koji je organizirao međunarodni simpozij o bioetici u Kushiru (Hokkaido, Japan) 30. i 31. kolovoza. Međunarodno društvo za kliničku bioetiku (ISCB) tako se okupilo deseti put od osnivanja. Glavna tema susreta bila je „Rekonstrukcija bioetike“ (Reconstructing bioethics), a simpozij je plenarnim izlaganjem otvorio pionir svjetske bioetike Hans Martin Sass osvrtno na baštinu Fritza Jahra za rekonstrukciju bioetike u 21. stoljeću.

Društvo rizika

Riječ je o znanstvenoj disciplini u kojoj su japanski domaćini prepoznali plodno tlo za suočavanje s kompleksnim fenomenom katastrofe na koji su se osvrnuli brojni predavači iz Japana. Interpretirali su tako aktualne prijetnje Fukushima, kontinuirane prijetnje potresa, poplava i tsunamija ali i nezaboravne tragedije Hiroshime i Nagasakija,

u svjetlu bioetike. Ratne katastrofe prethodnog stoljeća te prirodne i klimatske u ovom stoljeću podloga su uvjerenju i definiranju ovog društva društvom rizika. Ujedno je to društvo obilježeno nezapamćenim tehnološkim i znanstvenim napretkom - što posebno dolazi do izražaja u Japanu - koji može voditi u nove katastrofe ukoliko taj napredak izostavi etičku refleksiju.

Moralne odluke, vođene principom opreza i etikom znanstvenog istraživanja ali i osobnom savješću, jedina su barikada na putu novim katastrofama kataklizmičkih razmjera. Stoga, rekonstrukcija bioetike i poimanje bioetike kao orijentacijskog znanja i pluriperspektivne znanosti, čemu su doprinijeli upravo hrvatski znanstvenici, pokazuje se nužnim akademskim i moralnim pothvatom u sprječavanju novih tragedija, s ciljem opstanka postojećih oblika života na Zemlji.

Eubiosia vs. eutanazija

Dugogodišnji član svjetskog bioetičkog društva za kliničku bioetiku prof. dr. sc. Luka Tomašević, s Katoličko-bogoslovnog fakulteta Sveu-

Eubiosia

Eubiosia je jedan od novijih termina kliničke bioetike što ga je prvi uporabio prof. dr. Franco Pannuti 1978. godine, a označuje kvalitetu kojom se označava dostojanstvo života ili „dobar život“, što znači život u dostojanstvu od prvog do posljednjeg daha.

Ivan Katavić i Luka Tomašević

čilišta u Splitu, ovom je prilikom okupljenima predstavio manje poznat koncept eubiosie. Riječ je terminu sastavljenom od dvije grčke riječi eu- dobar i bios - život. Time je profesor Tomašević nakon dugo godina dominiranja eutanazie, odnosno poimanja dobre smrti, bioetičkim diskursom u prvi plan postavio život. Radom „Eubiosia - Bioetika skrbi i rehabilitacije“ (Eubiosia- bioethics of care and rehabilitation) autor pojam eubiosie uvodi u kontekst skrbi, vrijednote života i ljudskog dostojanstva, nadasve u procesu rehabilitacije. Dobar život tako postaje dodirna točka kliničke i medicinske etike, (pastoralne) teologije, kulture (života) i bioetike (rehabilitacije). Služenje životu i skrb o njemu jesu naši osnovni zadatci i poslanje, zaključio je prof. Tomašević te se time integrirao u bioetičko nastojanje da se svakom čovjeku pomogne da se nosi, kako s

Prirodne i ljudski izazvane katastrofe definiraju ovo društvo društvom rizika

osobnim, tako i globalnim tragedijama.

Predavanja hrvatskih znanstvenika

Profesorica na Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Rijeci, prof. dr. sc. Gordana Pelčić, održala je predavanje „Djeca u situacijama katastrofe“ (Children in disaster situations). Svojim izlaganjem autorica je podsjetila prisutne na osjetljivu dob našeg odrastanja u kojem nam razvod roditelja, raspad obitelji, gubitak člana obitelji, seljenje iz rodnog grada ali i siromaštvo, predstavljaju katastrofe apokaliptičkih razmjera. Posebice se osvrnula na stradalju djecu u Hrvatskoj tijekom Domovinskog rata te je ponudila smjernice ophođenja s ranjivom djecom u težim životnim situacijama. Na simpoziju je sudjelovao i profesor na Institutu za oceanografiju i ribarstvo u Splitu prof. dr. sc. Ivan Katavić koji je održao predavanje na temu „Klimatske

promjene i njihove posljedice za morski ekosustav“ (Climate changes and their implications for marine ecosystem). Autor je istaknuo opasnosti navike na prirodne i ekološke katastrofe koje se prezentiraju kao neminovne i neizbježne što lišava pojedinca osobne odgovornosti. Upozorio je na utjecaj klimatskih promjena na sigurnost (pre)hrane a ne samo na uvriježena mišljenja o utjecaju klime na morsku razinu, temperaturu zraka ili vodu. Očuvanje morskog ekosustava posljednjih je godina postao lokalni, nacionalni ali i globalni prioritet u očuvanju prirode i života, što ovu temu stavlja u samo središte bioetičkog promišljanja.

Odgovornost i život u harmoniji s prirodom

To promišljanje proširili su brojni drugi sudionici susreta u Kushiru svojim izlaganjima na temu biomedicinskog napretka, genetskog inženjeringa, iskustava potresa u Japanu, nuklearnih prijetnji, religioznih utjecaja na ekološku svijest i odnos prema životu. Prirodne katastrofe, uzrokovane klimatskim promjenama koje se pak posljedica ljudske nebrige prijetje cjelokupnom životu, njegovoj održivosti, a ne samo čovjeku. Međutim, samo je čovjek razumno i moralno biće pozvano na odgovornost i po japanskom animizmu, na život u harmoniji s prirodom te na miroljubivost spram drugog.

Ne čudi stoga da su organizatori simpozija omogućili sudionicima izlet u prirodni rezervat u Kushiru te ih počastili tradicionalnim japanskim delicatama. Sudionici su uživali i u gostoljubivosti nekoliko japanskih obitelji koji su otvorili vrata svojih domova i upoznali ih s arhitekturom japanskih kuća, uobičajenim minimalističkim japanskim interijerom, bogatim kulinarским majstorijama i raznim narodnim običajima.

Na povratnom letu za Split, kratki posjet Tokiju, omogućio je hrvatskim sudionicima simpozija da se dive možda najvećem dometu civilizacijskog napretka u svijetu, vidjeli su svu njegovu raskoš, sjaj i veličinu, produkt japanske marljivosti i ustrajnosti, društva koji poštuje iznad svega red, stabilnost, produktivnost i disciplinu. Ipak, već pri poljetanju iz zračne luke Narita, iz ptičje perspektive, ukazala se krhkost čak i japanskog otočja koje broji oko 130 milijuna stanovnika, te malenost pojedinačnog čovjeka i svih njegovih djela naspram nebeskih i zemaljskih prostranstava. Upravo je ta krhkost, koju vidimo tek s određenim odmakom od svoje svakodnevice, potvrda smislenosti i urgentnosti bioetičkog zalaganja za očuvanjem prirode, prevencijom većih katastrofa i onog najvažnije, buđenjem moralne svijesti i odgovornosti spram kulturnog naslijeđa i darovanog života.

Bioetika kao ljubav prema svim oblicima života

Tridesetak godina je vladao uvjerenje da je američki biokemičar Van Rensselaer Potter prvi upotrijebio riječ bioetika razmišljajući o ideji povezivanja prirodoslovnih i humanističkih znanosti, točnije biologije i etike, u jednu novu disciplinu u kojoj se ocrtavao most prema budućnosti. 2007. godine Hans Martin Sass, ugledni profesor filozofije u Njemačkoj i SAD-u

otkrio je članak teologa i pastora Fritza Jahra koji je isti taj termin Bio-Ethik objavio u znanstvenom časopisu „Kosmos“ davne 1927. godine. Za njega je bioetika označavala ljubav prema svim oblicima života. Sassovom zaslugom posljednjih godina sve se više govori o europskim korijenima bioetike, a paralelno s time se razvija i hrvatska bioetika.

Katolički bogoslovni fakultet raspisuje

NATJEČAJ za izbor u

1. znanstveno-nastavno zvanje i na radno mjesto redovitog profesora (prvi izbor) iz područja humanističkih znanosti, polja filozofije i grane povijesti filozofije, na Katedri filozofije (1 izvršitelj m/ž);

2. znanstveno-nastavno zvanje i na radno mjesto redovitog profesora (trajno zvanje) iz područja humanističkih znanosti, polja teologije i grane moralne teologije, na Katedri moralnoga bogoslovlja (1 izvršitelj m/ž);

3. znanstveno-nastavno zvanje i na radno mjesto redovitog profesora (trajno zvanje) iz područja humanističkih znanosti, polja teologije i grane dogmatske teologije, na Katedri dogmatskoga bogoslovlja (2 izvršitelja m/ž);

4. suradničko zvanje i na radno mjesto poslijedoktoranda iz područja humanističkih znanosti, polja teologije i grane fundamentalne teologije na Katedri temeljnog bogoslovlja (1 izvršitelj m/ž).

Kandidati trebaju ispunjavati uvjete predviđene Zakonom. Uz prijavu za natječaj kandidati trebaju priložiti: životopis (svi pristupnici), “nihil obstat” svoga Ordinarija (svi pristupnici klerici), presliku dokaza o državljanstvu (svi pristupnici), presliku diplome akademskog stupnja doktorata znanosti (svi pristupnici), doktorska disertacija ili objavljen njezin izvadak (pristupnici pod br. 4), presliku svih dokaza o zadnjem izboru u zvanje (pristupnici pod br. 1., 2. i 3.), dokaz o radnom iskustvu na visokom učilištu (pristupnici pod br. 1., 2. i 3.), izvješće o ispunjavanju natječajnih odnosno minimalnih zakonskih uvjeta potrebnih za izbor u zvanje i na radno mjesto prema natječaju (svi pristupnici), izvješće o dosadašnjoj znanstvenoj, odnosno istraživačkoj te nastavnoj i stručnoj djelatnosti na visokom učilištu i izvan njega (svi pristupnici), tri popisa radova prema kategorizaciji (popis svih dosadašnjih radova koji su izrađeni i objavljeni prije zadnjeg izbora u sadašnje zvanje na visokom učilištu, popis svih dosadašnjih radova koji su izrađeni i objavljeni nakon zadnjeg izbora u sadašnje zvanje na visokom učilištu, te popis svih radova s kojima se pristupnik natječe za izbor u zvanje na visokom učilištu po ovom natječaju) (pristupnici pod br. 1., 2. i 3.), odgovarajući broj objavljenih znanstvenih knjiga, te potreban broj objavljenih znanstvenih radova. (pristupnici pod br. 1., 2. i 3.).

Sve radove i natječajnu dokumentaciju koja se prilaže za izbor u neko od zvanja prema natječaju potrebno je predati uz pravovremenu prijavu na natječaj u četiri primjerka te snimljene u PDF formatu i u elektroničkom obliku na zasebnim CD-ima kako slijedi:

1) separate predloženih radova (samo onih radova predloženih za izbor u raspisano zvanje), (na jednom CD-u), i

2) natječajnu dokumentaciju (izvješća, popise radova i životopis - na drugom CD-u).

Prijavu s dokazima o ispunjavanju uvjeta pristupnici natječaja trebaju predati u roku 30 dana od dana objave natječaja na adresu Fakulteta s naznakom “za natječaj”. Zakašnjele prijave neće se razmatrati. Prijave se podnose na adresu Katoličko bogoslovnog fakulteta u Splitu.

Umjetnička akademija u Splitu raspisuje

NATJEČAJ za izbor u naslovna zvanja

1. Docent u području humanističkih znanosti, polje povijest umjetnosti, grana povijest i teorija likovnih umjetnosti, arhitekture, urbanizma i vizualnih komunikacija, predmeti Povijest restauriranja i Teorija restauriranja (naslovno zvanje),

2. Predavač u području humanističkih znanosti, polje povijest umjetnosti, grana povijest i teorija likovnih umjetnosti, arhitekture, urbanizma i vizualnih komunikacija (naslovno zvanje),

3. Asistent u području umjetnosti, polje likovnih umjetnosti, grana kiparstvo (naslovno zvanje).

Pristupnici na natječaj moraju ispunjavati uvjete predviđene Zakonom. Prijava na natječaj mora sadržavati životopis, domovnicu, diplomu o stečenoj stručnoj spremi i izvješće o stručnoj i nastavnoj aktivnosti. Prijave se dostavljaju u roku od 30 dana od objave natječaja na adresu Umjetničke akademije u Splitu.

Sveučilišni odjel zdravstvenih studija raspisuje

NATJEČAJ za izbor

1) šest nastavnika u naslovnom nastavnom zvanju predavač u području biomedicina i zdravstvo; polju: kliničke medicinske znanosti, grani: ginekologija, opstetricija i reproduktivna medicina, bez sklapanja ugovora o radu.

2) dva nastavnika u naslovnom nastavnom zvanju predavač u području biomedicina i zdravstvo; polju: kliničke medicinske znanosti, grani: radiologija

3) jednog nastavnika u naslovnom nastavnom zvanju predavač u području prirodnih znanosti; polju: fizika, grani: biofizika i medicinska fizika. Pristupnici natječaju trebaju ispunjavati uvjete propisane Zakonom. Osim dokaza o ispunjavanju zakonskih uvjeta, prijavi treba priložiti: životopis, presliku domovnice, presliku diplome o odgovarajućoj stručnoj spremi odnosno akademskom stupnju, prikaz stručne i nastavne aktivnosti, popis radova te sažetak radova relevantnih za izbor. Sva dokumentacija predaje se u dva primjerka. Na oglašena radna mjesta mogu se javiti osobe oba spola. Prijave se podnose u roku od 30 dana od objave natječaja na adresu Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija u Splitu, s naznakom: „Prijava na natječaj”. Nepravovremene i nepotpune prijave neće se razmatrati.

Fakultet građevinarstva, arhitekture i geodezije raspisuje

NATJEČAJ za izbor

1. jednog nastavnika u znanstveno-nastavno zvanje docent i odgovarajuće radno mjesto za znanstveno područje Prirodne znanosti, znanstveno polje Matematika, znanstvena grana Matematička analiza

2. jednog suradnika u naslovno suradničko zvanje asistent za znanstveno područje Prirodne znanosti, znanstveno polje Matematika, znanstvena grana Matematička analiza (vanjska suradnja)

3. jednog suradnika u naslovno suradničko zvanje asistent za znanstveno područje Tehničke znanosti, znanstveno polje Geodezija, znanstvena grana Primijenjena geodezija (vanjska suradnja)

4. jednog suradnika u naslovno suradničko zvanje asistent za znanstveno područje Tehničke znanosti, znanstveno polje Geodezija, znanstvena grana Kartografija (vanjska suradnja)

5. jednog suradnika u naslovno suradničko zvanje asistent za znanstveno područje Tehničke znanosti, znanstveno polje Arhitektura i urbanizam, znanstvena grana Arhitektonsko projektiranje (vanjska suradnja)

Na natječaj se mogu javiti osobe oba spola. Prijave se podnose tajništvu Fakulteta osobno ili poštom u roku od 30 dana od dana objave natječaja, na adresu Fakulteta građevinarstva, arhitekture i geodezije u Splitu s naznakom “Za natječaj”. Pristupnici su dužni ispunjavati uvjete utvrđene Zakonom, a uz prijavu na natječaj treba u 2 primjerka priložiti: životopis, presliku diplome, presliku domovnice, opis nastavne i stručne djelatnosti (točka 1.), popis znanstvenih i stručnih radova (točka 1.), te prijepis ocjena (točke 2.-5.). Osobe koje podnesu nepotpune i nepravodobne prijave ne smatraju se kandidatima prijavljenim na natječaj.

Sveučilišni odjel zdravstvenih studija raspisuje

NATJEČAJ za izbor

– jednog suradnika u suradničkom zvanju i radnom mjestu asistenta za područje prirodnih znanosti, polje kemija, granu medicinska kemija i biokemija.

Uvjeti: završen sveučilišni diplomski studij, smjer kemija i biologija, znanje engleskog jezika, poznavanje rada na računalu (Word i Excel), dobre komunikacijske vještine. Poželjno je iskustvo rada u nastavi.

Pristupnici trebaju, osim navedenih uvjeta, ispunjavati uvjete propisane Zakonom.

Prijavi treba priložiti: dokaz o državljanstvu (u preslici), životopis, diplomu o završenom fakultetu (u originalu ili ovjerenoj preslici), prijepis ocjena s navedenim općih uspjehom (u originalu ili ovjerenoj preslici), dokaz o aktivnom poznavanju engleskog jezika (potvrda škole, preslika iz indeksa), dvije preporuke sveučilišnih nastavnika (u originalu), potvrdu o iskustvu rada u nastavi ako je pristupnik ima (radna knjižica, potvrda institucije i sl.).

Pravo podnošenja prijave na javni natječaj imaju ravnopravno osobe oba spola.

Urednom prijavom smatra se prijava koja sadrži sve podatke i priloge navedene u javnom natječaju. Osoba koja nije podnijela pravodobnu i urednu prijavu ili ne ispunjava formalne uvjete iz javnog natječaja, ne smatra se kandidatom prijavljenim na javni natječaj.

Za kandidate prijavljene na natječaj, a koji ispunjavaju formalne uvjete, provest će se provjera znanja iz engleskog jezika i intervju. Ukoliko kandidat ne pristupi navedenoj provjeri, smatrat će se da je odustao od prijave na natječaj.

Prijave se predaju u roku od 30 dana od dana objave natječaja u Narodnim novinama na adresu Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija u Splitu s naznakom “Natječaj za radno mjesto asistenta”.

Prirodoslovno-matematički fakultet raspisuje

NATJEČAJ za izbor

1. jednog nastavnika u nastavno zvanje i radno mjesto predavača ili višeg predavača, za znanstveno područje tehničkih znanosti, polje elektrotehnika;

2. četiri suradnika u naslovno suradničko zvanje asistenta, za znanstveno područje prirodnih znanosti, polje matematika (bez zasnivanja radnog odnosa).

Pristupnici trebaju ispunjavati uvjete propisane Zakonom

Pristupnici pod t. 1. uz prijavu prilažu: životopis, presliku dokaza o državljanstvu, presliku odgovarajućih diploma, prikaz znanstvene, nastavne odnosno stručne djelatnosti, popis radova, radove, odnosno separate radova relevantnih za izbor (životopis, prikaz znanstvene, nastavne odnosno stručne djelatnosti i popis radova potrebno je dostaviti i na CD-u). Pristupnici pod t. 2. uz prijavu prilažu: životopis, presliku domovnice, presliku diplome o stečenoj odgovarajućoj stručnoj spremi, prijepis ocjena s prosjekom.

Prijave se dostavljaju u roku od 30 dana od dana objave natječaja na adresu Prirodoslovno-matematičkog fakulteta u Splitu. Na natječaj se mogu prijaviti osobe oba spola. Nepravovremene i nepotpune prijave neće se razmatrati.

Filozofski fakultet raspisuje

NATJEČAJ za izbor

1. jednog nastavnika u znanstveno-nastavno zvanje i na radno mjesto izvanrednog ili redovitog profesora za znanstveno područje humanističkih znanosti, polje povijest, grana hrvatska i svjetska moderna i suvremena povijest na Odsjeku za povijest;

2. jednog nastavnika u znanstveno-nastavno zvanje i na radno mjesto docenta ili izvanrednog profesora za znanstveno područje humanističkih znanosti, polje filozofija, grana ontologija na Odsjeku za filozofiju;

3. jednog nastavnika u znanstveno-nastavno zvanje i na radno mjesto docenta za znanstveno područje društvenih znanosti, polje pedagogija, grana opća pedagogija na Odsjeku za predškolski odgoj;

4. jednog nastavnika u znanstveno nastavno zvanje i na radno mjesto docenta za znanstveno područje interdisciplinarnih znanosti, polje obrazovne znanosti (glazbena umjetnost, ekonomija) na Odsjeku za predškolski odgoj;

5. jednog nastavnika u znanstveno-nastavno zvanje i na radno mjesto docenta za znanstveno područje društvenih znanosti, polje pedagogija, grana posebne pedagogije na Odsjeku za pedagogiju;

6. jednog nastavnika u naslovno znanstveno-nastavno zvanje izvanrednog profesora za znanstveno područje humanističkih znanosti, polje povijest umjetnosti, grana povijest i teorija likovnih umjetnosti, arhitekture, urbanizma i vizualnih komunikacija na Odsjeku za povijest umjetnosti;

7. jednog nastavnika u naslovno nastavno zvanje predavača za znanstveno područje humanističkih znanosti, polje filologija, grana anglistika na Odsjeku za engleski jezik i književnost.

Na Natječaju mogu ravnopravno sudjelovati pristupnici oba spola.

Pristupnici trebaju ispunjavati uvjete predviđene Zakonom. Pristupnici, uz prijavu, trebaju priložiti: životopis, presliku dokaza o državljanstvu, preslike odgovarajućih diploma, prikaz znanstvene, nastavne, odnosno stručne djelatnosti, popis radova, radove, odnosno separate radova relevantnih za izbor, drugu odgovarajuću dokumentaciju o ispunjavanju uvjeta za izbor.

Napomena: sva dokumentacija, osim radova, predaje se u dva primjerka, a životopis, prikaz znanstvene, nastavne, odnosno stručne djelatnosti i popis radova, uz tiskani, trebaju biti dostavljeni i u elektroničkom obliku (na CD-u u 1 primjerku). Rok za podnošenje prijave je 30 (trideset) dana od dana objave Natječaja.

Prijave s dokazima o ispunjavanju uvjeta natječaja šalju se poštom na adresu Filozofskog fakulteta u Splitu. Zakašnjele i nepotpune prijave neće se razmatrati.

Sveučilišni odjel za forenzične znanosti raspisuje

NATJEČAJ za izbor

1. jednog suradnika u suradničkom zvanju asistent i na radnom mjestu asistenta u nepunom radnom odnosu za četiri sata rada dnevno (povećanje nepunog radnog vremena s dva sata rada dnevno na četiri sata rada dnevno) u području društvenih znanosti, polje pravo, grana kazneno pravo, kazneno procesno pravo, kriminologija i viktimologija, na predmetu Kazneno pravo.

2. jednog suradnika u suradničkom zvanju asistent i na radnom mjestu asistenta u nepunom radnom odnosu za četiri sata rada dnevno (povećanje nepunog radnog vremena s dva sata rada dnevno na četiri sata rada dnevno) u području društvenih znanosti, polje pravo, grana građansko pravo i građansko procesno pravo, na predmetu građansko procesno pravo.

3. jednog suradnika u naslovnom suradničkom zvanju višeg asistenta za područje biomedicine i zdravstva, polje javno zdravstvo i zdravstvena zaštita, grana zdravstvena ekologija, na Katedri za forenzičnu kemiju i toksikologiju.

Pristupnici natječaju trebaju ispunjavati uvjete propisane Zakonom. Uz vlastoručno potpisanu prijavu za natječaj pristupnici prilažu u tiskanom obliku: životopis, dokaz o državljanstvu (preslik domovnice), preslik osobne iskaznice te preslik diplome o odgovarajućoj stručnoj spremi, odnosno akademskom stupnju.

Na oglašena radna mjesta/naslovna zvanja mogu se, pod jednakim uvjetima, javiti osobe oba spola.

Svu dokumentaciju potrebno je dostaviti u dva primjerka. Prijave se predaju u roku od 5 dana od objave natječaja u „Narodnim novinama” na adresu Sveučilišnog odjela za forenzične znanosti u Splitu, s naznakom “Natječaj za suradnička zvanja”. Zakašnjele i nepotpune prijave neće se razmatrati.

PONIŠTENJE DIJELA NATJEČAJA

objavljenog u „Narodnim Novinama” br. 39. od 3. travnja 2013., dnevnom tisku „Slobodna Dalmacija”, te mrežnim stranicama Sveučilišnog odjela za forenzične znanosti i to u dijelu koji glasi:

»– jednog nastavnika u naslovno nastavno zvanje viši predavač, za područje biomedicine i zdravstva, polje javno zdravstvo, grana zdravstvena ekologija, na Katedri za forenzičnu kemiju i toksikologiju.«

Mladi se istraživači trebaju umrežiti i preuzeti inicijativu

Piše:

MAJA PEJKOVIĆ-KAČANSKI

Politika razvoja znanosti upućuje mlade istraživače na konferencije, pisanje i objavljivanje članaka dok su istovremeno dužni držati nastavu trpeći njezine pritiske. U tehničkim granama prednost znanosti traži ogromna odricanja. Znanstveni novaci bore se paralelno s pritiscima stručne kompetentnosti i tržišne konkurentnosti, a posljedica takvih uvjeta često je zatvaranje u vlastite ćahure u kojima pati efikasnost i izvrsnost.

«Razbijmo takav obrazac ponašanja! Vrijeme je za promjenu paradigme! Povežimo se, podijelimo posao i ideje, pomognimo jedni drugima, ujedinitimo sposobnosti i stvorimo novo, jače, bolje i bogatije ozračje!». Upravo ove rečenice bile su ideja vodilja, temeljni moto Prvog skupa mladih istraživača iz područja građevinarstva, arhitekture, geodezije i elektrotehnike kojeg je pod nazivom „Zajednički temelji“ organizirao splitski Fakultet građevinarstva, arhitekture i geodezije uz potporu Udruge hrvatskih građevinskih fakulteta. Međunarodni dvodnevni skup na kojem je sudjelovalo više od trideset predstavnika tehničkih fakulteta iz Splita, Zagreba, Rijeke, Osijeka, Varaždina i Mostara održan je 26. i 27. rujna na FGAG-u u Splitu. Mladi znanstvenici iz područja građevinarstva, arhitekture, geodezije i elektrotehnike prezentirali su svoja znanstvena istraživanja organizirana u

NaFGAG-u u Splitu održan je prvi međunarodni skup mladih istraživača iz područja građevinarstva, arhitekture, geodezije i elektrotehnike

šest sekcija s izmiješanim temama s ciljem podizanja svijesti o interdisciplinarnosti i važnosti svake od struka. Po završetku skupa izdan je i Zbornik sa 33 sažetka.

«Cilj skupa je otvaranje mladih jednih prema drugima. Upoznajmo se, saznajmo tko se čime bavi. Koga ću sutra zvati kad mi bude trebao ekspert za numeričko modeliranje na nekom projektu? Ko-

ji tim ću oformiti? Preuzmi-mo inicijativu! Zašto ne bismo stvorili „armirane“ istraživačke timove? Budimo timovi koji razbijaju prekogranična pitanja», kazala je obračunjući se kolegama predsjednica Organizacijskog odbora Morena Galešić, znanstvena novakinja na splitskom Fakultetu građevinarstva, arhitekture i geodezije na Katedri za pri-vrednu hidrotehniku.

Regionalna suradnja – uvjet dobivanja europskih projekata

Izrazito zadovoljna odazivom na skup, Morena Galešić naglašava kako je jako važno da se mladi istraživači ne zatvaraju u svoje sobe već da razvijaju međusobni dijalog. Dodaje kako je posebno značajno da se oforme partnerski istraživački timovi, jer danas

svi projekti Europske unije traže partnerstvo.

Potporu organizaciji Prvog skupa „Zajednički temelji“ mladim kolegama istraživačima pružio je prof.dr. sc. Boris Trogrlić, izvanredni profesor na Fakultetu građevinarstva, arhitekture i geodezije u Splitu. Pojašnjava kako su na međunarodnom skupu u fokusu isključivo mladi koji su predstavili istraživa-

nja koja su netom završili ili su još aktualna.

«Motivacija za ovakvo druženje je da se doktoranti međusobno upoznaju, da prezentiraju što rade i da stvore platformu za bolji znanstveni rad. Prvi skup imali smo u Splitu, slijedeći će najvjerojatnije biti u Rijeci možda već iduće godine, a priželjkujem da ovakva druženja postanu tradicionalna», rekao je prof. dr.sc. Boris Trogrlić. Ističe kako su se u rad splitskog skupa aktivno uključili mladi znanstvenici prepuni entuzijama i elana premda su pred njima ogromni zahtjevi. Imaju rok od šest godina tijekom kojeg moraju doktorirati, a uz to opterećeni su i nastavom. Mišljenja je kako se tehnički fakulteti moraju tješnje povezati, više i kvalitetnije surađivati, a hvale je vrijedan podatak da je na splitskom FGAG-u oko 25 doktoranata.

Kako ističe prof.dr.sc. Alen Harapin, dekan FGAG-a, nekad je postajao jedan centar i svi su se inženjeri građevinarstva poznavali. «Sad je puno centara, naši mladi doktoranti međusobno se ne znaju. Kako je novca sve manje, rjeđe se i putuje. Zato smo i osnovali Udrugu pet fakulteta iz koje je potekla ideja da mladi istraživači razmijene iskustva. Na to nas tjera i Europa. Inzistirali smo da na ovom prvom skupu budu radovi mladih znanstvenika. Očekujemo nastavak ovakvih radionica i bolje povezivanje jer je regionalna suradnja uvjet dobivanja europskih projekata», veli dekan, prof.dr.sc. Alen Harapin.

O povijesti znanosti, tehnologije i medicine

Piše:

PROF. DR. SC.

TOMISLAV PETKOVIĆ*

U Manchesteru je od 21. do 24. srpnja održan 24. svjetski kongres o povijesti znanosti, tehnologije i medicine (ICHSTM), najveći kongres u ovom znanstveno-kulturnom području od 1928. godine. Sudjelovalo je 1758 registriranih delegata iz svih dijelova svijeta. Kongres je tekao u 23 paralelnih kolosijeka u dvoranama-predavaonicama Sveučilišta u Manchesteru, gdje se u okviru glavne teme „Znanje na djelu“

Bit kongresa bi se mogla sažeti na fundamentalno aktualno pitanje: Gubi li povijest znanosti svoju znanost?

održalo 411 različitih sjednica (www.ichstm2013.com). Tome spektru dodaje se oko 100 pridruženih društvenih i javnih događaja, primanja, obilazaka i izleta u gradu Manchesteru te bližim povijesnim, znanstvenim ili kulturnim centrima.

Povijest znanosti i znanost

Bit kongresa bi se mogla sažeti na fundamentalno aktualno pitanje: Gubi li povijest znanosti svoju znanost? Povratak znanosti natrag u povijest znanosti! Takav temeljni ton kongresu zadan je već uvodnim predavanjem Hasoka Changa, predsjednika Britanskog društva za povijest znanosti (BSHS) pod naslovom: “Putting science back into the history of science”. Kongres je sedmodnevnim radom otklanjao brojne lažne

dihotomije u ovom području, te urodio važnim funkcijama (prosudbama) za razvoj i napredak znanosti i tehnologije u svijetu, kao najvećem mogućem javnom dobru.

Povijest znanosti treba istovremeno istraživati kao društveno-kulturnu pojavu te kao epistemičku praksu, u vidu vrlo sretno formulacije izražene glavnom temom kongresa: „znanje na djelu“.

Druga bitna značajka kongresa jest njegov „mladenački“ završetak posvećen najboljim mladim istraživačima iz čitavog svijeta. To je bila svečana sjednica podjele prestižnih DHST-nagrada 2013. za mlade istraživače u području znanosti i tehnologije (pet nagrada), koji su i kratko prezentirali vlastite znanstvene doprinose u njihovim disertacijama. Dodi-jeljeno je i pet počasnih po-

hvala za mlade istraživače, također za njihove doktorske disertacije u znanosti i tehnologiji.

Iz velikog broja velikih osoba u povijesti filozofije, znanosti, tehnologije i kulture, samo su trojici od njih posvećeni zasebni simpoziji u okviru 24. ICHSTM-a, u kontekstu sveukupnih 210 simpozija. Redom su to Leonardo da Vinci, Ruder Josip Bošković te Niels Bohr u kontekstu 100-godišnjice njegovog kvantnog modela atoma utemeljenog 1913. godine.

Simpozij o Boškoviću i hrvatski znanstvenici

U novijoj povijesti svjetskih kongresa o povijesti znanosti i tehnologije, po prvi put je na programu izveden simpozij iz Hrvatske, u suorganizaciji s istraživači-

ma iz zemalja jugoistočne Europe: Grčke, Rumunjske, Slovenije i Srbije. To je bio simpozij pod imenom Dostignuća R. J. Boškovića u filozofiji prirode, astronomije, tehnike i kulture: povijesni izvori i suvremene epistemičke refleksije. Simpozij se odvijao prvog dana kongresa i imao je dvije sjednice, svaka u trajanju od 90 minuta: „Boškovićeva dostignuća u filozofiji prirode i modernoj znanosti“ i „Boškovićeva naslijeđa u Europskome kontekstu“. Znanstvenici i mladi istraživači su prezentirali osam novih radova o Boškoviću: tri prezentacije su iz Hrvatske, dvije iz Slovenije, jedna iz Rumunjske, jedna iz Srbije te jedna iz Grčke.

Začetnik i jedan od suorganizatora simpozija je prof. dr. sc. Tomislav Petković (Sveučilište u Zagrebu, Fakultet elektrotehnike i računarstva) koji je u Manchesteru referirao o Boškoviću stablu sila i njegovoj te-

oriji o točkama-česticama u filozofiji prirode, kao fundamentalnom naslijeđu u modernoj fizici čestica u Standardnome modelu. Rad nosi naslov: “Bošković’s achievements in natural philosophy in relation the development of modern particle physics“. T. Petković je uvodno otvorio i obrazložio motivaciju za simpozij o Boškoviću. Predstavnicima mladih istraživača iz Hrvatske bila je Tina Domazet, mag. ing. elektrotehnike (FER u Zagrebu), koja je referirala o epistemičkim analizama Boškovićeve uloge u znanosti kod W. Heisenberga i I. Supeka.

Idući jubilarni 25. kongres o povijesti znanosti i tehnologije održat će se u ljetu 2017. u Rio de Janeiru, Brazil, u organizaciji Bra-zilskog društva za povijest znanosti.

*Sveučilište u Zagrebu
Fakultet elektrotehnike i računarstva (FER)

izdavaštvo

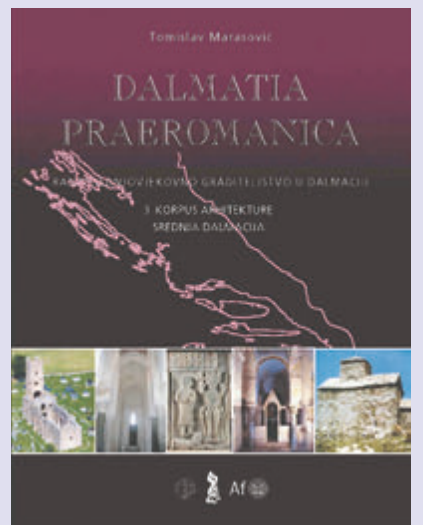
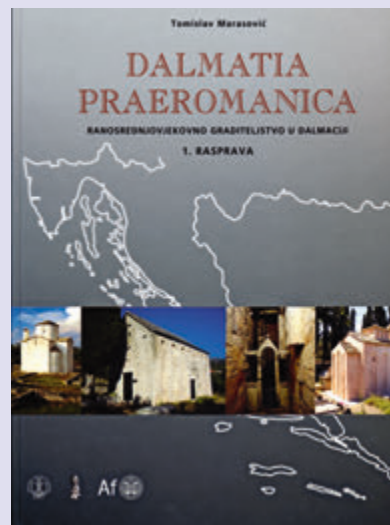
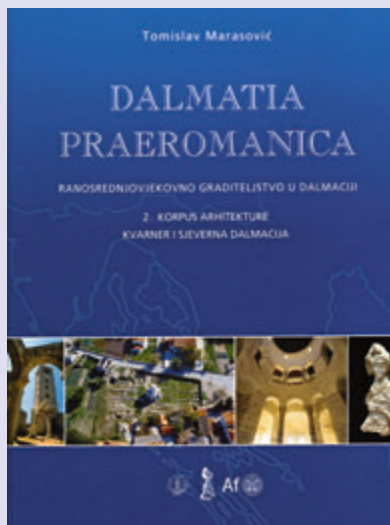
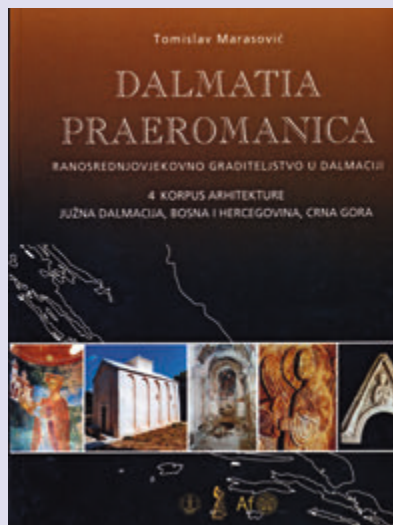

PIŠE: DUNJA BABIĆ

Cjelovita obrada hrvatskoga predromaničkog i ranog romaničkoga graditeljstva

U sklopu otvorenja ovogodišnje, dvadeset i pete Knjige Mediterana predstavljen je posljednji svezak velebrne edicije Dalmatia Praeromanica autora Tomislava Marasovića. Time je zaokružen izuzetan znanstveni i izdavački pothvat u kojem je autor sabrao svoja dugogodišnja istraživačka iskustva i saznanja o predromaničkoj i rano romaničkoj arhitekturi, ali i doprinose brojnih istraživača ranosrednjovjekovne povijesti umjetnosti. Književni krug Split, organizator Knjige Mediterana, ujedno je i glavni izdavač ove edicije, a uz njega kao suizdavači stoje još dvije važne institucije: Muzej hrvatskih arheoloških spomenika, jedan od pokretača čitavog projekta i Arhitektonski fakultet Sveučilišta u Zagrebu. Podsjetimo da je autor, prof. dr. Tomislav Marasović jedan od naših najistaknutijih istraživača ranosrednjovjekovne arhitekture i umjetnosti te dobitnik najviših strukovnih priznanja, kao i brojnih međunarodnih i nacionalnih nagrada među kojim treba istaknuti nagradu za životno djelo Grada Splita koja mu je dodijeljena 2009. godine.

Edicija Dalmatia Praeromanica započinje I. sveskom; Raspravom koja izlazi iz tiska 2008. godine. Autor ovdje donosi uvod u temu ranosrednjovjekovnog graditeljstva Dalmaci-

je te daje prostorni i vremenski okvir istraživanja, ali i zaključke koji proizlaze iz prikaza spomenika koji slijede u idućim svescima. Pojmom Dalmatia Praeromanica obuhvaćen je prostor povijesne Dalmacije, dakle gotovo čitava istočna obala Jadrana kako i područja izvan Republike Hrvatske: Bosna i Hercegovina te Crna Gora.

Sustavno obrađene susjedne republike

U sljedeća tri sveska autor geografski, polazeći od sjeverozapada prema jugoistoku obrađuje sve poznate predromaničke arhitektonske spomenike i lokalitete na kojima su prepoznati tragovi ili je na

osnovi povijesnih vrela pretpostavljeno postojanje predromaničkog graditeljstva. Drugi svezak, tiskan 2009. godine donosi korpus arhitekture Kvarnera i Sjeverne Dalmacije, zatim, 2011. godine izlazi iz tiska i treći svezak: Korpus arhitekture Srednje Dalmacije.

Nakon objavljivanja i predstavljanja prvih triju svezaka, u lipanjskom broju Universitas 2012. godine objavili smo razgovor s autorom u kojemu nam govori o vrijednosti predromaničke u Hrvatskoj i Europskoj povijesti umjetnosti i razlozima pokretanja ovog opsežnog projekta te nam najavljuje i posljednji svezak; Korpus arhitekture Južne Dalmacije, Bosne i Hercegovine i Crne

Gore koji je upravo ovih dana predstavljen publici. Posljednji korpus odrađuje prostor izuzetno bogat predromaničkim slojem: obalni prostor od Pelješa do Boke kotorske kao i otoke koji se pred njim protežu. Zatim slijedi predromanička Bosna i Hercegovina, boko-kotorski zaljeva, ali i prostor antičkog Prevalisa, odnosno Duklje. Veliki je doprinos ovog posljednjeg sveska pored ostalog prikaz tog vrlo opsežnog, a našem čitateljstvu zasigurno manje poznatog korpusa predromaničkog graditeljstva na teritoriju susjednih republika koji dosad nije bio sustavno obrađen.

Oko četiri stotine spomenika, koliko ih je doneseno kroz

tri korpusa, obrađeni su kao zasebne monografske jedinice: dana je sažeta povijest lokaliteta, historiografija, prijedlog razvitka, obrada skulpture u okviru arhitekture te referentna literatura pa čitava edicija, iako enciklopedijskog obujma, ima izuzetnu preglednost.

Prijevozom osigurati svjetsku dostupnost

Svaki je predromanički lokalitet bogato ilustriran fotografijama, kartama i posebno dragocjenim arhitektonskim snimcima u koje su uneseni rezultati najnovijih istraživanja. Valja naglasiti ukupnu kvalitetu likovne i tehničke izvedbe za koju je zaslužan "Dalmacija-papir" iz Splita.

Edicijom Dalmatia praeromanica hrvatsko je predromaničko i rano romaničko graditeljstvo dobilo prvu cjelovitu obradu i znanstvenu interpretaciju. S obzirom na vrijednost građe, kako je na promociji naglašeno, koja predstavlja jednu od najvećih regionalnih koncentracija predromaničke arhitekture u Europi, ediciju bi trebalo učiniti dostupnom i čitateljima izvan Hrvatske. Sljedeći korak bio bi dakle, da se čitava edicija Dalmatia praeromanica prevede na jedan od svjetskih jezika te da tako bude internacionalno prepoznata kao i bogata predromanička baština Italije, Španjolske i Francuske.

PIŠE: MR.SC. MARIJO KRNIĆ,
FILOZOFSKI FAKULTET

‘Poli-Art, Glazbena vizualizacija - Likovna slušaonica’

Valja se nadati da će ovaj vrijedan projekt Gorana Sučića potaknuti domaće skladatelje na veći skladateljski angažman u području komorne glazbe

U svibnju 2013. godine objavljeno je multimedijско djelo Poli-Art, Glazbena vizualizacija - Likovna slušaonica autora dr. sc. Gorana Sučića, docenta na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Splitu. Djelo/projekt objedinjuje autorov glazbeni i likovni izraz, predstavljajući ga kao majstora zvuka i slike. Izdanje čine knjiga, svojevrsni katalog likovnih radova na glazbene motive izbirka skladbi za raznovrsne glazbene sastave, u nakladi "Synopsis" d.o.o. Zagreb i "Synopsis" d.o.o. Sarajevo, u sunakladi Agencije za odgoj i obrazovanje te DVD koji sadrži projekt u cijelosti, a u izdanju "Cantusa" d.o.o. Zagreb.

Reakcija na nedostatak skladbi suvremenih hrvatskih autora

Knjiga se sastoji od dva velika dijela, onog likovnog nazvanog "Likovna slušaonica" i glazbenog pod nazivom "Glazbena vizualizacija". Uz svaki od njih autor daje svoja uvodna razmišljanja i naputke, a nalazimo i osvrt, recenzije i kritike uglednih glazbenih i likovnih umjetnika, pedagoga i znanstvenika.

U likovnom dijelu rada na-

lazimo četrdeset i jednu reprodukciju autorovih slika, nastalih najvećim dijelom u tehnici akrilika, gdje likovnim jezikom predstavlja elemente glazbenog izraza (npr. pasaž, intervali, prošireni tonaliteta, ...).

Glazbeni dio knjige čine notni zapisi autorovih skladbi koje su podijeljene u dvije skupine: skladbe za solo instrumente i skladbe za komorne sastave. Instrumentacije i ovih skladbi treba shvatiti fleksibilno, kao prijedlog, ali ne i obvezu. Sučićeve skladbe tradicionalnog su formalnog oblika, najčešće trodijelne, tonaliteta, „mediteranskog zvuka“. Svojom su fakturom prilagođene učenicima i studentima glazbe kojima su prije svega i namijenjene. One su, između ostalog, i nastale kao reakcija na nedostatak skladbi suvremenih hrvatskih autora za neke glazbene instrumente i komorne sastave. Ovime se au-

Biografija

Dr. sc. Goran Sučić docent je na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Splitu. Dugogodišnji je prosvjetni djelatnik, zbog izuzetnih rezultata promaknut u zvanje profesora savjetnika. Autor je većeg broja glazbenih projekata, obrada, stručnih i znanstvenih članaka kao i multimedijске knjige "Odraslo djetinjstvo" koja je bila nominirana za nagradu Porin. Dobitnik je mnogih priznanja i nagrada za pedagoški i skladateljski rad, među kojima izdvajamo priznanja Grada Splita za doprinos u kulturi te nagradu Splitsko-dalmatinske županije za doprinos kulturi i znanosti. Član je brojnih stručnih savjeta, odbora i ocjenjivačkih sudova na glazbenim natjecanjima. U slobodno vrijeme bavi se slikarstvom, sudjelujući na mnogim domaćim i međunarodnim kolonijama kao i na mnogim samostalnim, skupnim i humanitarnim izložbama.

tor potvrđuje ne samo kao vrstan skladatelj već i kao istinski glazbeni pedagog.

Glazbena i pedagoška vrijednost

Na DVD-u, uz već spomenute elemente u knjizi, nalazimo i na snimke svih skladbi u izvedbi eminentnih umjetnika, redom glazbenih pedagoga, sa šireg splitskog područja. Zvučni zapisi skladbi nisu samo od koristi učiteljima i učenicima glazbenih škola i akademija već i onima u opće obrazovnim

školama budući da obogaćuju fundus skladbi za slušanje te omogućavaju upoznavanje različitih glazbenih instrumenata te elemenata glazbenog izraza. Osim partitura nalazimo i dionice za svaki instrument i to u PDF formatu i Sibeliusu tako da je omogućeno lako priređivanje za različite instrumente. Postoje i matrice svih skladbi načinjene u dva tempa, sporijem i zadanom tempu, kako bi se uz njih moglo vježbati. Uz neupitnu glazbenu, ovo izdanje ima, dakle, i svoju pedagošku vrijednost. Svojevrsno metodičko oblikovanje izdanja nudi učeniku (i učitelju) kvalitetan zvučni predložak, te osigurava jednako kvalitetnu zvučnu podlogu koju učenici uz pomoć i upute učitelja mogu koristiti za samostalno vježbanje.

Na temelju rečenog lako je zaključiti da Poli-Art predstavlja iznimno glazbeno-likovno (pedagoško) djelo i dobru podlogu mogućem (re)definiranju uloge, položaja i strukture nastave umjetničkih predmeta u odgoju i obrazovanju. Autor svoj projekt zaključuje kritičkim osvrtima na raniju fazu stvaralaštva, zahvalama i životopisom.

Valja se nadati da će ovaj vrijedan projekt Gorana Sučića potaknuti domaće skladatelje na veći skladateljski angažman u području komorne glazbe.

Piše:
**ANITA
LUNIĆ**

Filozofija i deliberativna demokracija

Ovogodišnji, osmi po redu simpozij ciklusa "Filozofija i demokracija" koji se ove godine održao od 1. do 6. rujna u organizaciji Hrvatskog filozofskog društva i Inter University Centra u Dubrovniku, bio je posvećen pitanjima deliberativne demokracije

Demokracija i filozofija su oduvijek bili vezani: istodobno se pojavljuju na tlu antičke Grčke, a zajedno i stoljećima kasnije pokušavaju razriješiti pitanja pravednosti i pitanja prikladnosti političkih sustava od kojih je jedan od najrelevantnijih upravo demokracija, još od Solonova ocrtavanja njenih glavnih karakteristika.

A mjesto koje je u političkim poretcima klasične klasifikacije preuzela demokracija, sada unutar demokratskih oblika vlasti polako zauzima deliberativna demokracija (ili, kako se još naziva po J. Dryzeku, diskurzivna demokracija) kao njen mogući budući oblik.

Nadilaženje ograničenja predstavničke demokracije

Riječ je novom obliku demokracije koji, za razliku od klasične predstavničke demokracije zasnovane na principu glasanja, za temelj ima autentičnu deliberaciju (od lat. deliberare – svjesno, promišljeno (razmotriti)) kao ključni element u zajedničkom donošenju odluka pri čemu se kombiniraju elementi vladavine većine i konsenzusa. Ovdje slobodni i jednaki građani odluke donose uz pomoć općeprihvatljivih razloga s ciljem dolaska do rješenja koje bi u najvećem mogućem stupnju odgovaralo aktualnoj stvarnosti. Time se raniji princip preferencija pri glasovanju zamjenjuje kolektivnim savjetovanjem oslobođenim nejednakosti političke moći i drugih pritiska. U tom se smislu govori o deliberativnoj demokraciji kao humanom demokratskom obliku koji za svrhu ima nadilaženje ograničenja predstavničke demokracije, kao i sprječavanje zanemarivanja volje naroda pri čemu ključnu ulogu imaju komunikacijski mehanizmi kao uvjet mogućnosti njene realizacije.

Ovu ideju uključivanja građana u procese donošenja odluka i ideju o legitimitetu zakona na osnovu procesa deliberacije, u praksi je moguće kombinirati i s klasičnom neposrednom ili direktnom i posrednom ili predstavničkom demokracijom. Pri tome se govori ili o elitnoj ili o populističkoj deliberativnoj demokraciji: u prvom slučaju se deliberacija odnosi na (primjerice zakonodavna i sudska) ovlaštena tijela koja donose odluke, dok se u drugom slučaju odnosi na mogućnost participacije svih zainteresiranih građana u donošenju konkretnih odluka.

Rawlsov i Habermasov pristup deliberativnoj demokraciji

Rasprava o deliberativnoj demokraciji i ovim njenim izrazima postaje ključnom temom aktualnih rasprava o demokraciji u društvenim znanostima i suvremenoj političkoj teoriji. Pri tome su najpoznatiji teoretičari koji je razvijaju, i to s različitim pozicija

i iz različitih tradicija političke kulture, John Rawls s teorijom konsenzusa i Jürgen Habermas s diskursnom teorijom.

Sam termin "deliberativna demokracija" skovao je Joseph M. Bessette 1980. godine svojim istoimenim djelom o principu većine u predstavničkim vladama, no istu ideju možemo pratiti i ranije, gotovo kroz cijelu povijest civilizacije. Tako s empirijske strane sličnosti nalazimo već s lovačko-sakupljačkim narodima koji koriste sličan način donošenja odluka u vremenu prije organizacije podjele rada čime dolazi do uspostave no-

vih formi vladavine, dok s teorijske strane začetke ideje nalazimo već kod Aristotela.

Autori izlaganja na simpoziju su iznijeli i otvorili pitanja povijesti deliberativne demokracije (Saracino, Barišić), mogućnosti njene realizacije uopće (Gálvez, Wernecke) i nadnacionalnoj razini (Kukoč, Giesen, Simova), analize uvjeta njenog ostvarenja kod pojedinih autora (Nusser, Mühleisen, Ottmann, Kuljiš-Brčić) te specifičnih problema poput tolerancije, dijaloga i obrazovanja (Todorov, Bosto, Čurko). Svrha skupa bilo je ispitivanje relevantnosti, mogućnosti i prikladnosti

deliberativne demokracije, a u razlici spram prevladavajućih liberalnih i republikanskih demokratskih modela.

Naime, deliberativna demokracija teži sintezi liberalne i republikanske demokracije kojom bi se izbjegle pristranosti obaju modela. Dok se participacija u zajedničkom loše prihvaća s pozicije liberalnih teorija (kojima su temelj osnovna prava), dotle republikanske teorije (kojima je temelj suverenost naroda) mogu dovesti do opasnosti zbog prevelike homogenosti koja bi negativno utjecala na pluralizam društva. Sintezom se teži nadilaženju upravo ovih negativnih karakteristika. A njenom ostvarenju koje u temelju ima javnu upotrebu uma i komunikacijske teorije moguće je pristupiti na dva načina: putem Johna Rawlsa koji se usmjerava na institucionalne oblike deliberacije, odnosno putem Jurgena Habermasa koji teži nadilaženju parlamentarnog okvira i proširenju prostora deliberacije na javni prostor.

Politika kao praktična mudrost i prosudba

Zanimljiva činjenica na koju je ukazao Jesús Padilla Gálvez je da uzimanje glasanja kao centralnog mehanizma donošenja političkih odluka, pogoduje populističkim političarima, dok sa strane ostavlja golemu većinu građana kojima manjka političko znanje zbog sve veće specijalizacije i manjka razvoja građanskog duha. Rješenje populizmu se može naći u deliberativnoj demokraciji, ali što ćemo s manjkom političkog znanja? Ono naime rezultira, kao što je istaknuo Jörg Wernecke, općom nekompetentnošću: građanima nedostaje profesionalna, dok ekspertima nedostaje socijalna i politička kompetencija.

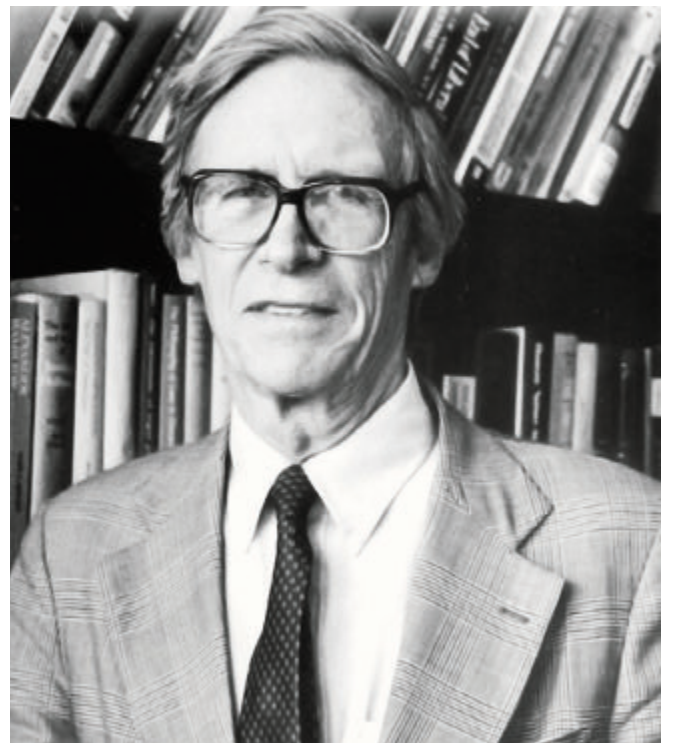
No, postoje i pozitivni aspekti u mogućnosti razvoja kompetencije upravo u deliberativnoj tradiciji, a na što je ukazao Pavo Barišić naglašavajući Aristotelov stav da se uključivanjem mnoštva u odlučivanje doseže viša i individualna i opća kognitivna i moralna razina.

Kolektivni um i kolektivna vrlina su zbog pluriperspektivnosti rasprave uvijek nadređeni pojedinačnom i potiču kako razvoj teorijske i praktične mudrosti političke zajednice, tako i njenu stabilnost. Stoga autor zaključuje kako politika nije niti čista procedura (Rawls), niti racionalni diskurs (Habermas), već praktična mudrost i prosudba u smislu deliberacije.

Klaus-Gerd Giesen je s druge strane postavio pitanje o prikladnosti deliberativne

Jürgen Habermas

John Rawls

demokracije za EU, odnosno je li za Uniju rezervirana tek republikanska demokracija i što možemo ozbiljiti na višoj razini.

Deliberativna demokracija i globalizacija

Mislav Kukoč polazeći od činjenice istodobnosti ubrzanog razvoja globalizacije i značajnog rasta liberalne demokracije, drži da je posebno otvoreno pitanje globalna razina jer prevladavajući procesi neoliberalne globalizacije ne potiču bezuvjetan razvoj demokracije i vladavinu prava.

Dapače, nadnacionalna manifestacija globalizacije pokazuje neprikladnost tradicionalne liberalne demokracije koja se ostvarivala zatvorena u nacionalnim državama. Stoga tu nastaje potreba za razvojem zamjenskih demokratskih oblika koji bi odgovarali suvremenoj situaciji, a koji se mogu ostvarivati visoko razvijenim informatičkim tehnologijama.

Buduća elektronska ili digitalna demokracija mogla bi pomoći ostvarenju potencijala globalnog prostora koji su u državnom okviru bili nedostižni, napose ostvarenju deliberativne demokracije. A da to nije samo pitanje apstraktnih sfera, pokazao je Bruno Čurko iznoseći tezu o mogućnosti ponovnog promišljanja

Deweyevog obrazovnog procesa kao puta prema deliberativnoj demokraciji povećanjem interesa učenika za društvena pitanja i razumijevanjem koncepta "istraživačkih zajednica" čiji je ključan element upravo deliberacija.

U referatima su iznesena otvorena pitanja trenutnih rasprava o budućnosti i mogućnostima deliberativne demokracije kao novog izričaja demokratske tradicije. U vremenu mogućnosti uspostavljanja javne sfere uspostavom nadnacionalnih oblika komunikacije i nadnacionalnih mjesta realizacije javne diskusije (poput globalnih medija), mogućnosti za realizaciju svjetske radikalne demokracije mišljene na Habermasovom tragu čine se prilično velikima.

No, kao što je naglašeno i u gornjim izlaganjima, postoji i cijeli niz prepreka, od upitnosti unutarnje konzistentnosti teorije i njenog odgovaranja činjenicama do realnog manjka demokratske tradicije na nadnacionalnoj razini, prvenstveno na području ekonomije. Upravo kritička preispitivanja ovih veoma aktualnih pitanja, napose u situaciji krize Europske unije i nedavnog kolapsa svjetske ekonomije, zadaća su i mjesto angažmana političke filozofije kao mjesta razboritog promišljanja mogućnosti političke prakse.

filozofija

Što je to Filozofija za djecu

Nakon simpozija Perspektive filozofije - o čijem je programu opširno izvjestio prošli Universitas - na Cresu je, sklopu 22. Dana Frane Petrića, udruga Mala filozofija organizirala Znanstveni inkubator – trening za znanstvena istraživanja. I udruga, i sam projekt Znanstveni inkubator, pripadaju pedagoškom pokretu koji u već šesdesetak zemalja svijeta prakticira novu filozofsku disciplinu Filozofija za djecu.

Osnivač ove nove filozofske discipline, koja za svoj cilj ima usmjeriti, uvježbati te naučiti djecu da kritički promišljaju sebe i svijet oko sebe, je profesor Mathew Lipman. Shvativši da njegovi studenti posjeduju značajna ograničenja u kritičkom promišljanju i prosuđivanju, a da je u studentskoj dobi za kvalitetno poboljšanje tih sposobnosti kasno, pošao je od pretpostavke da bi uvježbavanje

kritičkoga mišljenja i prosuđivanja trebalo započeti u ranijoj dječjoj dobi. Vjerovao je da tome može bitno doprinijeti prirodna dječja znatiželja i njihova želja za znanjem u sinergiji s filozofijom. Lipman je napustio Sveučilište u Kolumbiji i osnovao Institut za unaprjeđenje Filozofije za djecu pri državnom Sveučilištu Montclair. Danas ovaj Institut ima pridružene centre u četrdeset i šest zemalja svijeta.

Udruga Mala filozofija promiče filozofiju za djecu tako uspješno da je voditelj Udruge, dr. sc. Branko Ćurko, pozivan je i u Južnu Koreju kako bi prenio hrvatska iskustva. Ovu djelatnost smatramo tako značajnom da u ovom broju prikazujemo sudjelovanje u projektu Znanstveni inkubator dviju srednjih škola, te da smo Brnaka Ćurka zamolili da u prikaže i ostale projekte udruge Mala filozofija. mf

Projekt: Znanstveni inkubator – trening za znanstvena istraživanja

Piše: **BRUNO ĆURKO**

Znanstveni inkubator – Trening za znanstvena istraživanja je novi projekt koji je Mala filozofija osmislila i provela u suradnji s Hrvatskim filozofskim društvom i Hrvatskim bioetičkim društvom. Ciljana skupina su srednjoškolci, a cilj projekta je razvijanje znatiželje i interesa prema znanosti kod učenika. Među ostalim ciljevima izdvojio bih razvijanje samoinicijative kod učenika, neovisnosti, samopouzdanja, želje za sudjelovanjem u znanstvenome radu te konkretan rad na nekom od znanstvenih zadataka. Sve je započelo još u svibnju animiranjem učenika, nakon toga su učenici pripremali svoje radove da bi se središnja projektna ak-

tivnost prvog Znanstvenog inkubatora odigrala u sklopu 22. Dana Frane Petrića, paralelno sa simpozijem „Od Petrića do Boškovića: Hrvatski znanstvenici u europskom kontekstu“. U projektu su sudjelovali učenici četiriju škola: Srednja škola Dalj, Privatna Srednja škola Antun de Dominis (Split), Prirodoslovno-grafička škola (Zadar) i Srednja škola Ambroza Haračića (Cres). Središnja aktivnost na Cresu trajala je tri dana i bila je puna raznovrsnih događaja. Posebna gošća, ovogodišnja osvajačica srebrne medalje na Međunarodnoj filozofskoj olimpijadi – Petra Požgaj – sudjelovala je na tribini o Filozofskoj olimpijadi i o filozofiji općenito. Nakon Petre nastupio je prof. dr. Tomislav Petković koji je u

svom predavanju „Sretni spoj fizike i filozofije - 100 godina Bohrovog atoma u znanosti i filozofiji“ ukazao na nužnu povezanost fizike i filozofije. Učenici su sudjelovali na predavanjima u sklopu simpozija „Od Petrića do Boškovića“. Isto tako, znanstvenici koji su sudjelovali na navedenom simpoziju rado su se odazvali i saslušali što su to srednjoškolci učenici pripremili. Splitski učenici pripremili su polusatno izlaganje o životu i djelu Marka Antuna de Dominisa, nekadanjeg splitskog nadbiskupa. Učenici iz Dalje prikazali su životni i znanstveni put Milutina Milankovića, njihova sumještanina. Zadranici su se također koncentrirali na nekadašnjeg sugrađanina Frederika Grisogona. Za sam

kraj su ostali domaćini koji su učenja iz Sretnog grada Frane Petrića (Cresanina) promatrali iz suvremene perspektive. Nakon što su učenici izvršno obavili i prezentirali svoja istraživanja zaslužno su primili diplome. Ni dodjela diploma nije bila kraj aktivnosti, odradili smo još radionicu „Što je znanost?“ i specijalnu „Filozofsku večeru“. Evaluacija koja je provedena s učenicima, pokazala je puno bolje rezultate nego što smo mogli očekivati. Većina događanja u projektu ocijenjena je s ocjenama od 3.6-4.9. Čak 96% učenika i mentora želi ponovo sudjelovati na Znanstvenom inkubatoru, a 81% učenika tvrdi da je u ova tri dana aktivno promišljalo o znanosti te da su dobili nova znanja.

Ostali projekti udruge Mala filozofija

„Pogon“ udruge Mala filozofija čini 25 volontera, koji su zasad odradili ukupno 5 projekata s originalnim edukativnim programima. Svi programi su originalni, bazirani na sokratovskom dijalogu, a za cilj imaju u polaznika potaknuti i razviti kritičko mišljenje. U stvaranju programa koriste se suvremena pomagala i tehnologije, prakticira se interdisciplinarni pristup uz upotrebu didaktičkih igara.

PROJEKT POGLED U VLASTITO MIŠLJENJE, kojim se u djece u dobi od 8 do 12 godina nastoji razviti kritičko, kreativno i skrbno mišljenje, provodi(o) se u ukupno 21 školi, gradskoj knjižnici i udruzi u Hrvatskoj (Pet županija: Zadarska, Splitsko-dalmatinska, Zagrebačka, Osječko-baranjska, Vukovarsko-srijemska i Grad Zagreb), svaki tjedan svake školske godine od 2009. godine. Ovaj originalni program, po kojem je Udruga

nazvana, dobio je pozitivne ocjene od Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta, a u 2010. godini osvojio je 2. mjesto u izboru za najkreativniji edukacijski program u Hrvatskoj Mreže za razvoj i kreativnost. Kvalitetu ovog projekta su prepoznali u u Aziji, kad su nas prije dvije godine zvali da dio projekta odradimo na EHWa Woman University s učenicima Seoulskih osnovnih škola.

PROJEKT TKO SE BOJI KORUPCIJE JOŠ? namijenjen je djeci u dobi od 8 do 12 godina, a proveden je 2010/2011. godine u 14 osnovnih škola i gradskih knjižnica u Hrvatskoj. Edukativnim programom se nastojalo u djece podići svijest o štetnosti korupcije: prije radionice 8% djece mislilo je da je korupcija potres, 8% da je osjećaj, a 50% nije znalo što je – nakon radionice 89% djece odgovorilo je točno na pitanje – korupcija je podmićivanje. Projekt

je financijski podržala tvrtka Holcim Hrvatska.

UMJETNOST DEMOKRACIJE, namijenjen srednjoškolcima, proveden je u veljači i ožujku 2012. godine u Hotelijersko-turističkoj i ugostiteljskoj školi u Zadru s 15 polaznika. Riječ je o ciklusu od 6 radionica, u kojima se na primjerima iz različitih grana umjetnosti diskutiralo o demokraciji i demokratskim procesima u današnjim društvima. Projekt je financijski omogućila Zadarska županija.

MORE I OBALNO PODRUČJE - MJESTO ZA PROMIŠLJANJE O ODNOSU S PRIRODOM, također namijenjen srednjoškolcima, proveden je u travnju i svibnju 2012. godine s 15 polaznika, učenika prvih i drugih razreda Gimnazije Vladimira Nazora u Zadru. Njime se želi podići kritička svijest o odnosu i zajedničkom životu čovjeka i ostalih biljnih i živo-

tinjskih vrsta. Volonteri Udruge nagrađeni su 2011. godine za pozitivan doprinos društvenoj promjeni. Nagradu Uključi se! dodijeli su im Mreža mladih Hrvatske i Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti.

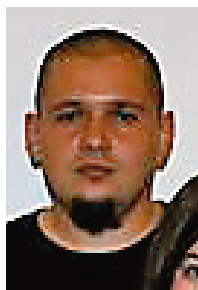
Trenutno provodimo i projekt **ETHOS: Etičko obrazovanje u osnovnim školama i vrtićima za održivu i dijalošku budućnost** (projekt je financiran od Europske koimisijske Comenius Programme, Broj projekta: 527134- LLP 2012-SI-COMENIUS-CMP). U projektu smo zaduženi za izradu edukativnih materijala i alata. Partneri u projektu su nam: Teološki fakultet iz Ljubljane, Kirchliche Pädagogische Hochschule Graz, Friedrich-Alexander-Universität Erlangen-Nürnberg, Amitie (Italija), Scieniter España (Španjolska), Osnovna škola Šmartno v Tuhinju i Inova 4T - Tuzla Technology Talent Tolerance (Bosna i Hercegovina)

Privatna sreća

TINA MARASOVIĆ, MAGISTRA
EDUKACIJE HRVATSKOGA JEZIKA I
KNJIŽEVNOSTI I FILOZOFIJE

Osobna motivacija sudjelovanja u projektu bila je pokazati učenicima što to znači biti znanstvenik. Dvogodišnje iskustvo provođenja radionica za djecu i mlade u okviru udruge Mala filozofija pokazalo mi je da su djeca i mladi itekako zainteresirani za dublje promišljanje o svakodnevnom, ali i o malo „težim“ problemima. Projekt Znanstveni inkubator činio se kao sjajna prilika za populariziranje znanosti te za istraživački rad srednjoškolskih učenika, osobito s obzirom na dosadašnju izvrnu suradnju s ravnateljicom Jelicom Pražnom i profesoricom hrvatskog jezika

ZORAN KOJIĆ, MAG. EDU.

Srednja škola Dalj trenutno obrazuje učenike poljoprivredne i ekonomske struke, pridavajući jednak značaj teorijskom i praktičnom pristupu u nastavi. U proteklih nekoliko godina škola se okrenula sudjelovanju u projektima kako bi obogatila učenička iskustva i socijalne vještine. Projektni je tim škole, u suradnji s učenicima, zaslužan za prijedloge i provedbu projekata zahvaljujući kojima su naši učenici već putovali u Italiju, Sloveniju, Srbiju, Makedoniju, Slovačku. U projekt „Znanstveni inkubator – trening za znanstvena istraživanja“, ušli smo zahvaljujući suradnji s udrugom Mala filozofija i Hrvatskim filozofskim društvom. Kao i u većini projekata do sad, rad s učenicima je izuzetno zahtjevan, zahtijeva dosta ulaganja, ali nosi i dobre plodove. Drago nam je što kao nastavnici imamo priliku našim učenicima ponuditi jedno novo iskustvo u kojemu je aktivni učenički angažman najznačajniji čimbenik. Još više nam je drago što kao odgovornosti imamo priliku učenicima pokazati nove ljude, kulture, običaje, razvijati njihovu znatiželju, njihov istraživački duh te uslućaju ovog projekta filozofske i znanstveno-istraživačke vještine, za koje su se pokazali itekako spo-

Ivanom Petričić. Sudionike projekta upoznali smo s biografijom, djelima i ulozima Marka Antuna de Dominisa i u njegovo doba, i danas. Uz izlaganje sudionicima o „svom“ znanstveniku, učenici su dobili priliku vidjeti kako su učenici škola iz Dalje, Zadra i Cresa predstavili znanstvenika svoga grada. Četiri znanstvenika, četiri pristupa istome zadatku. Prethodno su imali priliku sudjelovati na međunarodnom simpoziju Dani Frane Petrića i vidjeti kako to rade afirmirani znanstvenici.

Bez obzira na učenikovo prethodno saznanje i ideju o tome što znanost znači i kako se manifestira, mislim da ih je ovo iskustvo barem na jedan dan približilo životima znanstvenika poput de Dominisa, Milutina Milankovića i Frane Petrića. Osobna motivacija podudara se s ostvarenim ciljem pa mogu reći da mi je zadovoljstvo bilo sudjelovati u jednom jednostavnom, praktičnom, ali nadasve inovativnom i hvaljevrijednom projektu koji današnjoj generaciji može pokazati prednosti života znanstvenika. Družiti se s ljudima sličnih interesa, a pritom učiniti nešto dobro i korisno za druge, zar ima bolje pozivnice za ulazak u svijet znanosti?

Srednja

sobni i voljni.

Krajnje pozitivno iskustvo koje nosimo sa Cresa motivacija nam je za dalje projekte i suradnju sa svim školama ili udrugama iz regije.

MIRJANA OREŠČANIN, PROF.

Kroz projekt Znanstveni inkubator ukazala se sjajna prilika ostvariti neke od zadaća nastave povijesti, posebice sposobnosti povijesnog razmišljanja. Učenici su istraživali dostignuća znanstvenika, upoznali se s najvažnijim činjenicama, kronološki razmišljali, analizirali povijesne događaje i različite interpretacije te zauzeli osobne stavove. Kroz istraživački rad o Milutinu Milankoviću imali su priliku multiperspektivno sagledati temu. Uvidjeli su važnost pojedinca, utjecaj ideja i ulogu slučaja u povijesnim događajima. Ovdje je važno naglasiti i ostvarivanje jednog od partikularnih ciljeva projekta kroz osvještavanje fleksibilnosti etičkih stavova i njihove podložnosti promjeni društvenih i kulturalnih uvjeta.

Zašto smo izabrali pisati rad o Milutinu Milankoviću? Intere-

dnja škola Marko Antun De Dominis

Katarina Bašić, 3. razred

Priprema za Cres bila je jednostavna i zabavna, a istraživanje života našeg znanstvenika De Dominisa bilo je zanimljivo. S našom mentoricom smo u pozitivnoj atmosferi bez puno muke došli do novih spoznaja o toj važnoj povijesnoj ličnosti, pa sam sada ponosnija što naša škola nosi upravo njegovo ime.

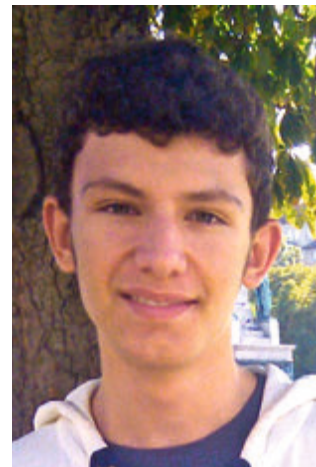
IVANA PETRIČIĆ, MAGISTRA
EDUKACIJE HRVATSKOGA JEZIKA I
KNJIŽEVNOSTI

U svakoj vrsti posla čovjek se susreće s nekom vrstom istraživanja i stoga sam željela omogućiti našim učenicima da to nauče. Ovaj projekt im je omogućio da razviju vještine koje nisu zastupljene u sustavu našeg školstva. S

profesoricom Tinom Marasović odradili smo nekoliko radionica u kojima su učenici usvajali komunikacijske vještine. Ovaj put odlučili smo se na veći korak – predstaviti znanstvenicima svoja istraživanja. Primjećujem da učenici nakon ovakvih iskustava lakše iznose svoje stavove, sigurniji su u ono što govore, i što je najvažnije, bolje argumentiraju.

Marka Antuna de Dominisa odabrali smo jer su njegove teološke ideje pomirenja kršćanskog zapada i danas inspirativne, a otkrića na području fizike pripadaju osnovnim znanjima na kojima se temelje suvremena istraživanja. Bio je plitski nadbiskup, primasa Dalmacije i Hrvatske, koji je uz teologiju izučavao i fiziku. Spaljen kao hereetik u Rimu, punih 400 godina

bio je kontroverzna i gotovo zabranjena ličnost. Pri svom posjetu Hrvatskoj Papa Ivan Pavao II. Istaknuo je da Crkva žali zbog takvog odnosa prema njemu.

Kristian Lovrić

Privatna srednja škola Marko Antun de Dominis sa sjedištem u Splitu, 2001. godine stekla je pravo javnosti za izvođenje redovitog srednjoškolskog obrazovanja te realizira programe ekonomist, hotelijersko-turistički tehničar i opća gimnazija. Škola zagovara pojedinačan rad s učenicima, transparentnost ocjena, uključenost učenika u brojne projekte, a sve zbog toga što je naučiti učiti, naučiti znati, naučiti biti uspješan i samostalan mladi čovjek najveći izazov i najveći uspjeh modernog čovjeka.

Tessa Đorđević, 4. razred

Najteže mi je bilo izlagati pred publikom. U pripremama je drukčije – pričaš i izlažeš pred kolegama i mentorom, i ako pogriješiš, vratiš se i ponoviš bolje. Kod javnog izlaganja moraš biti samouvjeren i publiku osvojiti već prvom rečenicom a onda nastaviti bez zastajkivanja, mucanja i gledanja u bilješke. A to nije najlakše kad imaš tremu.

Marko Antun de Dominis (Rab, 1560. – Rim, 8. rujna 1624.) hrvatski je fizičar, filozof, senjski biskup i splitski nadbiskup te primas Dalmacije 1602.-1616. Rodom je iz obitelji Dominis s Raba. Bio je sveučilišni profesor u Padovi, Brescii, Cambridgeu i Oxfordu gdje je podučavao matematiku, retoriku i logiku. Prvi je Hrvat kojemu je na nekom engleskom sveučilištu dodijeljen doktorat. Objašnjava uzrok duge i pročišćavanja svjetlosti koja prolazi kroz dugu (1611.) te prvi ispravno tumači uzroke plime i oseke (1624.) Kritika hijerarhije Crkve i zalaganje za ujedinjenje Crkava dovode ga u sukob s Inkvizicijom koja ga posmrtno osuđuje i spaljuje tijelo i djela na Campo dei Fiori u Rimu 21.12.1624.

Luciana De Pol, 2. razred

Čini se da su me u projekt predložili kao nagradu za prošlogodišnji uspjeh. Motiviralo me saznati nešto novo i zanimljivo i sresti se s pitanjima na koja možda ne bih dobila odgovore u svakodnevnom životu. Privuklo me i druženje s vršnjacima, a voljela bih da projekt zaživi kako bi u njemu mogli sudjelovati i svi oni koji žele saznati nešto novo i zanimljivo.

Stela Klobas i Iris Grgurev 2. razred

Osim radnog dijela simpozija, pozitivno je bilo još i to što smo se međusobno još bolje upoznali i zbližili, stjecali nova prijateljstva, upoznali Cres i njegovu kulturu. Radni dio je bio zanimljiv, ali druženje s ostalim sudionicima i našim vršnjacima učinio je i taj zahtjevniji dio zabavnijim.

a škola Dalj

santan je prvenstveno zato što je rođen u Dalju, što je čitav svoj život posvetio znanosti, radio uporno, sistematično i metodično na ostvarivanju svojih ciljeva, skromno i požrtvovano.

Milutin Milanković

Milutin Milanković, srpski znanstvenik porijeklom iz Hrvatske, je bio građevinski inženjer, klimatolog, astronom, svjetski uvaženi znanstvenik, poznat po teoriji ledenih doba, koja povezuje varijacije Zemljine orbite i dugoročne klimatske promjene. Ova teorija je poznata pod imenom Milankovićeve ciklusi.

Tek kada su prije tridesetak godina empirijska istraživanja dokazala točnost njegovih teo-

rija, kada je utvrđeno da su varijante Zemljine orbite indikacije ledenih doba, njegov ugled je porastao u svjetskoj znanosti a time i zanimanje za njegov rad i cjelokupno životno djelo.

Milanković je uvršten među pet najvećih znanstvenika 20. stoljeća i među 15 najvećih znanstvenika svih vremena koji su se bavili planetom Zemljom (NASA). Povodom 130. godišnjice njegova rođenja UNESCO je 2009. godinu proglasio Milankovićevom godinom. Njegovo ime nosi jedan krater na Mjesecu, jedan na Marsu, te jedan planetoid. Zbog globalne promjene klime na Zemlji njegovo djelo je trajno aktualno.

Nandor Bujak, 3b

Kad sam saznao da sam izabran za projekt bio sam oduševljen jer sam ovog znanstvenika i prije želio upoznati. Bilo je zabavno zajedno odlučivati kako sastaviti najbolju prezentaciju, a bilo je korisno naučiti puno detalja o Milankoviću koje su nam prezentirale ostale škole kao i sudjelovati na predavanjima o Frani Petriću.

Nebojša Smoljanac, 4a

Čini me sretnim putovati i družiti se s novim i zanimljivim ljudima. Kada su me profesori pitali jesam li zainteresiran za projekt, znao sam da će ovo biti odlično iskustvo. I u našoj školi i na Cresu svi su bili otvoreni za razgovor i druženje. Bilo bi lijepše da smo na Cresu mogli ostati koji dan duže, a još bi puno lijepše bilo da sve ovo ponovimo.

Nikolina Nešić, 1a

Prvi mi je motiv bila priprema prezentacije, jer me jako uzbuđuje pomisao da ću nekim novim ljudima prenositi neko novo znanje. Shvatila sam da je doprinos ljudskog rada i njegove posljedice za planet Zemlju, važnije nego godine nekog događaja. Nikad ne treba odbiti ovakvu priliku koja nam donosi više iskustva nego što možemo zamisliti.

Tanja Kovačević, 3a

Sazrijevanje donosi i veliku odgovornost i priliku da učimo o svemu što želimo. Jedna od takvih prilika bio je i ovaj projekt. Imala sam odličan tim s kojim sam kroz pripreme naučila kako biti organiziran i predan poslu, a kroz prezentaciju na Cresu kako se složiti s drugim timovima. Stekla sam lijepe uspomene i dobila dokaz da znanje jest moć.

22. Dani Frane Petrića 22nd Days of Frane Petrić

PERSPEKTIVE
FILOZOFIJE
22.-25. rujna 2013.

PERSPECTIVES
OF PHILOSOPHY
22-25 September 2013

OD PETRIĆA
DO BOŠKOVIĆA
25.-28. rujna 2013.

FROM PETRIĆ
TO BOŠKOVIĆ
25-28 September 2013

gimnazije

IV. gimnazija “Marko Marulić” - gimnazija s imenom i vizijom

Ogimnaziji i planovima za budućnost govori Ninočka Knežević, nekada učenica i profesorica u zgradi Realke, a danas u ulozi ravnateljice

Program opće gimnazije podrazumijeva uravnotežen odnos svih općeobrazovnih predmeta i stvaranje svestranoga mladog čovjeka koji će sa znanjima i vještinama stečenima u našoj gimnaziji biti sposoban nositi se s izazovima koje život pred njega postavlja.

Naša se gimnazija prepoznaje i u pedagoškom obrazovanju naraštaja iznjudriviši brojne vrsne predavače.

Ponosni na stvaralaštvo “oca hrvatske književnosti” Marka Marulića, trudimo se ostvariti zamišljenu koncepciju gimnazijskoga programa imajući pritom uvijek na umu odgojne i obrazovne zahtjeve modernoga vremena. Uspjesi naših učenika na državnim natjecanjima, državnoj maturi, sveučilištima diljem Lijepe naše i širom svijeta, najvažnije su priznanje svima koji sudjeluju u odgoju i obrazovanju mladih ljudi, i ujedno su najsnažniji poticaj da nastavimo ići ususret novim izazovima budućnosti.

Dvadesetogodišnji rad dokumentirali smo izdavanjem monografije u kojoj smo sabrali naše uspjehe i uspomene na druženja, kolege i učenike. Tiskanjem monografije planiramo pokrenuti i samofinanciranje za potrebe organiziranja i financijsku potporu izvannastavnih aktivnosti kao što su zbor, volonterska sekcija, te pomoć učenicima slabijeg imovinskog stanja.

Uz profesionalni nastavnički kadar koji se brzo i uspješno prilagođava novim nastavnim potre-

bama i trudi se odgovoriti na zahtjevne zadatke koje sa sobom nosi odgoj i obrazovanje mladih ljudi, posebno valja istaknuti odličnu suradnju s roditeljima naših učenika.

Uspostavljena je suradnja s brojnim uglednim stručnjacima koji znanjima, iskustvom, a nadasve dobrom voljom i entuzijazmom u radu s mladima, uključujući i bivše učenike gimnazije, pomažu ostvariti nastavne sadržaje i projektne ideje.

Stara Realke uključena je u moderne procese obrazovanja ne samo nastavnim programima već i traženjem novih prostornih rješenja prilagođavajući ih potrebama ugradnjom dizala kao hvalevrijednom projektu kojega je korisnik i V. gimnazija – otkriva nam ravnateljica, koja s ponosom ističe i važnost svojih prethodnika:

–Reputaciju u kojoj uživa naša gimnazija dugujemo bivšem ravnatelju prof. Bogoslavu Biliću koji je mišao vodilju uputio učenicima: Nastojali smo da iz ovoga stoljetnoga hrama znanja ponesu one trajne vrijednosti koje im nitko ne može oduzeti, a to su ljubav prema učenju, radu i poštenju.

Baštinitica

Četvrta gimnazija “Marko Marulić” osnovana je u Splitu 1992. godine, u ozračju nastanka samostalne Republike Hrvatske.

Smještena je u velebnom secesijskom stoljetnom zdanju, u zgradi nekadašnje Velike realke, a osmišljena je kao opća i prirodoslovno-matematička gimnazija. Baštinitica je jedan od najkvalitetnijih školskih programa i izdanak je poslijeratne gimnazije “Marko Marulić” ponikle na zasadama Pedagoške gimnazije i čuvene Učiteljske škole.

Naposljetku, sad smo opća splitska gimnazija, koja najbrže ispunjava upisne kvote s učenicima koji dolaze s najboljim ocjenama iz osnovne škole, a njihov radni elan zadržavaju i bruse sve četiri godine srednjoškolskog obrazovanja.

Zašto Četvrta – kao prvi izbor:

– kvalitetan obrazovni program (uravnotežen odnos svih općeobrazovnih predmeta)

– upisni bodovni prag godinama se ne mijenja; pristižu nam najkvalitetniji učenici ne samo iz grada Splita, nego iz cijele Splitsko-dalmatinske županije

– 2013./2014. prvi put provedeni su e-upisi; s 80 – 83 boda

Likovnjaci prof. Josipa Bosnića sudjeluju u projektu zagrebačke Moderne galerije Deset škola – deset umjetnika. Učenici predstavljaju dio života i rada slikara Vlahe Bukovca

Europska orijentacija

Marulićevci su osobito ponosni na aktivnosti u okviru raznih europskih projekata u kojima su sudjelovali kao ravnopravni predstavnik u konkurenciji s ostalim europskim zemljama (Italija, Francuska, Nizozemska, Armenija...), te su, među ostalim, postali sastavni dio Europskog parlamenta mladih za vodu, na kojem predstavljaju Lijepu našu u kontekstu upravljanja vodama.

Predvodnici su nastave građanskog odgoja zahvaljujući entuzijazmu i voditeljstvu prof. Natalije Palčić. Građanski odgoj provodi se od šk. god. 1999./2000. u okviru izborne nastave, na kojoj učenici, uz pomoć interaktivnih nastavnih metoda i različitih oblika aktivizma mladih, razvijaju socijalne vještine građanskoga sudjelovanja u svojoj užoj i široj društvenoj zajednici.

Upravo zbog prepoznatih postignuća u radu s mladima, izabrani su da predstavljaju našu zemlju na Međunarodnoj smotri građanskog odgoja 2007. godine u Washingtonu u SAD-u, s radom na temu “HIV pozitivni učenici s nama u klubama”, a osvojili su i 3. nagradu (Exceptional achievements). Ove godine u mjesecu listopadu naši učenici “izvukli” su temu “Volontiranje u Europskoj uniji”, te su tako mogli i osobno posvjedočiti kontinuirano sudjelovanje učenika naše škole u velikoj volonterskoj obitelji Europske unije. Euroscola je redoviti godišnji program Europskog parlamenta kroz koji učenici viših razreda srednjih škola iz država članica Europske unije na praktičan način uče o europskim pitanjima.

Armenija – Europski parlament mladih za vodu

Školsk

U školi se odvijaju brojne izvannastavne aktivnosti, a školska novinarska družina ističe najuspješnije:

Novinarska družina IV. gimnazije u prosincu 1991. pokrenula je izdavanje školskoga lista “Osvit”. Nekima od njih novinarstvo je postalo životni poziv. U listu su objavljeni različiti sadržaji iz umjetnosti, kulture i života škole. Učenici su intervjuirali brojne osobe koje zauzimaju važno mjesto u kulturnom i javnom životu Splita i Hrvatske.

Najveći uspjeh Fotografsko-filmske družine do sada je fotografija naslovljena “Iza Zlatnih vrata” učenice Ele Šolić iz 2006. godine, kada ju je Hrvatski fotografski savez poslao za Međunarodnu izložbu mladih fotografa u Muzeju povijesti Katalonije u Barceloni.

Naši učenici ostvarili su i značajne uspjehe u likovnom izražavanju. Učenica Kristina Marović osvojila je Srebrnjak sv. Duje na natječaju za najbolji likovni rad u povodu Dana svetog Dujma, u organizaciji Gradskoga poglavarstva.

Suradujemo i s Francuskim društvom u Splitu. Za izvođenje nastave francuskoga jezika svakako je najznačajnije redovito sudjelovanje francuskoga lektora u nasta-

vi. Učenicima je omogućeno polaganje, na razini škole, ispita DELF A1 i DELF A2, za stjecanje međunarodno priznatih diploma u skladu sa ZEROJ-em.

Četvrta gimnazija već treću godinu uspješno suraduje s britanskom školom English and Cultural Studies u Londonu koja ima tridesetogodišnje iskustvo te je pod pokroviteljstvom British Councila. Učenici se tijekom dvotjednog boravka potpuno integriraju u život, kulturu i običaje tipične londonske obitelji. Smješteni su kod tzv. host families te su

velike Realke

upisano je 95 učenika, 79,2 – 79,93 boda upisana su 43 učenika, a 30 učenika upisano je s 78,02 – 78,87 bodova

– široka lepeza nastavnih i izvannastavnih aktivnosti (školski zbor, volonteri – humanost na djelu, novinarska družina, likovna družina, glumačka družina, građanski odgoj, debatni klub)

– sudjelovanje u brojnim svjetskim projektima (projektna nastava biologije, SEMEP, Projekt Građanin, Kamp demokracije, Parlaonica, Parlament mladih, Zakon u razredu, Goethe projekt, projekt Ema)

– zapaženi rezultati na županijskim i državnim natjecanjima

– uspješno polaganje državne mature (dva puta najbolji u pisanju eseja iz hrvatskoga jezika, na državnoj maturi 2010./2011., 2011/2012.)

– organiziranje edukativnih tribina sa sveučilišnim predavačima (suradnja s Likovnom akademijom, Filozofskim i Pravnim fakultetom u Splitu)

– suradnja sa školama i udrugama diljem Hrvatske i inozemstva (Centar Marulianum, suradnja sa školama iz Lindlara (Njemačka), Marylanda (SAD), udrugom Liga za prevenciju ovisnosti, Alliance francaise, Molise (Italija)

i projekti

Pohvaljeni učenici,
Dan škole

svakodnevno okruženi izvornim govornicima engleskoga jezika, a stečena znanja i iskustva primjenjuju u redovnoj nastavi. Osim uspjeha ostvarenoga na županijskim i državnim natjecanjima u poznavanju engleskoga jezika, sudjelovali smo i na međunarodnom natjecanju u kreativnom pisanju nakladničke kuće Cambridge University Press na kojem smo osvojili 2. i 3. mjesto. Vjeronaučna sekcija sudjelovala je na nacionalnim susretima mladih, a bili su sudionici i raznih festivala duhovne glazbe. Godine

2007. pobijedili su na Uskrsfestu pjesmom "Bog te ljubi", a upravo tako su i naslovili svoj prvi nosač zvuka s autorskim pjesmama. Marulićevci su, osim u humanističkim i društvenim znanostima, jednako tako uspješni i na sportskim natjecanjima. Ženski sport obilježile su odbojkašice koje su pet godina bile najuspješnija odbojkaška ekipa u državi, s dvama izravnim prolazima na Svjetsko prvenstvo. Naš učenik Mladen Pejčinović bio je proglašen najboljim rukometašem i sportašem svoje generacije u Splitsko-dalma-

tinskoj županiji, a učenica Nevenka Čuk bila je državna prvakinja u plivanju.

U čitaonici gimnazije organiziraju se i književne večeri na kojima sudjeluju i učenici i profesori. Uz druženje s knjigama mogu se čuti i uglazbljene pjesme hrvatskih pjesnika u izvedbi školskoga zbora i pojedinih učenika polaznika glazbene škole. Marulićevci ne posustaju u svom djelovanju. I ove godine sudjelovali smo u brojnim hvaljevrijednim akcijama i natjecanjima: Svijet na dlanu, Festival matematike, English Injection...

Volonteri IV. gimnazije oslikavaju Dječji odjel KBC-a Split

Volonteri – humanost na djelu

Četvrta gimnazija prepoznata je i po humanitarnom radu, uz stručno vodstvo voditeljice prof. Tihane Pleić. Proteklih desetak godina u radu volonterske grupe sudjelovalo je više od 700 učenika volontera u različitim aktivnostima. Posebno smo ponosni na priznanja iskazana volonterima IV. gimnazije za rad i doprinosu Domu za djecu "Maestral", Domu umirovljenika Zenta, Domu za djecu "Slava Raškaj", udrugama "Zvono" i "Srce".

Školski slavuji

Mješoviti pjevački zbor IV. gimnazije, pod ravnanjem prof. Tomislava Veršića, višestruki je pobjednik na Državnom natjecanju zborova, varaždinskim Glazbenim svečanostima hrvatske mladeži. Svih ovih godina, od 2006. godine, zbor je osvajao prvo mjesto u kategoriji četveroglasnih mješovitih zborova škola i umjetničkih društava do 22 godine i zato je s pravom rečeno da je ovaj zbor "pretplaćen na zlato". Nosač zvuka s uspješnicama mješovitoga pjevačkog zbora, izdan je uz monografiju Gimnazije.

povijest sveučilišta

Nakon više od pola stoljeća okupili se osnivači Kulturno umjetničkog društva **STUDENT**

Piše:

MAJA PEJKOVIĆ-KAČANSKI

Grupa entuzijasta, bivših članova KUD-a „Student“ koji je osnovan 10. ožujka 1963. godine u Splitu, okupila je popriličan broj šarmantnih kolegica i kolega „u najboljim godinama“ koji su šarolikim i zanimljivim programom, izložbom i prijateljskom čakulom evocirali uspomene na događaje stare više od pet desetljeća. U Sveučilišnoj knjižnici u kampusu, 17. listopada, „dočekao“ ih je njihov muški kvartet (umjesto negdašnjeg okteta kojeg je vodio maestro Vinko Lesić) vrlo zavidnih glasovnih mogućnosti i stihovi „Lipa moja mala...“, a s glazbom i pjesmom koja je prožimala cijeli program, radosno su se rastali sa željom da se češće sastaju.

„Glavni i odgovorni“ za sadržajan događaj prisjećanja, neumorni Ante Čičo Ganza, osnivač i prvi predsjednik KUD-a „Student“ podsjetio je kako prije pola stoljeća nije bilo televizije, ni mobitela, ni interneta, ali ni knjiga potrebnih za studiranje. Bili su ih naprosto prisiljeni „kristi“ po Zagrebu. Početkom 60-ih prošlog stoljeća u Splitu su osnovani prvi fakulteti: Kemijsko-tehnološki i Elektrotehnički, potom Pravni fakultet, a Viša pedagoška bila je najstarija visokoobrazovna ustanova u gradu. Osnovane su viša ekonomska, viša pomorska i viša stomatološka škola. Tih godina saliveni temelji današnjeg Sveučilišta u Splitu, bio je to početak kulturnog studentskog života u gradu podno Marjana. Naime, grupa entuzijasta s Kemijsko-tehnološkog i Elektrotehničkog fakulteta spojila se i počela pjevati, ali nisu imali studentsku organizaciju.

Dikan glazbenik

«U početku sam vodio sportsku komisiju, a organizirali smo vrlo brzo i Sportske igre studenata Jadrana», ka-

Početkom 60-ih prošlog stoljeća u Splitu saliveni su temelji današnjeg Sveučilišta, ali i studentskog života u gradu podno Marjana

Ante Čičo Ganza

Aljoša Vučković

Krstu Mlačić

že Ante Čičo Ganza dodajući kako su na njih vodili Edu Pezzija jer je jedini imao foto-aparat. Tako je i započela njegova novinarska karijera. Osim okteta pjevača, neki su počeli svirati (zanimljivo je da je glazbenike vodio poduzetnik Josip Radeljak Dikan) i formirali mali bend pod imenom „Tekila“. Za klavijaturu bio je Oliver Dragojević koji je svirao i pjevao i na prvoj pravcotoj maloj fešti evociranja uspomena prve generacije splitskih studenata u Sveučilišnoj knjižnici. Bend „Tekila“ koji će poslije promijeniti ime u legendarne „Batale“, tih šezdesetih prošlog stoljeća nastupao je u prostorima „Dalmacijakoncerta“ na Prokurativama. U potkrovlju zgrade Salezijanaca u Vukovarskoj ulici, u bivšoj OŠ „Zlata Šegvić“, splitski studenti dobili su prostor za svoj

klub i 10. ožujka 1963. osnovali su KUD „Student“. U njemu su se ukupljali i srednjoškolci. S razlogom se mogu pohvaliti nizom raznovrsnih sekcija koje su djelovale: dramska, recitatorska, zabavna, lutkarska, likovna na čelu koje je bio poznati umjetnik Josip Botteri Dini. Jedna od „najjačih“ bila je dramska sekcija, a potpredsjednik joj je bio legendarni tenor Joško Markotić, kasnije prvak splitskog HNK-a. «Imali smo takav Umjetnički savjet na kojem nam je mogao pozavidjeti i teatar. Savo Komnenović vodio je dramsku sekciju», naglašava Ganza.

Legendarni plesnjaci

Predstave su igrali po cijeloj Dalmaciji, ali i u Bosni i Hercegovini. Studenti glazbenici svirali su na brucosijadama i raznoraznim koncertima.

No, čini se kako su im najdraži bili plesnjaci kojima „su zarazili“ tadašnju splitsku mladost i o kojima se i dan danas s velikom nostalgijom pripovijeda jer u gradu nema plesova „za generaciju u najboljim godinama“. Prije pedeset i više godina plesnjake su održavali u Gusara na Matejušku, a kad je on srušen, uspili su se „probit“ u podrumu Dioklecijanove palače. Od tih jako dobro posjećениh i popularnih plesnjaka financirali su rad studentske organizacije. Dramska sekcija pripremala je kvalitetne naslove, a kao hit-predstava zapamćena je „Djevojka s naslovne strane“ Puriše Đorđevića. Studenti glumci gostovali su u Makarskoj, Zadru, Dubrovniku, Benkovcu, Visu, a među njima bio je i Aljoša Vučković. Veliki glumac, rođen u Buzetu, koji je karijeru započeo u Splitu, vidno uzbuđen

svojim „mladićima i curama“ od kojih neke nije vidio gotovo pola desetljeća, izrecitirao je „Griješio sam mnogo, ali sad mi je za...“

Za ugodnu atmosferu pobrinuli su se i članovi Klape „Rabatajica“ koja je nedavno izdala album. Poznati Splitčanin Neno Nikolorić, odlični voditelj programa prisjećanja na začetnike studentskog kulturnog života, istaknuo je da je ova godina za Split zanimljiva: obilježavamo 120-tu godišnjicu osnivanja HNK-a i 85-tu godišnjicu praiizvedbe „Spliskog akvarela“. Nedvojbeno najznačajnije glazbeno ime Splita je Ivo Tijardović, a vezan je i uz Hajduka kojem je posvetio „Kraljicu lopte“ koja nažalost nikad nije izvedena. Kad su organizatori pustili snimku Tonča i Marice iz „Spliskog akvarela“ koju su pjevali njihov kolega, tenor Joško Markotić i sopranistica Gertruda Munitić, mnogi su pustili suzu...

Štimung je originalnim izvedbama „digao“ vrhunski gitarist Pavle Kolarov koji je potakao upravo iz splitskog KUD-a „Student“. Svojim kolegama priznao je „kako muse ruke tresu pred njima premda svira pune pedesetitri godine“! Otkrio je kako nije bio klasičan student, a izveo im je Tijardovićevu „Minijaturu“.

Pokretači pravog studentskog života u gradu

Splitski začetnici studentskog kulturnog života podsjećajući na najljepše dane mladosti, imali su i svoj moto „Studentski život je lijep, bri-

ge nas za prazan džep...“, kojeg naglašavaju, današnji studenti mogu vrlo teško mogu razumjeti. A njima je baš bilo lijepo. Kao što im je bilo lijepo i drago u Sveučilišnoj knjižnici čuti kolegu Krstu Mlačića koji im je ispričao nekoliko anegdota iz studentskih dana. Poglavito one posvećene Splitčaninu, Bračanu i naravno kome drugome nego Vlaju... Što se toga tiče, u Splitu se ništa nije promijenilo. Glede viceva!

Pozdravili su „vremešni“ studentski kulturnjaci i doajena zagrebačkog i splitskog sveučilišta Pavu Roca. Ali, i gotovo najveselijeg među njima, jednog od članova okteta, Šibenčanina koji tvrdi kako najviše voli Split, Nikolu Širinića Ćiru. Počeo je pjevati 1961. godine, kasnije je osnovao grupu, pjevao i svirao s bratom. Na fešti u Splitu za svirao je gitaru te „uz pratnju“ Pavla Kolarova i Olivera Dragojevića otpjevao „Io ti amo“ i „Nemoj sada da me ostavljaš“. Otkrio je Nikola Širinić Ćiro ekskluzivno za „Universitas“ kako je nakon punih pedeset godina eto sada, na fešti u Splitu, prvi put javno zapjevao „Io ti amo“. Nekad ga je pratila Oliver i „Batali“. I prisjetio se kako su oni i brat sa studentskom ekipom spremali songove za „Budilnik“, satirični kolaž kojeg su studenti dramske sekcije igrali. Neno Nikolorić koji njeguje gotovo zaboravljenu „spliskijazik“ izrecitirao je nekoliko vlastitih stihova na čakavštini.

Pripadnici prve generacije splitskih studenata, pokretači pravog studentskog života u gradu, razgledali su zanimljivu izložbu postavljenu na dvanaest panoa u prostoru Sveučilišne knjižnice na kojoj je „razdragana mladost KUD-a Student“, isječci iz novina, fotografije...A, uistinu dobar štimung dodatno je „začinio“ Oliver Dragojević koji je uz pratnju Pavla Kolarova otpjevao „Romacu“. Romantično, sjetno, ali i poučno. Svaka čast prvoj generaciji splitskih studenata!

Nikola Širinić, Pavle Kolarov i Oliver Dragojević

Ostatak okteta: Davor Pavlović, Ivo Gašperčić, Miro Rom, Nikola Širinić i Gordan Stojanac